

Structuurvisie Noord-Holland 2040

Kwaliteit door veelzijdigheid
Ontwerp - 20 oktober 2009

INHOUDSOPGAVE

1	LEESWIJZER	1
2	TOTSTANDKOMING VAN DE STRUCTUURVISIE EN HET PLAN-MER.....	2
2.1.	Totstandkoming	2
2.2.	Wisselwerking met het plan-MER	3
3	VISIE OP NOORD-HOLLAND.....	5
3.1.	NH nu en in de toekomst	5
3.1.1.	Noord-Holland in 2009 – “Zicht op de toekomst”	5
3.1.1.1.	Globalisering	5
3.1.1.2.	Klimaatverandering	5
3.1.1.3.	Demografische verandering	6
3.2.	Provinciale belangen.....	14
3.2.1.	Begripsbepaling	14
3.2.2.	Provinciale belangen.....	14
4	KLIMAATBESTENDIGHEID.....	17
4.1.	VOLDOENDE BESCHERMING TEGEN OVERSTROMING EN WATEROVERLAST	17
4.1.1.	Primaire waterkeringen	18
4.1.2.	Regionale waterkeringen	18
4.1.3.	Calamiteitenberging	18
4.2.	VOLDOENDE EN SCHOON GROND-, DRINK- EN OPPERVLAKTEWATER.....	21
4.2.1.	Functiefacilitering	21
4.2.2.	Waterberging	21
4.2.3.	Zoetwateropgaven	21
4.2.4.	Strategische waterdoelen en ruimtelijk waterbelang.....	21
4.3.	VOLDOENDE RUIMTE VOOR HET OPWEKKEN VAN DUURZAME ENERGIE.....	23
5	RUIMTELIJKE KWALITEIT.....	27
5.1.	BEHOUD EN ONTWIKKELING NOORD-HOLLANDSE CULTUURLANDSCHAPPEN.....	27
5.1.1.1.	Landschaps-DNA	28
5.1.1.2.	Ontwikkelingsgeschiedenis	28
5.1.1.3.	Aardkundige waarden	28
5.1.1.4.	Beleving van landschappen: openheid, duisternis en stilte	28
5.1.1.5.	Historische structuurlijnen	29
5.1.1.6.	Cultuurhistorische objecten	29
5.1.2.	Dorps-DNA.....	29
5.1.3.	Industrieel erfgoed Noordzeekanaalgebied.....	29
5.2.	BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN NATUURGEBIEDEN	33
5.2.1.	Ecologische Hoofdstructuur	33
5.2.2.	Weidevogelleefgebieden.....	34
5.3.	BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN GROEN OM DE STAD	37
5.3.1.	Nationale landschappen.....	37
5.3.2.	Metropolitane landschappen	38
5.3.2.1.	Recreatie om de stad	38
5.3.2.2.	Bufferzones	38
6	DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK	39
6.1.	MILIEUKWALITEIT.....	41
6.1.1.	Bodemgeschiktheid.....	41
6.2.	VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR ECONOMISCHE ACTIVITEITEN	43
6.2.1.	Bedrijventerreinen	44
6.2.1.1.	Droge bedrijventerreinen	44
6.2.1.2.	Zeehaventerreinen	45
6.2.2.	Schiphol	45
6.2.2.1.	Schipholgebonden werklocaties	46
6.2.3.	Detailhandel	47
6.2.4.	Kantoorlocaties	47
6.3.	BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN VERKEER- EN VERVOERSNETWERKEN.....	49
6.3.1.	Behoud en ontwikkeling van het regionale wegennet	50
6.3.2.	Verbetering van het openbaar vervoer.....	50
6.3.2.1.	Knooppunten	51
6.3.3.	Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken.....	51
6.4.	VOLDOENDE EN OP DE BEHOEFTE AANSLUITENDE HUISVESTING	53
6.4.1.	Binnen Bestaand Bebouwd Gebied	54

6.4.2. Buiten Bestaand Bebouwd Gebied	54
6.4.2.1. Bijzondere milieus buiten Bestaand Bebouwd Gebied	55
6.4.2.1.1. Woonlandschappen	55
6.4.2.1.2. Landgoederenzones	56
6.5. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ	59
6.5.1. Grootschalige land- en tuinbouw	60
6.5.2. Gecombineerde landbouw	61
6.6. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR RECREATIE EN TOERISME	63
6.6.1. De provinciale recreatieve routestructuren	63
6.6.2. Ruimte voor toeristische en recreatieve voorzieningen	63
6.6.3. De Noord-Hollandse kusten	64
6.6.4. De Metropolitane landschappen	64
7 UITVOERINGSPROGRAMMA STRUCTUURVISIE	65
7.1. Sturingsfilosofie en inzet juridische instrumenten	65
7.1.1. Sturingsfilosofie	65
7.1.2. Inzet juridische instrumenten	65
7.1.2.1. Inpassingsplannen	67
7.1.2.2. Financiële aspecten	68
7.2. ROLLEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND	69
7.3. Financiële paragraaf	70
7.4. OVERZICHT PROJECTEN STRUCTUURVISIE	71
7.5. Overzicht Verordening	73
7.6. PROJECTOMSCHRIJVINGEN nieuwe projecten	74
7.6.1. Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling verordening artikel 4	74
7.6.2. Beleidskader landschap en cultuurhistorie verordening	76
7.6.3. Monitor vraag/aanbodontwikkeling	77
7.6.4. Ondersteuning van stedelijke verdichting	78
7.6.5. Verdichten rond OV Knooppunten	79
7.6.6. Programma knooppunten	80
7.6.7. Provinciale woonvisie	81
7.6.8. Visie op demografische veranderingen	82
7.6.9. Grootschalige windmolenparken	83
7.6.10. Onderzoek landschappelijk wonen	84
7.6.11. Onderzoek landgoederen	85
7.6.12. Locatiebeleid	86
7.6.13. Onderzoek optimale benutting bestaand havengebied	87
7.6.14. Ruimtelijk Investeringsprogramma ("Commissie van der Zwan 2")	89
7.6.15. Projectverkenning ruimtelijke ambitie OS2028	90
7.6.16. Integrale gebiedsontwikkeling Blauwe Hart	91
7.6.17. Project Kustplaatsen	93
8 BIJLAGEN BIJ STRUCTUURVISIE NOORD-HOLLAND 2040	95
BIJLAGE 1 PROJECTOMSCHRIJVINGEN LOPENDE PROJECTEN	96
B1.1. Integrale gebiedsontwikkeling Horstermeer	96
B1.2. Integrale gebiedsontwikkeling Bloemendalerpolder	97
B1.3. Integrale gebiedsontwikkeling Haarlemmermeer-Westflank	101
B1.4. Integrale gebiedsontwikkeling Amstelgroen	103
B1.5. Integrale gebiedsontwikkeling Wieringerrandmeer	104
B1.6. Integrale gebiedsontwikkeling Crailo	106
B1.7. Functiefacilitering	107
B1.8. Metropolitane landschappen	109
B1.9. Programma's Nationale Landschappen	111
B1.10. Behoefteteraming werklocaties Noord-Holland Zuid	122
B1.11. Schipholdriehoek	123
B1.12. ACT	125
B1.13. Netwerkverbeteringen OV	127
B1.14. infrastructurele aanpassingen	128
B1.15. Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken	129
B1.16. Bouwen met identiteit, bijvoorbeeld Waterlands Wonen	131
B1.17. Glasdriehoek	133
B1.18. Agriport	134
B1.19. Motorcrossterrein	135
B1.20. Greenport Aalsmeer	137
BIJLAGE 2 INFORMATIE GREXWET	138
B2.1 Grexwet	138

B2.1.1.	Inleiding	138
B2.1.2.	Rol provincie	138
B2.1.3.	Bedoeling wetgever	138
B2.1.4.	Verplichting	138
B2.1.5.	Geen verplichting	138
B2.1.6.	Anterieure overeenkomst	139
BIJLAGE 3	BEHOEFTERAMINGEN BEDRIJVENTERREINEN.	140
BIJLAGE 4	SCHEMATISCH OVERZICHT WONINGBOUWBEHOEFTE.....	142

1 LEESWIJZER

Voor u ligt de Structuurvisie Noord-Holland 2040: kwaliteit door veelzijdigheid. Deze visie kent een papieren en een digitale versie, en is te vinden op www.noord-holland.nl. De papieren versie is afgeleid van de digitale en is als volgt opgebouwd.

Hoofdstuk 1 is deze leeswijzer. In hoofdstuk 2 staat beschreven hoe de structuurvisie tot stand is gekomen en op welke manier de structuurvisie verband houdt met het bijbehorende planMER. De ruimtelijke ordening van Noord-Holland in 2040 en de relevante trends en ontwikkelingen staan in hoofdstuk 3. Dit hoofdstuk eindigt met een overzicht van de provinciale belangen.

In hoofdstuk 4 tot en met 6 zijn de provinciale belangen uitgewerkt. Hoofdstuk 4 bevat de belangen die vallen onder Klimaatbestendigheid, hoofdstuk 5 de belangen die vallen onder Ruimtelijke Kwaliteit en hoofdstuk 6 de belangen die vallen onder Duurzaam Ruimtegebruik. Ieder belang heeft hierbij een eigen paragraaf.

Ieder belang begint met de bijbehorende visiekaart. Vervolgens staat in deelparagrafen de visie op het belang beschreven. Onder elke deelparagraaf staat aangegeven hoe deze visie wordt geoperationaliseerd in het uitvoeringsprogramma. Deze operationalisatie bestaat uit een opsomming van projecten, programma's en artikelen in de provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie. Daarnaast staat vermeld op welke pagina de project- of programmabeschrijving, danwel het betreffende artikel in de ruimtelijke verordening is na te lezen.

De visiekaarten per belang moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Aan losse themakaarten kunnen geen rechten worden ontleend.

Hoofdstuk 7 bevat het uitvoeringsprogramma met een overzicht van de rollen die de provincie Noord-Holland aan kan nemen. Daarnaast is een overzicht opgenomen van de projecten / programma's die voortvloeien uit de structuurvisie en de onderwerpen in de verordening, inclusief projectomschrijvingen van de 23 belangrijkste projecten en programma's (onderdeel van het uitvoeringsprogramma van deze ontwerp-structuurvisie).

In de bijlage zijn projectomschrijvingen opgenomen van de lopende projecten en een overzicht van de belangrijkste onderwerpen uit de Wro en de Grondexploitatiewet

De bijlagen maken integraal onderdeel uit van de structuurvisie. Bij deze ontwerp-structuurvisie horen de ontwerp-provinciaal ruimtelijke verordening en het plan-MER (Milieu Effect Rapport).

2 TOTSTANDKOMING VAN DE STRUCTUURVISIE EN HET PLAN-MER

2.1. TOTSTANDKOMING

In september 2006 heeft Provinciale Staten besloten één structuurvisie te maken voor de hele provincie Noord-Holland. Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 is elke overheidslaag verplicht een structuurvisie op te stellen en haar ruimtelijke belangen te benoemen. Op basis van deze belangen kan elke overheid bepalen welke rol zij voor zichzelf ziet weggelegd en welke instrumenten zij toe wil passen om dit ruimtelijke belang te waarborgen of te bereiken.

Het streekplan Noord-Holland Noord (oktober 2004) is door de Provincie Noord-Holland opgesteld vooruitlopend op de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening met het bijbehorende motto van die wet “*lokaal wat kan, centraal wat moet*”. De sturingsfilosofie uit het streekplan Noord-Holland Noord van vrijheid-kwaliteit-samenwerking en de belangrijkste ruimtelijke uitgangspunten en inzichten zijn opgenomen in de voorliggende ontwerp-structuurvisie.

De Metropoolregio Amsterdam heeft in 2007 het “Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040” vastgesteld, dat het vertrekpunt is voor alle op te stellen en opgestelde structuurvisies van alle in de Metropoolregio Amsterdam verenigde overheden.

Door Provinciale Staten is op 17 maart 2008 de kaderstellende notitie ‘Provinciaal belang en sturingsfilosofie’ vastgesteld. Hierin staan de criteria voor provinciaal belang voor de structuurvisie. Vervolgens zijn de belangen uitgewerkt in het document Provinciale belangen (GS oktober 2008). De Provincie Noord-Holland maakt in de structuurvisie keuzes waarbij in bepaalde gebieden het ene belang prioriteit zal krijgen boven het andere belang.

De Provincie Noord-Holland heeft het maken van de structuurvisie verdeeld in drie fasen: het inventariseren van gegevens, wensen en verlangens, het opstellen van vier perspectieven en ten slotte het schrijven van de structuurvisie.

In de eerste fase zijn de nodige basisgegevens verzameld. Deze zijn gebundeld in het eerste deel van de driedelige werkboekserie Bouwstenen, ‘Basisgegevens’ (20 januari 2009). Dit werkboek bevat ruimtelijke gegevens, uiteenlopend van huidig beleid tot prognoses en trends. Ook wordt in dit werkboek een aanzet gegeven tot het formuleren van de toekomstige opgaven en kansen. De betrokken beleidsvelden hebben als inbreng eigen, sectorale visies opgesteld.

Naast het verzamelen van feitelijke gegevens stond de eerste fase in het teken van de wensen en verlangens van bewoners, volksvertegenwoordigers, bestuurders, maatschappelijke- en intermediaire organisaties en het bedrijfsleven in Noord-Holland. De Provincie is actief gaan informeren wat hun wensen zijn op het gebied van ruimtelijke ordening en hoe zij aankijken tegen de nieuwe rol van de provincie. In dit kader zijn bijeenkomsten georganiseerd met de tien bestuurlijke regio’s (zogenaamde ‘regiotafels’) en tweemaal met maatschappelijke organisaties. Daarnaast is de structuurvisie onder meer met een ‘karavaan’ langs 25 verschillende plekken en evenementen in Noord-Holland gereisd om daar de wensen van Noord-Hollanders te inventariseren via zogenaamde touchtable-sessies, is een prijsvraag uitgeschreven voor scholieren en was de structuurvisie aanwezig op de MIPIM in 2008 (Cannes ‘t) en de Provada in 2008 en 2009. De uitkomsten van deze

sessies staan beschreven in het tweede werkboek Bouwstenen, 'Communicatietraject en externe input' (16 januari 2009). In dit werkboek zijn ook de inzendingen van externe partijen als maatschappelijke organisaties, gemeenten, burgers en projectontwikkelaars opgenomen. Eind 2008 is op RTVNH de 'structuurvisie-film' uitgezonden, die voor de bewoners van Noord-Holland een aantal inhoudelijke dilemma's verduidelijkt. Voor landschapsarchitecten en stedenbouwers is de prijsvraag DROOM.NH (Duurzame Ruimtelijke Ordening Op Maat) gehouden, met in totaal 63 inzendingen voor de duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Holland.

Met de verzamelde gegevens uit de eerste fase zijn vier perspectieven opgesteld (Vier perspectieven voor Noord-Holland 2040, 3 december 2008). Deze perspectieven geven uiteenlopende beelden voor verschillende ruimtelijke toekomsten van Noord-Holland in 2040 weer: Werelds, Sterk Merk, Duurzaam DNA en Totaal Lokaal. De perspectieven zijn gebaseerd op twee assen van onzekerheden, namelijk veel of juist weinig globalisering en veel of juist weinig sturing door de Provincie.

Verder is de bestuurlijke en maatschappelijke discussie ondersteund over de afweging van provinciale belangen, de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de provincie en de politieke keuzes die daarvoor moeten worden gemaakt. De discussie vond plaats in december 2008 en januari 2009 in de vorm van drie grote bijeenkomsten, één voor alle ambtenaren ruimtelijke ordening van de Noord-Hollandse gemeenten, één voor alle maatschappelijke organisaties, geïnteresseerden en betrokkenen en één met alle gezamenlijke RO portefeuillehouders van Noord-Hollandse gemeenten, waterschappen en buurprovincies. Ter ondersteuning van de discussie is naast de perspectieven zelf ook een 'perspectievenwijzer' opgesteld. Uit de dilemma's van deze perspectieven en de discussies over de mogelijke oplossingen is de richting voor deze ontwerp-structuurvisie bepaald.

Daarnaast is voor het opstellen van de visie onderzoek verricht, onder andere in samenwerking met de TU Delft. Deze onderzoeken zijn gebundeld in het derde en laatste deel van de Bouwstenen, 'Analyses en Verkenningen' (24 maart 2009). Hierin is onder meer aandacht besteed aan verdichtingsmogelijkheden rond stations, openheid, de relatie tussen economische ontwikkeling en bereikbaarheid. Het college van Gedeputeerde Staten heeft zelf acht verkenningen uitgevoerd, te weten Costa Hollanda, Draggers voor het landschap, Hoogbouw, Kansen met krimp, Energielandschappen, Kenniseconomie, Risico's bij bundeling van functies en Circuit Zandvoort.

De structuurvisie zelf is opgesteld door de gedeputeerde Ruimtelijke Ordening en haar ambtelijke projectgroep, met experts uit alle relevante sectoren binnen de Provincie Noord-Holland, en deelnemers en inbreng uit andere gemeenten en overheden, zoals de stadsregio. In opdracht van Gedeputeerde Staten zijn de dilemma's tegen elkaar afgewogen en met elkaar in samenhang gebracht door ze te plaatsen binnen het kader van de provinciale belangen. Op basis hiervan is deze ontwerp-structuurvisie opgesteld. Bij deze afweging zijn naast de voornoemde input ook de resultaten uit het plan-Milieu Effect Rapport (plan-MER) betrokken.

2.2. WISSELWERKING MET HET PLAN-MER

Parallel aan en in wisselwerking met de totstandkoming van de ontwerp-structuurvisie is het plan-MER opgesteld. Het doel van het plan-MER is dat bij strategische keuzen zoals locaties voor woningbouw, locaties voor bedrijventerreinen en in te zetten technieken, het

milieubelang volwaardig afgewogen kan worden op basis van goede informatie. Om de informatie uit het plan-MER zo goed mogelijk te kunnen benutten bij het opstellen van de structuurvisie, is gekozen om zowel de vier perspectieven als de uiteindelijke ontwerp-structuurvisie te toetsen.

De vier perspectieven zijn kwalitatief getoetst aan de mate waarin zij tegemoet komen aan de provinciale belangen. Deze toetsing is een toetsing op doelbereik. Hierbij zijn de perspectieven onderling vergeleken: welk perspectief komt het best tegemoet aan een belang en welke het minst goed? De toetsing geeft inzicht in welke ruimtelijke ontwikkelingen verantwoordelijk zijn voor de verschillen tussen de perspectieven. Dit inzicht is gebruikt bij het maken van keuzes uit elementen van de vier perspectieven ten behoeve van het samenstellen van de ontwerp-structuurvisie.

Vervolgens is ook een eerste versie van de ontwerp-structuurvisie getoetst. Om het plan-MER af te bakenen is uit dit ontwerp een selectie gemaakt van elementen waarvan de effecten getoetst zijn. De selectie bevat elementen die nieuw zijn ten opzichte van het bestaande beleid en waarvan substantiële milieueffecten te verwachten zijn. Deze elementen zijn beoordeeld op milieueffecten, aan de hand van een toetsingskader dat is afgeleid van de provinciale belangen. De resultaten zijn tussentijds gebruikt bij de totstandkoming van het definitief ontwerp van de structuurvisie en worden betrokken bij de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

3 VISIE OP NOORD-HOLLAND

3.1. NH NU EN IN DE TOEKOMST

3.1.1. Noord-Holland in 2009 – “Zicht op de toekomst”

Noord-Holland is een mooie provincie om in te wonen, om in te werken en om te bezoeken. Noord-Holland is veelzijdig. Binnen de grenzen van de provincie zijn een aantal belangrijke economische motoren van Nederland, bruisende steden, natuurparken, het strand en open grasland vol weidevogels te vinden. Juist die combinatie maakt Noord-Holland bijzonder en geliefd.

Noord-Holland is in de loop der eeuwen gevormd. Zo hebben het waterbeheer, de veranderingen in agrarische productiemethoden en de verstedelijking hun stempel op delen van de provincie gedrukt. Zo is een grote variatie aan bijzondere landschappen ontstaan. Het zijn al deze verschillende landschappen samen die Noord-Holland bijzonder maken. Daarom moeten zij ook de basis vormen voor de verdere ontwikkeling van de provincie. De schaal van ruimtelijke ontwikkelingen is na 1950 echter steeds groter geworden en voortborduren op de specifieke eigenschappen van een gebied is minder vanzelfsprekend dan vroeger. Landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn hierdoor kwetsbaar geworden.

In de periode tot 2040 zullen verdere globalisering en de klimaatverandering grote gevolgen hebben voor Noord-Holland. Ook veranderingen en trends op nationaal en lokaal niveau hebben een grote ruimtelijke impact. Deze veranderingen leiden tot een aantal belangrijke ruimtelijke opgaven en keuzes. Hieronder worden deze ontwikkelingen en de voornaamste keuzes die de Provincie Noord-Holland zal moeten maken kort toegelicht. Vervolgens wordt geschetst hoe de provincie er in 2040 uit moet komen te zien en op welke wijze de Provincie met deze structuurvisie zal bijdragen aan het realiseren van dit toekomstbeeld.

3.1.1.1. Globalisering

De grenzen tussen landen zullen in de periode tot 2040 verder vervagen. Mensen en goederen verplaatsen zich vrijer en gemakkelijker over de wereld. Het hebben van een internationaal concurrerende economie blijft belangrijk. Dit geldt niet alleen voor de hoogstedelijke diensteneconomie van de metropoolregio Amsterdam, maar ook voor de landbouwgebieden en duurzame energie in het noorden van de provincie.

De globalisering dwingt Noord-Holland tot een aantal keuzes. Welke rol heeft de metropoolregio Amsterdam in 2040 in de wereldeconomie? En welke mogelijkheden moet de Provincie Schiphol en het Amsterdamse havengebied (Noordzeekanaalgebied) bieden om te zorgen dat dit lukt? Wat voor soort vestigingsklimaat wil de Provincie in de metropool realiseren? En op welke wijze wil zij de ruimte daarvoor transformeren? Hoe behoudt ze daarbij de kwaliteiten van de groene open landschappen die de provincie zo kenmerken? Hoe zorgt de Provincie voor een blijvend gezond leef- en vestigingsklimaat in Noord-Holland Noord? En geeft de provincie Noord-Holland de landbouw de ruimte voor de schaalvergroting waar deze sector behoefte aan heeft?

3.1.1.2. Klimaatverandering

Het veranderende klimaat betekent dat we moeten leren omgaan met een hogere gemiddelde temperatuur en gemiddeld meer neerslag. Die neerslag is niet gelijk verdeeld

over het jaar; er komen niet alleen periodes met meer regen, maar ook periodes met grotere droogte dan voorheen. De Provincie Noord-Holland krijgt te maken met een veiligheidsvraagstuk door zeespiegelstijging, met wateroverlast door hevige regenval, en met verdroging en verzilting in de drogere periodes.

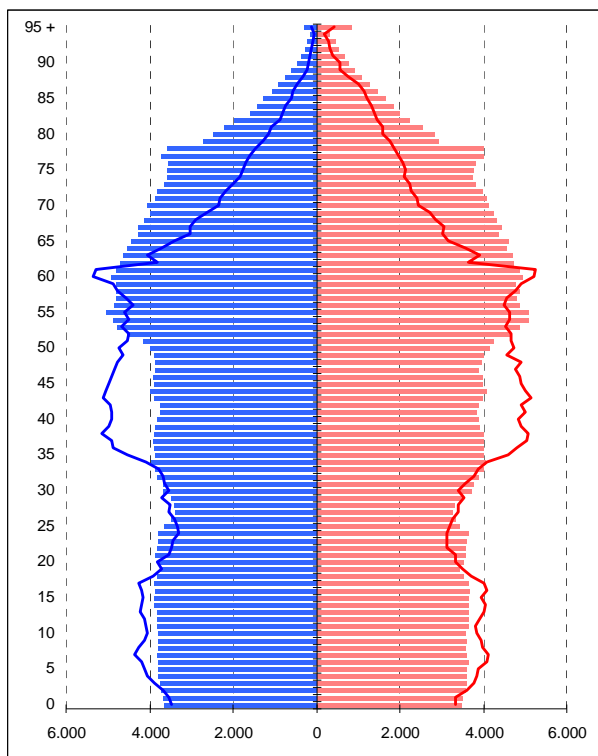
De klimaatverandering stelt de Provincie Noord-Holland voor een aantal keuzes. Op welke manieren wil zij de kwetsbare delen van de provincie beschermen tegen wateroverlast? Kunnen in alle gebieden de bestaande functies behouden blijven, ook al zijn het grondwaterpeil en de waterkwaliteit daar in de toekomst niet geschikt meer voor? En in hoeverre gaat de Provincie zelf een bijdrage leveren aan het verminderen van klimaateffecten door in te zetten op het opwekken en gebruiken van duurzame energie binnen de provinciegrenzen?

3.1.1.3. Demografische verandering

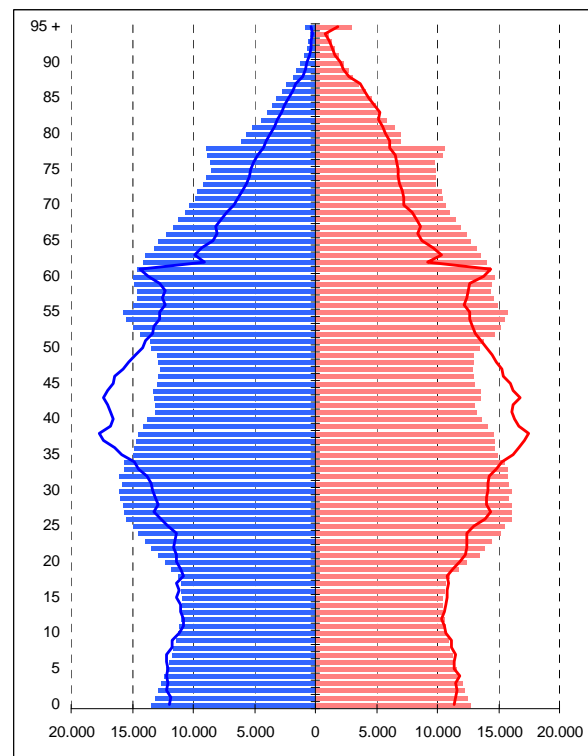
Op termijn (ca 2025) neemt in het noordelijke deel van Noord-Holland het aantal jongeren en daarmee de omvang van de beroepsbevolking af. Het aantal ouderen zal sterk toenemen. Op langere termijn (ca 2040) zal ook de totale bevolking in een aantal grotere en kleinere kernen afnemen. De behoefte aan woningen en voorzieningen zal hierdoor ook veranderen. De veranderingen beslaan een groot aantal terreinen en zijn regionaal van karakter. Dat vraagt om een strategie op regionaal niveau en over meerdere terreinen (leefbaarheid, economie, wonen, bereikbaarheid). Op de middellange termijn, tot 2025, verwachten we echter nog in de hele provincie een druk op de woningmarkt als gevolg van huishoudensgroei.

Onderstaand twee grafieken die de bevolkingsontwikkeling weergeven tot 2025.

Noord-Holland Noord

Noord-Holland Zuid

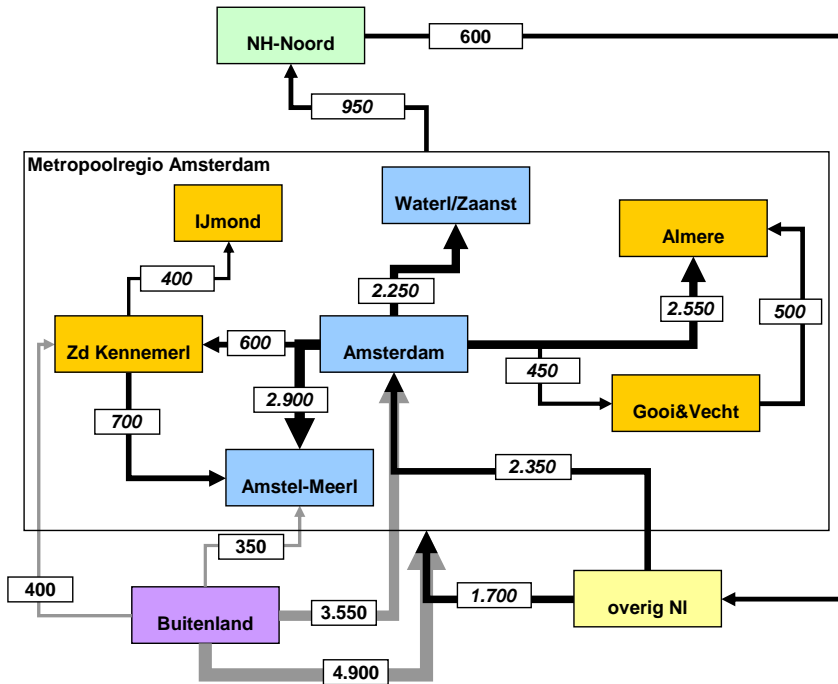

NB 1: Blauw zijn mannen, rood zijn vrouwen, de lijn vertegenwoordigt 2008, de staven de leeftijdsopbouw in 5-jaars-klassen in 2025.

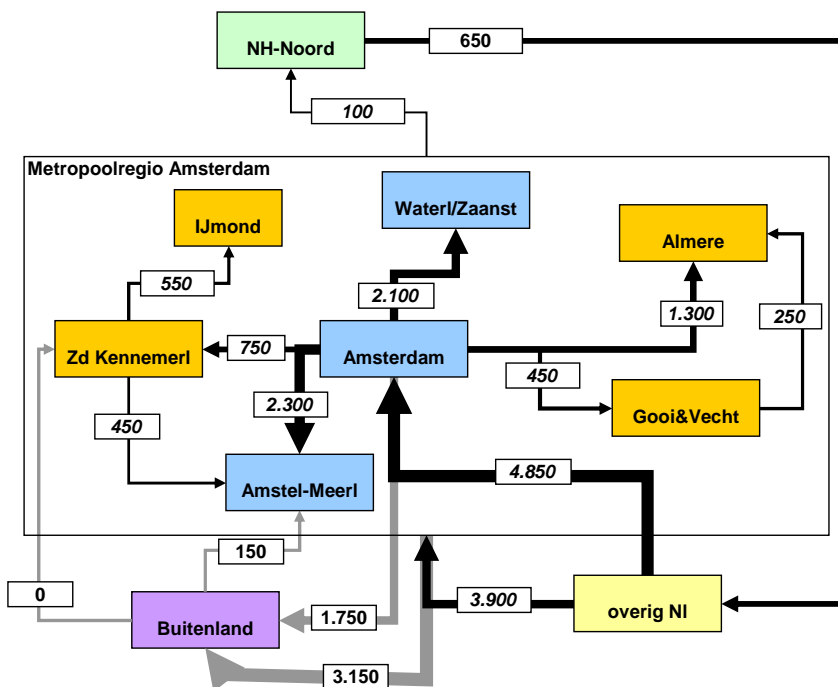
NB 2: let op de andere schaal op de x-as tussen Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid!

Naast de verandering in bevolkingsopbouw verandert de voorkeur voor woonmilieus ook om andere redenen. Mensen geven in toenemende mate de voorkeur aan wonen in hoogstedelijke milieus, in compacte steden met een hoog voorzieningenniveau, dichtbij open groene ruimte. Dit is ook te zien in de hieronder weergegeven migratiestromen.

Belangrijkste migratiestromen (saldi)
gemiddelde 2001 - 2004

Belangrijkste migratiestromen (saldi)
gemiddelde 2005 - 2007

De demografische verandering stelt de Provincie voor een aantal keuzes. Het groeitempo van de bevolking vertraagt in een aantal regio's sterk. Dit heeft vooral impact op de dorpen in de plattelandsregio's. Daarom zullen wij de economie en werkgelegenheid in die regio's blijven stimuleren voor een evenwichtige woon-werkbalans. Met deze aanpak moeten de gevolgen van de vergrijzing zoveel mogelijk worden beperkt. Wij zullen de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt blijven stimuleren. Tot 2025 bestaat nog behoefte aan nieuwe woningen, maar daarna zal die vraag in het noorden afnemen. Wil de Provincie vanuit dat perspectief uitleglocaties toestaan die het landelijk gebied verder verkleinen? En als de voorkeur van bewoners verandert naar binnenstedelijk wonen, op welke manier zorgt zij dat verdichting niet ten koste gaat van de leefbaarheid in de stad? En hoe houdt ze de groene ruimte waar deze stedelingen behoefte aan hebben, dichtbij?

Noord-Holland in 2040 – “kwaliteit door veelzijdigheid”

De Provincie kiest ervoor in te spelen op de hierboven geschetste dilemma's door mee te veranderen waar nodig, maar vooral ook door bestaande kwaliteiten verder te ontwikkelen. Noord-Holland moet aantrekkelijk blijven in wat het is: een diverse, internationaal concurrerende regio, in contact met het water en uitgaande van de kracht van het landschap.

Door te kiezen voor hoogstedelijke milieus en beperkte uitleg van bedrijventerreinen, houdt de Provincie Noord-Holland het landelijk gebied open en dichtbij. Door voorzichtig om te gaan met uitleg buiten bestaande kernen speelt ze in op de bevolkingskrimp op langere termijn. Door in te zetten op het op eigen grondgebied realiseren van duurzame energie draagt ze actief bij aan de CO₂-reductie. Door versterking van de waterkeringen en het aanleggen van calamiteitenbergingen houdt ze de voeten droog. En door het landelijk gebied te ontwikkelen vanuit de kenmerken van Noord-Hollandse landschappen en de bodemfysieke kwaliteiten blijft de provincie bijzonder en aantrekkelijk om in te wonen, in te werken en te bezoeken.

Het naar Nederland halen van de Olympische spelen van 2028 kan als katalysator werken voor het realiseren van de ambities van de Provincie Noord-Holland in brede zin (ruimtelijk, sportief, infrastructureel, economisch). In het bijzonder kunnen een aantal ruimtelijke ambities binnen dit kader worden gerealiseerd (projectverkenning ruimtelijke ambitie OS2028). De Provincie Noord-Holland steunt het initiatief om in noordelijk deel van de provincie in 2022 de Floriade te organiseren.

De hierboven gemaakte keuzes leveren het volgende toekomstbeeld op voor 2040.

Noord-Holland heeft in 2040 haar eigen positie in de wereld versterkt. De Metropoolregio Amsterdam is verder gegroeid tot een internationaal concurrerende duurzame stedelijke regio. Noord-Holland Noord heeft een sterke internationale positie verworven met grootschalige landbouw en een duurzaam energiecluster. Door de opwaardering van de Westfriisiaweg/N23 (traject Alkmaar-Zwolle), de ontwikkeling van de Houtribdijk en Lelystad (inclusief de luchthaven) is een waardevolle verbinding gecreëerd voor de economische groei van en het leefbaar houden van het noorden van de provincie.

Niet overal wordt wateroverlast voorkomen, en sommige plekken zijn natter dan voorheen. Het IJsselmeer is een belangrijk zoetwaterbekken voor periodes van droogte.

Door het toepassen van allerlei innovatieve technieken zijn de meest succesvolle vormen van duurzame energie in het landschap en de economie van Noord-Holland opgenomen. In bestaande en nieuwe bebouwing van Noord-Holland wordt duurzame energie benut en wordt gebouwd volgens de principes van duurzaam bouwen.

Het aantal bedrijventerreinen is nauwelijks uitgebreid. Door herstructurering, duurzame inrichting, intensivering en transformatie wordt beter gebruik gemaakt van de bestaande voorraad. Schiphol is gegroeid in samenhang met Lelystad en Eindhoven. Het is gelukt het aantal vanuit Schiphol te bereiken bestemmingen op peil te houden, waardoor het vestigingsklimaat voor bedrijven aantrekkelijk is gebleven. De functies in en rond Schiphol zijn afgestemd op het banenstelsel en ontwikkelingen in de luchtvaart. Het haventerrein in het Noordzeekanaalgebied wordt optimaal benut door verdichting, innovatie en herstructurering binnen het bestaand havengebied samen met de realisatie van een nieuwe zeesluis bij IJmuiden.

De inzet op stedelijke woonmilieus heeft de bestaande steden van Noord-Holland verder getransformeerd tot hoogstedelijke milieus. Deze hoogstedelijke milieus kenmerken zich door functiemenging, hoogwaardige culturele voorzieningen en een goede bereikbaarheid. In de Metropoolregio Amsterdam wordt dit transformatieproces ondersteund door investeringen in een samenhangend netwerk van openbaar vervoer. De bereikbaarheid is optimaal door slimme benutting van de weginfrastructuur en de bijhorende inzet van de nieuwste technologie op het gebied van verkeer en vervoer. Door met locatiebeleid te sturen op bereikbaarheid is de juiste functie op de juiste plek gekomen. Door te verdichten in regionale centra in Noord-Holland Noord zijn voorzieningen toegankelijk en bereikbaar gebleven, ondanks een afname van de bevolking.

In 2040 is de bevolkingsopbouw van Noord-Holland sterk veranderd. Het aantal ouderen is toegenomen en daarmee ook het aantal woningen dat door één of twee mensen wordt bewoond. De beroepsbevolking is in grote delen van Noord-Holland afgenomen, maar niet of nauwelijks in de metropool. De metropool is door de jaren heen flink gegroeid en strekt zich uit tot en met Alkmaar en Hoorn. Daarnaast biedt het Wieringerrandmeer woningen aan het water, op beperkte afstand van het hart van de metropool. Door verdichting, het benutten van stationslocaties en knooppunten en ondergronds bouwen is het stedelijk gebied optimaal in gebruik. Goede oplossingen voor milieuhinder, zoals luchtkwaliteit, geluidhinder en licht- en geurhinder zijn essentieel bij het bereiken van deze stedelijke verdichting.

Voor de woningbouwopgave van in totaal ruim 200.000 woningen¹ tot 2040 is vooral ruimte gezocht binnen het bestaande bebouwde gebied (zie bijlage 3.2 “Schematisch overzicht woningbouwbehoefte”). Zogenaamde “uitleg” is beperkt gebleven, en voldoet aan eisen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en bereikbaarheid. Voor deze uitzonderingen op de regel is, naast de landelijke woonmilieus, met name ruimte gezocht in het economische kerngebied van de metropoolregio, dat zich uitstrekt van de Bollenstreek in Zuid-Holland tot Lelystad in Flevoland en Utrecht. De schaa sprong in de Metropoolregio

---

¹ Dit getal is opgebouwd uit de volgende elementen:

150.000 voor de metropoolregio (provincie Noord-Holland en Flevoland) tot 2030

+ maximaal 35.000 voor Noord-Holland Noord tot 2030

+ minimaal 75.000 woningen voor de metropoolregio in de periode 2030-2040 (dit laatste getal is afgeleid uit de behoefte uit Randstad 2040)

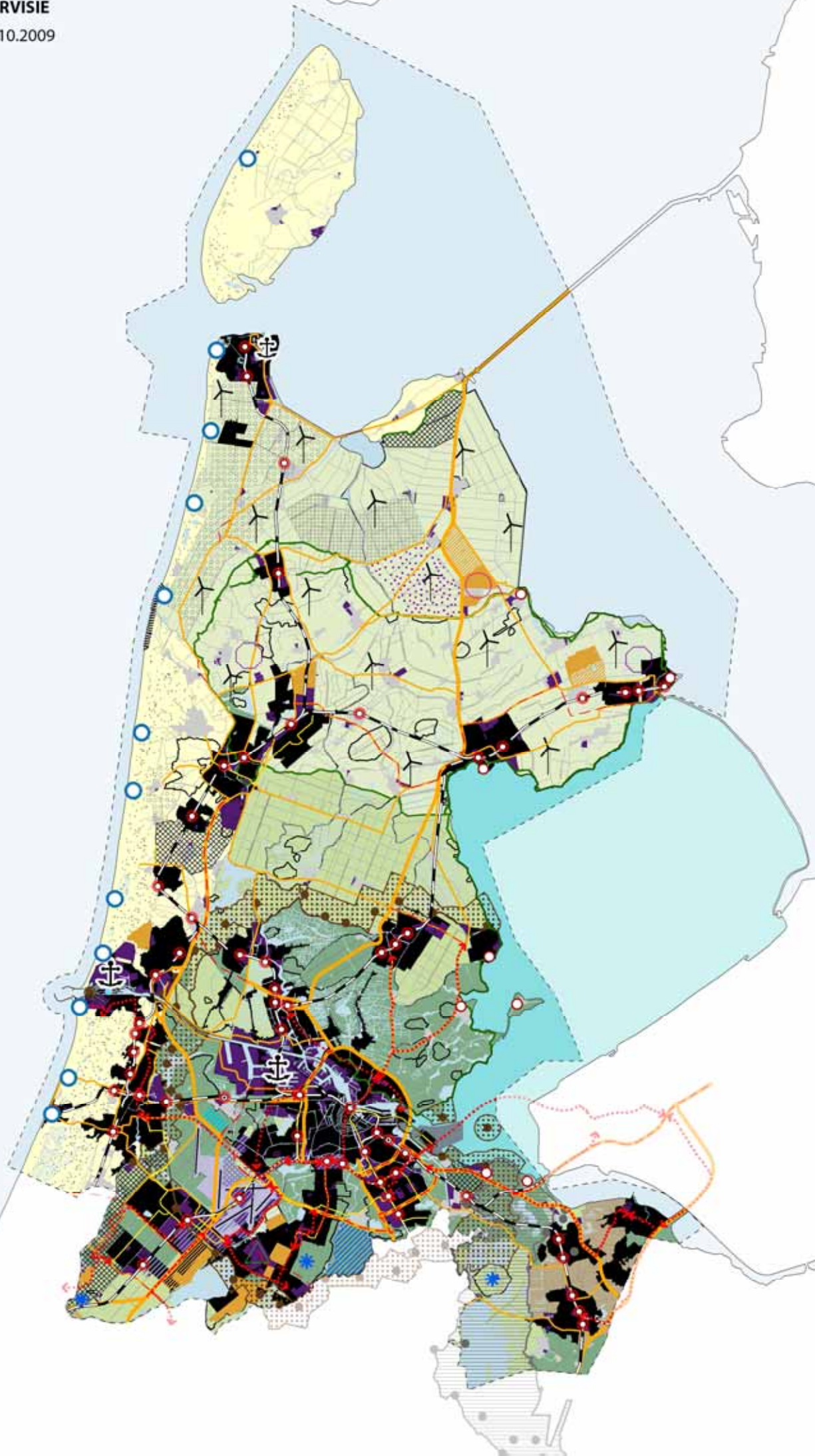
= totaal 260.000 woningen voor heel Noord-Holland inclusief het Almeerse deel van 45.000 en inclusief de metropoolregio (dus ook provincie Flevoland).

Amsterdam is succesvol geweest, met de ontwikkeling van natuur in het Markermeer/IJMeer, de ontwikkeling van Almere, verbeterde verbindingen via de weg en het openbaar vervoer. Almere is beter aangesloten op 't Gooi en Utrecht via de A27 en HOV/Stichtse lijn. Luchthaven Lelystad heeft zich in samenhang met de luchthaven Schiphol verder ontwikkeld.

In de hele provincie is de identiteit van de landschappen versterkt met behoud door ontwikkeling en transformatie. Deze landschappen zijn een veelgenoemde reden voor mensen om in Noord-Holland te willen wonen, werken en recreëren. De afwisseling tussen stad en open landschap is hier een belangrijk onderdeel van. De landschappen rond de steden zijn toegankelijk voor recreatie. De landbouwgebieden rond steden zijn gericht op kleinschalige productie, streekproducten, educatie, 'zorglandbouw' en natuur en landschapsbeheer. Door de hele provincie zijn nieuwe recreatieve routes aangelegd voor wandelen, fietsen en varen. De natuur en bijbehorende soortenrijkdom in planten en dieren heeft de ruimte gekregen in de Ecologische Hoofdstructuur. De kustplaatsen aan de Noordzee zijn met behoud en versterking van hun identiteit verder ontwikkeld tot bestemmingen van (inter)nationale allure.

TOTAALKAART STRUCTUURVISIE
ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

Legenda		Beleid	
	Kustzone	Jonge duinen	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriteit voor veiligheid en natuur met ruimte voor recreatief toezicht
		Strandwallen	
		Keileemlandschap	<ul style="list-style-type: none"> • Landschapsontwikkeling t.b.v. recreatie en toerisme • Combinatie landbouw met andere functies • Agrarische bouwpercelen tot 2 ha toegestaan
		Aandijkingenlandschap	
		Stuwwallenlandschap	<ul style="list-style-type: none"> • Ruim baan voor natuur, recreatie • Wonen
	Productielandschappen	Oude zeekeilandschap	
		Aandijkingenlandschap	<ul style="list-style-type: none"> • Ruim baan voor landbouwproductie • Agrarische bouwpercelen tot 2 ha toegestaan, groter kan met ontheffing • Versterken internationale concurrentiepositie
		Droogmakerijen	
	Nationale landschappen van veenweide en droogmakerijen	Droogmakerijen	<ul style="list-style-type: none"> • Nationaal Landschap Laag Holland, bufferzonebeleid, Bouwen op basis van Landschaps DNA / Dorps DNA • Nationaal landschap Groene Hart, Ontwikkelen van een aaneengesloten meeren en plassegebied, Gekoppeld aan bouwen op basis van Landschaps DNA / Dorps DNA en recreatieve ontwikkelingen • Combinatie landbouw met andere functies • Agrarische bouwpercelen tot 2 ha toegestaan
		Veenlandschap (Veenpolder- en Veenrivierenlandschap)	
	Metropolitane landschappen		<ul style="list-style-type: none"> • Bufferzones, Rods, Ontwikkelen recreatie, Combinatie landbouw met andere functies, recreatieve verbanden vanuit de stad
	Blauwe Hart		<ul style="list-style-type: none"> • Behoud door ontwikkeling • Behoud openheid en geen stedelijke ontwikkeling • Realiseren toekomstbestendig ecologisch systeem (verbeteren ecologische kwaliteit)
		Stelling van Amsterdam	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud door ontwikkeling • Nationaal landschap
		Nieuwe Hollandse Waterlinie	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud door ontwikkeling • Nationaal landschap
		Westfriese omringdijk, Wierdijk, Noorder IJ- en zeedijken	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud door ontwikkeling • Versterken regionale identiteit
		Hondsbosse en Pettemer zeekering	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsopgave in samenhang met natuur- en recreatieontwikkeling
		Noord-Hollands Kanaal	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud door ontwikkeling
		Spoorweg	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaal benutten, aansluiten op andere netwerken, ruimtelijke ontwikkelingen aan laten sluiten; transferia, P+R
		Regionaal HOV (bestaand - nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen samenhangend regionaal OV-net • Optimaal aansluiten op andere netwerken; transferia, P+R
		Regionaal wegennet (bestaand - nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaal benutten van bestaand wegennet • Versterken van het netwerk door ontluchten van nationaal, regionaal en lokaal verkeer • Ontbrekende schakels toevoegen
	Metropolitaan stedelijk gebied en regionale kernen Bestaand Bebouwd Gebied (BBG ²⁰)		<ul style="list-style-type: none"> • Innovatief ruimtegebruik, intensiveren en herstructureren, mergen wonen en werken, kwaliteitsverbetering, kennisintensieve en creatieve milieu • Geen nieuwe uitleglocaties buiten BBG²⁰ • Hulp bij binnenstedelijke verdichting (Kennis, Taskforce Ruimtevinst)
		Kleine kernen en bebouwing in buitengebied Bestaand Bebouwd Gebied (BBG ²⁰)	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen op basis landschaps- en dorps-DNA (incl. aspect openheid), vastgelegd in nieuw beleidskader landschap en cultuurhistorie • Hulp bij binnenstedelijke verdichting (Kennis, Taskforce Ruimtevinst)
	Transformatiegebied - meervoudig	Calamiteitenberging	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte voor transformatie
		Grootschalige waterberging	
	Verdichting rond OV-knooppunten		<ul style="list-style-type: none"> • Verdichting 800-1200 m rond OV-knooppunten en benutting OV-infra, • Hierbij aansluiten op de ruimtelijke mogelijkheden en identiteit van de specifieke locatie
		Kustplaatsen	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen identiteit kustplaatsen
		Zuiderzeeplaatsen	<ul style="list-style-type: none"> • Behouden en ontwikkelen cultuurhistorische waarden
	Vastgesteld of bestaand bedrijventerrein of kantoorlocatie		<ul style="list-style-type: none"> • Concentratie van bedrijvigheid • Herstructureren, verdichten en innovatief ruimtegebruik; toepassen SER-ladder
		Luchthavengebied Schiphol	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalisatie banenstelsel Schiphol • Gereserveerd voor Luchthavengebonden activiteiten
		Strategische reserve uitbreiding Schiphol	<ul style="list-style-type: none"> • Gereserveerd voor opstelplaatsen en mogelijk tweede terminal • gebiedsontwikkelt Schipholdehoek
		Schipholgebonden bedrijven/kantoren	<ul style="list-style-type: none"> • Alleen Schipholgebonden bedrijven/kantoren • Nieuw locatiebeleid op basis van advies Cie. Meijdam
		Strategische reserve Schipholgebonden en havengebonden bedrijven/kantoren	<ul style="list-style-type: none"> • Alleen Schipholgebonden en havengebonden bedrijven/kantoren • Nieuw locatiebeleid op basis van advies Cie. Meijdam
	Seaport Amsterdam / IJmuiden / Den Helder		<ul style="list-style-type: none"> • Reserveren voor en stimuleren van havengebonden activiteiten
		Nieuwe zeesluis IJmuiden	
	Grootschalige landbouw	Bollienconcentratiegebied	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte voor permanente bollenteelt • Tegengaan areaalverlies van bollengrond
		Grootschalige landbouw zoekgebied permanente bollenteelt	<ul style="list-style-type: none"> • Concentratiegebied nieuwe permanente bollenteelt • Ruimte voor ontwikkeling van bollenteelt
		Concentratiegebied intensieve veehouderij	<ul style="list-style-type: none"> • Concentratiegebied grootschalige dierhouderijbedrijven (hokebonden) met inachtneming van regels op het gebied van milieu en bereikbaarheid
		(Glas)tuinbouwconcentratiegebied	<ul style="list-style-type: none"> • Herstructureren en schaalvergroting • Nieuwe concepten voor duurzaamheid en energiegebruik
		Strategische reserve ontwikkeling glastuinbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Concentratiegebied nieuwe glastuinbouw • Nieuwe concepten voor duurzaamheid en energiegebruik
	Agriport		<ul style="list-style-type: none"> • Versterken internationale concurrentiepositie • Ontwikkeling groentecultuur: kennis, logistiek, ondersteunende activiteiten en duurzame milieuenergie technologie
		Greenport	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken internationale concurrentiepositie • Ontwikkelen sierteeltcluster: kennis, logistiek, ondersteunende activiteiten en duurzame milieuenergie technologie
		Seedvalley	<ul style="list-style-type: none"> • Concentratiegebied zaadveredeling • Versterken internationale concurrentiepositie • Ontwikkelen zaadveredelingscluster: kennis, logistiek, ondersteunende activiteiten en duurzame milieuenergie technologie
		Grootschalige windenergie	<ul style="list-style-type: none"> • Zoekgebied voor ontwikkeling van grootschalige windenergie

NB: de tekst in de verordening is leidend voor de begrenzing van Bestaand Bebouwd Gebied (BBG). Zie voor definitie de verordening artikel 1.10 en artikel 9.

3.2. PROVINCIALE BELANGEN

3.2.1. Begripsbepaling

In de door Provinciale Staten vastgestelde kaderstellende notitie 'provinciale sturingsfilosofie en provinciaal belang voor de ruimtelijke ordening' is vastgesteld dat de volgende criteria aanleiding kunnen geven tot het benoemen van een provinciaal belang:

- *Wettelijke taak (bijvoorbeeld: luchtkwaliteit / geluidhinder)*
Deze taak is ingegeven vanuit bestaande wetten. Hierbij kan de provincie verschillende rollen vervullen.
- *Juridische doorwerking van Europees- / Rijksbeleid (bijvoorbeeld Algemene maatregel van Bestuur)*
Hierin is onderscheid te maken tussen Europese en nationale regelgeving. Het Rijk kan een directe of een getrapte aanwijzing geven. Een directe aanwijzing is ingekaderd en geeft de provincies niet tot nauwelijks beleidsvrijheid. Bij een getrapte aanwijzing is sprake van meer beleidsvrijheid voor provincies.
- *Financiële betrokkenheid*
De provincie besluit of heeft besloten een project / programma financieel te ondersteunen. Dit kan bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling of aanbesteding (openbaar vervoer) het geval zijn.
- *Provinciale hoofdstructuur / gemeentegrensoverschrijdende effecten (bijvoorbeeld: landschappelijke structuren)*
In het verlengde van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur zijn de ruimtelijke basiskwaliteiten van de provincie benoemd. Deze ruimtelijke basiskwaliteiten vormen de provinciale hoofdstructuur en zijn daarmee van provinciaal belang. Effecten van lokale ontwikkelingen op de provinciale hoofdstructuur raken daardoor mogelijk aan provinciale belangen.
- *Gekoppelde ruimtelijke belangen*
Als bij (een of meerdere) ontwikkelingen gekoppelde ruimtelijke belangen in het geding zijn. Voorbeelden van gekoppelde ruimtelijke belangen zien we bij gebiedsontwikkeling. Ook op kleinere schaal (dan bij gebiedsontwikkeling het geval is) kan dit aan de orde zijn.
- *Regionaal / bovenlokaal karakter (bijvoorbeeld: klimaatverandering)*
De provincie benoemt thematische belangen, op het gebied van bijvoorbeeld verkeer & vervoer, milieu, natuur, recreatie enzovoorts. Tevens kan gedacht worden aan veiligheidsaspecten als thematisch belang (maatregelen in verband met klimaatveranderingen, maar ook om mogelijke bedreigingen op andere terreinen, zoals rampenbestrijding), bodemaspecten en (gelijkmatige) spreiding van economische ontwikkeling ter bevordering van de leefbaarheid en werkgelegenheid in de provincie Noord-Holland. Deze thematische belangen kunnen voor de hele provincie gelden of voor (bepaalde) regio's.

3.2.2. Provinciale belangen

De Provincie Noord-Holland zorgt dat Noord-Holland een mooie, veelzijdige en internationaal concurrerende provincie blijft door in te zetten op klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik.

Om het hiervoor geschetste toekomstbeeld ruimtelijk te realiseren heeft de Provincie Noord-Holland op basis van de bovengenoemde criteria provinciale belangen benoemd. Deze vallen uiteen in drie hoofdbelangen en een twaalfstal belangen dat aan deze drie hoofdbelangen ondergeschikt is. Daarbij richt de Provincie zich uitdrukkelijk op ruimtelijke vraagstukken die op regionaal en bovenregionaal schaalniveau spelen en/of gevolgen hebben.

De drie hoofdbelangen vormen gezamenlijk de ruimtelijke hoofddoelstelling van de Provincie. Aan de ruimtelijke beslissingen van de Provincie Noord-Holland zal daarom altijd een afweging van deze drie belangen voorafgaan.

De klimaatverandering heeft grote ruimtelijke consequenties. Om hier adequaat op te kunnen inspelen, is ervoor gekozen om klimaatbestendigheid als een hoofdbelang van de Provincie te benoemen. Daarnaast is gekozen voor het benoemen van ruimtelijke kwaliteit als tweede hoofdbelang. Hierbij is de overweging leidend dat het voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat belangrijk is dat de grote variëteit aan cultuur- en natuurlandschappen behouden wordt en verder wordt ontwikkeld. Duurzaam ruimtegebruik is het derde hoofdbelang. De nieuwe woningen, bedrijven, wegen en andere ruimtevragers ruimtelijk inpassen is en blijft op deze manier een hoofdtaak van de Provincie. De Provincie zorgt dat deze inpassing op een efficiënte en toekomstbestendige manier gebeurt. De hoofdbelangen worden geborgd en uitgevoerd door instrumenten in te zetten vanuit twaalf onderliggende provinciale ruimtelijke belangen.

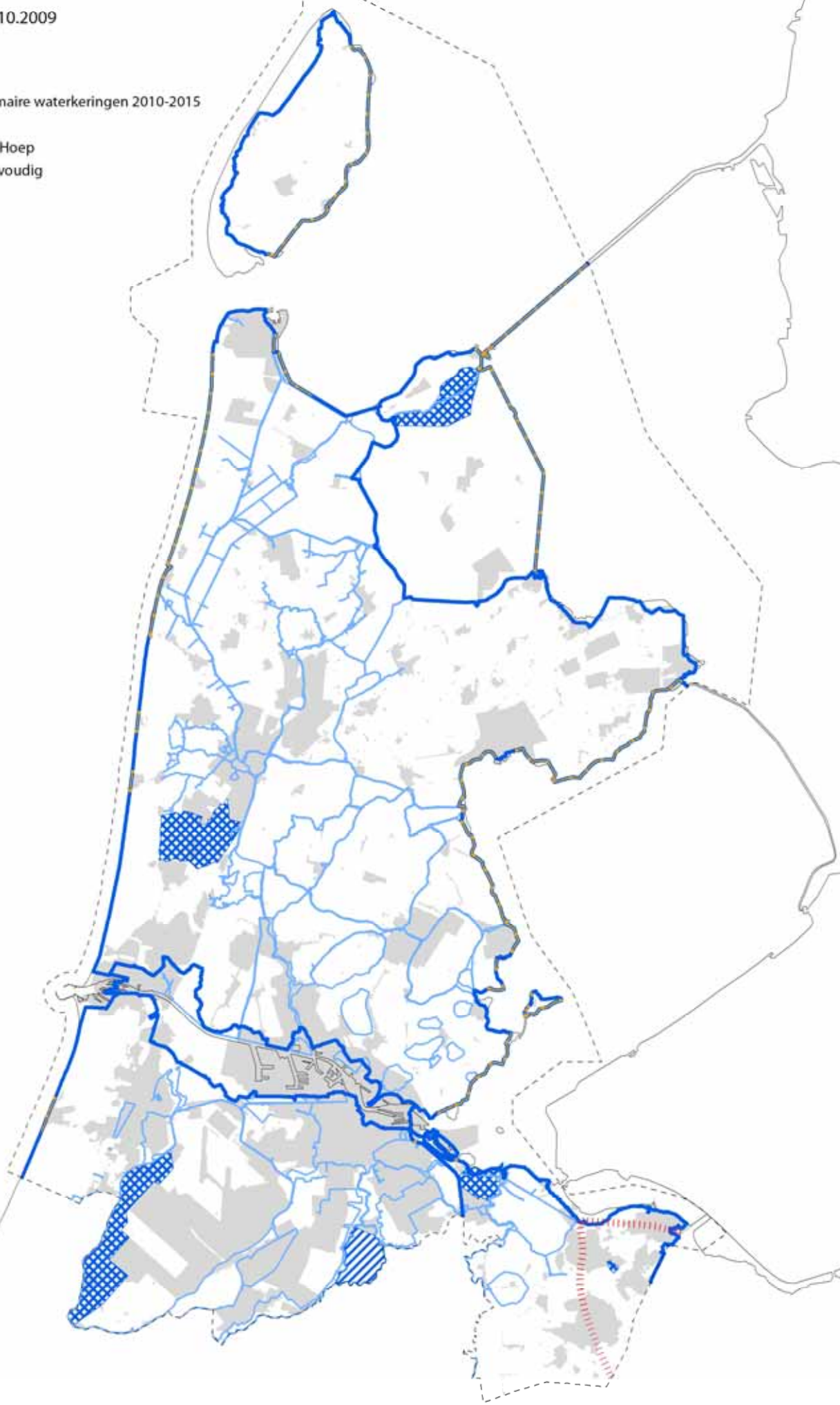
Ruimtelijke kwaliteit	Duurzaam ruimtegebruik	Klimaatbestendigheid
Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen	Milieukwaliteiten	Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Voldoende en schoon drink, grond- en oppervlaktewater
Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	

In de volgende hoofdstukken worden de drie hoofdbelangen nader uitgewerkt.

THEMAKAART: VOLDOENDE BESCHERMING TEGEN OVERSTROMING EN WATEROVERLAST

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

- Primaire waterkering
- ||||| Aansluiting op hogegrond
- Geplande versterkingen primaire waterkeringen 2010-2015
- Regionale waterkering
- ▨ Calamiteitenberging Ronde Hoep
- ▩ Transformatiegebied - meervoudig

4 KLIMAATBESTENDIGHEID

De Provincie Noord-Holland zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving, in harmonie met water en door gebruik van duurzame energie.

Het veranderende klimaat zorgt voor nieuwe opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwatervoorziening en waterberging. De Provincie Noord-Holland streeft naar een klimaatbestendige ruimtelijke ordening. Dat doet zij door aandacht te geven aan aanpassing aan klimaatverandering (adaptatie) naast terugdringen van emissies (mitigatie). De Provincie weegt de effecten van locatiekeuze, ruimtelijke inrichting en indien nodig aanpassing op gebouwniveau bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen mee. Ruimtelijke functies worden waar nodig aan het veranderende grondwaterpeil en de veranderende waterkwaliteit aangepast. De Provincie houdt bij nieuwe bouwlocaties en - grondgebruik rekening met de randvoorwaarden vanuit waterveiligheid (overstromingsrisico) en wateroverlast, functiefacilitering en duurzaam bouwen. Het op eigen grondgebied opwekken van duurzame energie is een onderdeel van de klimaatbestendige ruimtelijke ordening van de Provincie.

4.1. VOLDOENDE BESCHERMING TEGEN OVERSTROMING EN WATEROVERLAST

Met de gevolgen van klimaatverandering in beeld -het wordt natter, warmer, droger, zouter en het water komt hoger- wil de Provincie haar grondgebied klimaatbestendig maken. De Provincie Noord-Holland beschermt bewoners en bedrijven tegen de stijging van de zeespiegel en tegen wateroverlast door regenwater. Op sommige plekken kan dat alleen door de gevolgen van de toenemende wateroverlast te accepteren.

Het waterbeheer (het opvangen, afvoeren en inlaten van water), het bodembeheer en het grondgebruik moeten aan de klimaatverandering worden aangepast. De gevolgen van klimaatverandering worden opgevangen door het versterken van de waterkeringen en het aanwijzen van ruimte voor waterberging die zoveel mogelijk fijnmazig en in integrale gebiedsprojecten wordt gerealiseerd. De Provincie Noord-Holland zorgt voor voldoende ruimte voor waterkeringen, watersystemen en piek- en calamiteitenbergingen.

Om bescherming te bieden tegen overstromingen vanuit kanalen, vaarten en boezemwater worden de regionale waterkeringen genormeerd, getoetst en waar nodig (innovatief) verbeterd met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

In (bestaande) buitendijkse gebieden aan de Noordzeekust biedt de Provincie Noord-Holland geen aanvullende bescherming ten opzichte van het huidige beschermingsniveau dat is vastgesteld op Rijksniveau. Hier stelt de Provincie Noord-Holland, net als het Rijk, aanvullende voorwaarden aan ruimtelijke ontwikkeling. Noord-Holland blijft zeer terughoudend met betrekking tot elk plan voor bebouwing in het IJmeer, Markermeer en IJsselmeer. De Provincie hanteert als vertrekpunt over de gewenste bescherming een veiligheidsnorm met een risico van gemiddeld één overstroming per 4000 jaar.

Uitvoeringsprogramma:

- *Ruimte voor primaire en regionale waterkeringen: verordening artikelen 27, 28.*

4.1.1. Primaire waterkeringen

De primaire waterkeringen beschermen Noord-Holland tegen overstromingen vanuit het buitenwater van de Noordzee, Waddenzee, IJssel- en Markermeer. In de wet op de waterhuishouding (vanaf 2010: Waterwet) zijn voor deze waterkeringen veiligheidsnormen vastgelegd om deze bescherming voldoende te waarborgen. Deze primaire waterkeringen moeten aan deze normen voldoen voor 2015. In de meeste gevallen nemen de waterschappen en Rijkswaterstaat het initiatief tot dijkversterkingen.

De Provincie Noord-Holland ziet het belang van een innovatieve aanpak, nieuwe technieken en andere oplossingsrichtingen voor goede landschappelijke inpassing en mogelijke functiecombinaties voor toekomstige dijkversterkingen. De Provincie Noord-Holland vindt dit belangrijk omdat de beschikbare ruimte beperkt is en andere waarden op en rond de waterkeringen steeds zwaarder wegen bij dijkverbeteringen. De Provincie Noord-Holland zorgt dat reconstructies van primaire waterkeringen niet onmogelijk worden gemaakt door andere ontwikkelingen.

De Provincie Noord-Holland zorgt bij dijkverbeteringen voor robuustheid en ruimtelijke kwaliteit inclusief de cultuurhistorische, landschappelijke, recreatieve en ecologische waarden van waterkeringen en aangrenzende zones.

De Provincie Noord-Holland geeft voor de lange termijn (2040) de voorkeur aan zachte, zandige oplossingen voor de versterking van de kust, in combinatie met natuurverbetering.

Uitvoeringsprogramma:

- *Ruimte voor primaire en regionale waterkeringen: verordening artikelen 27, 28.*

4.1.2. Regionale waterkeringen

Noord-Holland heeft ruim tweeduizend kilometer aan regionale waterkeringen. Deze regionale waterkeringen bieden bescherming tegen overstromingen vanuit kanalen, vaarten en boezemwater. Verder dienen regionale waterkeringen als achtervang bij overstroming vanuit buitenwater.

Uitvoeringsprogramma:

- *Ruimte voor regionale waterkeringen: verordening artikel 28.*

4.1.3. Calamiteitenberging

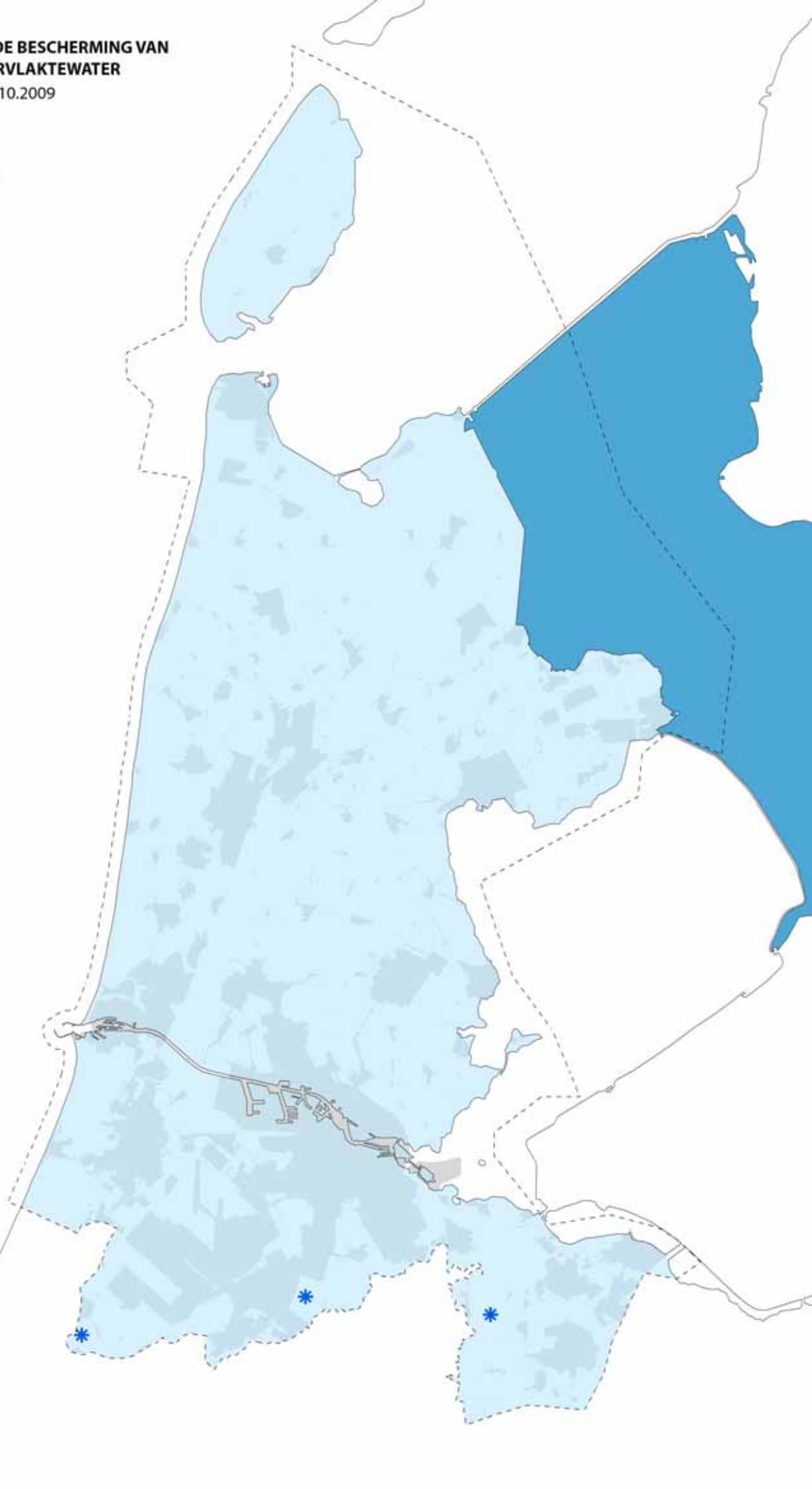
De Provincie Noord-Holland wijst de polder De Ronde Hoep (Amstelscheg, ten zuiden van de A9) aan voor calamiteitenberging als ruimtelijke nevenfunctie.

**THEMAKAART: VOLDOENDE BESCHERMING VAN
GROND-, DRINK- EN OPPERVLAKTEWATER**

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

- IJsselmeer
- Fijnmazige waterberging
- * Grootschalige waterberging

4.2. VOLDOENDE EN SCHOON GROND-, DRINK- EN OPPERVLAKTEWATER

4.2.1. Functiefacilitering

Door de klimaatverandering veranderen het grondwaterpeil en de waterkwaliteit. Hierdoor is het op bepaalde plekken steeds moeilijker om tegemoet te komen aan de (huidige en toekomstige) gebruikseisen. De Provincie Noord-Holland bepaalt de mate van functiefacilitering (de mogelijkheden en onmogelijkheden van het watersysteem voor ruimtelijke functies). De waterschappen maken hiervoor functiefaciliteringskaarten. Aan de hand van de functiefaciliteringskaarten kan de juiste functie op de juiste plek worden geplaatst en bepaalt de Provincie Noord-Holland hoe in de toekomst met verschillende gebieden wordt omgegaan (volgt het waterpeil de functie, of andersom).

Uitvoeringsprogramma:

- *Opstellen functiefaciliteringskaarten, zie pagina 107.*

4.2.2. Waterberging

Door de klimaatverandering moet in de toekomst anders worden omgegaan met grond- en oppervlaktewater. Het huidige afwateringssysteem zal niet meer voldoen door heviger regenval, daarom is meer bergingscapaciteit nodig. Drogere periodes komen vaker voor waardoor een zoetwatertekort kan ontstaan. De Provincie Noord-Holland heeft op basis van het Nationaal bestuursakkoord Water de wateroverlastopgave vastgesteld. De Provincie Noord-Holland zorgt voor voldoende (zoet-)waterberging die – door de waterschappen - zoveel mogelijk fijnmazig wordt gerealiseerd. Waar dit niet toereikend is zullen locaties integraal worden ontwikkeld door ze in samenhang met de ontwikkeling van andere functies zoals woningbouw, recreatie of natuur te realiseren. De Provincie Noord-Holland is de trekker van integrale gebiedsprojecten.

Uitvoeringsprogramma:

- *Integrale projecten:*
  - o *Bloemendalerpolder, zie pagina 97.*
  - o *Amstelgroen, zie pagina 103.*
  - o *Horstermeer, zie pagina 96.*
  - o *Haarlemmermeer-Westflank, zie pagina 101.*

4.2.3. Zoetwateropgaven

Door klimaatverandering is vaker sprake van een zoetwatertekort, met nadelige gevolgen voor landbouw en natuur. De Provincie Noord-Holland stelt de drinkwatervoorziening veilig. Het IJsselmeer moet als zoetwaterbekken behouden blijven om ook in droge tijden voldoende zoet water aan te voeren voor drinkwater en de landbouw. Het peil in het IJsselmeergebied moet de aanwezige belangen (drinkwater, beroepsvaart, recreatievaart, natuur, visserij) optimaal faciliteren en doelmatig waterbeheer mogelijk maken tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

4.2.4. Strategische waterdoelen en ruimtelijk waterbelang

Bij achterblijven van het behalen van strategische waterdoelen en ruimtelijk waterbelang zal de Provincie Noord-Holland het provinciaal belang behartigen door gebiedsontwikkeling of inpassingsplannen.

Uitvoeringsprogramma:

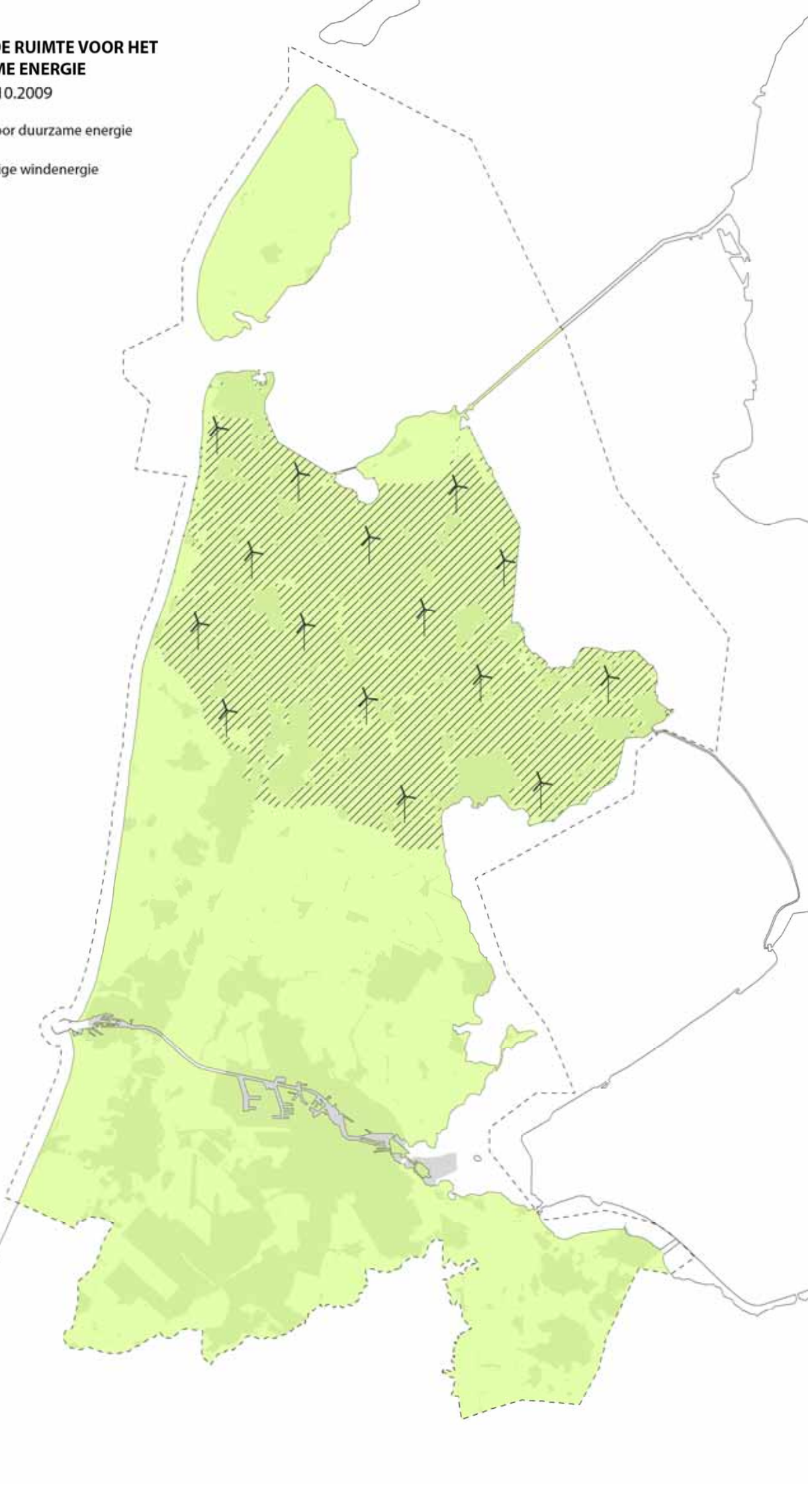
- *Herstelplan Loosdrechtse Plassen, zie uitvoeringsprogramma Waterplan.*

THEMAKAART: VOLDOENDE RUIMTE VOOR HET OPWEKKEN VAN DUURZAME ENERGIE

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

 Kleinschalige oplossingen voor duurzame energie

 Zoekgebied voor grootschalige windenergie

4.3. VOLDOENDE RUIMTE VOOR HET OPWEKKEN VAN DUURZAME ENERGIE

Door ondertekening van het Energie- en Klimaatakkoord met het Rijk onderschrijft de Provincie Noord-Holland de energie- en klimaatdoelen van het Rijk en ondersteunt ze het Rijk bij realisatie van deze doelen. Deze doelen zijn:

- 2 procent energiebesparing per jaar
- 30 procent CO₂-reductie in 2020
- 20 procent duurzame energie in 2020

De Provincie Noord-Holland wil zoveel mogelijk bijdragen aan de afname van de oorzaken van klimaatverandering. Daarom wil de Provincie het energieverbruik in het stedelijk gebied, op bedrijventerreinen en in de glastuinbouw zoveel mogelijk beperken en de resterende vraag met duurzame energie invullen. De toepassing van duurzame energie in de gebouwde omgeving moet worden vergroot. De Provincie Noord-Holland zorgt ervoor dat in 2012 430 MW aan windenergie op land is gerealiseerd (met als niet-bindende streefwaarden 500 MW). De Provincie reserveert voor de realisatie van een extra ca. 600 MW (grootschalige) windenergie in de periode 2012-2025 een zoekgebied in Noord-Holland Noord. Daarnaast reserveert de Provincie ruimte voor het opwekken en distribueren van grootschalige duurzame energie, zodat Noord-Holland op termijn veel minder CO₂ en andere broeikasgassen uitstoot. Tegelijk stimuleert en ondersteunt de Provincie Noord-Holland kleinschalige vormen van duurzame energie. Hiermee anticipeert zij op de verminderde beschikbaarheid van fossiele energiegrondstoffen en de naar verwachting daarmee gepaard gaande sterke prijsstijging van die stoffen. Kortom, de Provincie Noord-Holland werkt en leeft toe naar een situatie waarin we onafhankelijk zijn van beperkt beschikbare grondstoffen. Bijkomend voordeel is de verbetering van de luchtkwaliteit en de kansen die dat biedt voor de leefbaarheid en het behoud van de fysieke leefomgeving. Daarnaast breidt de Provincie Noord-Holland het areaal aan natuur- en recreatiegebieden uit. Dit is goed voor het vasthouden van CO₂, en voor het welzijn van mensen en dieren in de provincie.

De omschakeling van fossiele naar vernieuwbare energie zal naar verwachting gepaard gaan met veranderingen in het landschapsbeeld. De omslag van een centrale energievoorziening naar meer decentrale voorzieningen en netwerken heeft consequenties voor de identiteit en ruimtelijke kwaliteit van gebieden, regio's en daarmee de hele provincie. De invloed van windturbines op het landschap is daarvan een voorbeeld. Het opwekken van duurzame energie is een prioriteit en daarom geeft de Provincie Noord-Holland de ruimte aan deze ontwikkelingen, onder de voorwaarde van zo goed mogelijke landschappelijke inpassing.

De Provincie wil ook ruimte bieden voor het kleinschalig opwekken van duurzame energie, zoals de benutting van restwarmte en de vergisting van biomassa. Daarnaast wil de Provincie gemeenten stimuleren om waar mogelijk warmte-koude opslag toe te passen. Op deze manier biedt de Provincie ook mogelijkheden voor innovatie, bijvoorbeeld in de land- en tuinbouw, waarmee wordt bijgedragen aan de versterking van de economische structuur. Door innovatie te stimuleren bevordert de Provincie Noord-Holland niet alleen de toepassing van duurzame energie, maar ook energiebesparing.

Uitvoeringsprogramma:

- *Grootschalige windmolenparken, zie pagina 83.*
- *Landschappelijke inpassing:*

- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*
- *Vernieuwd Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie opstellen, zie pagina 76.*
- *Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK).*

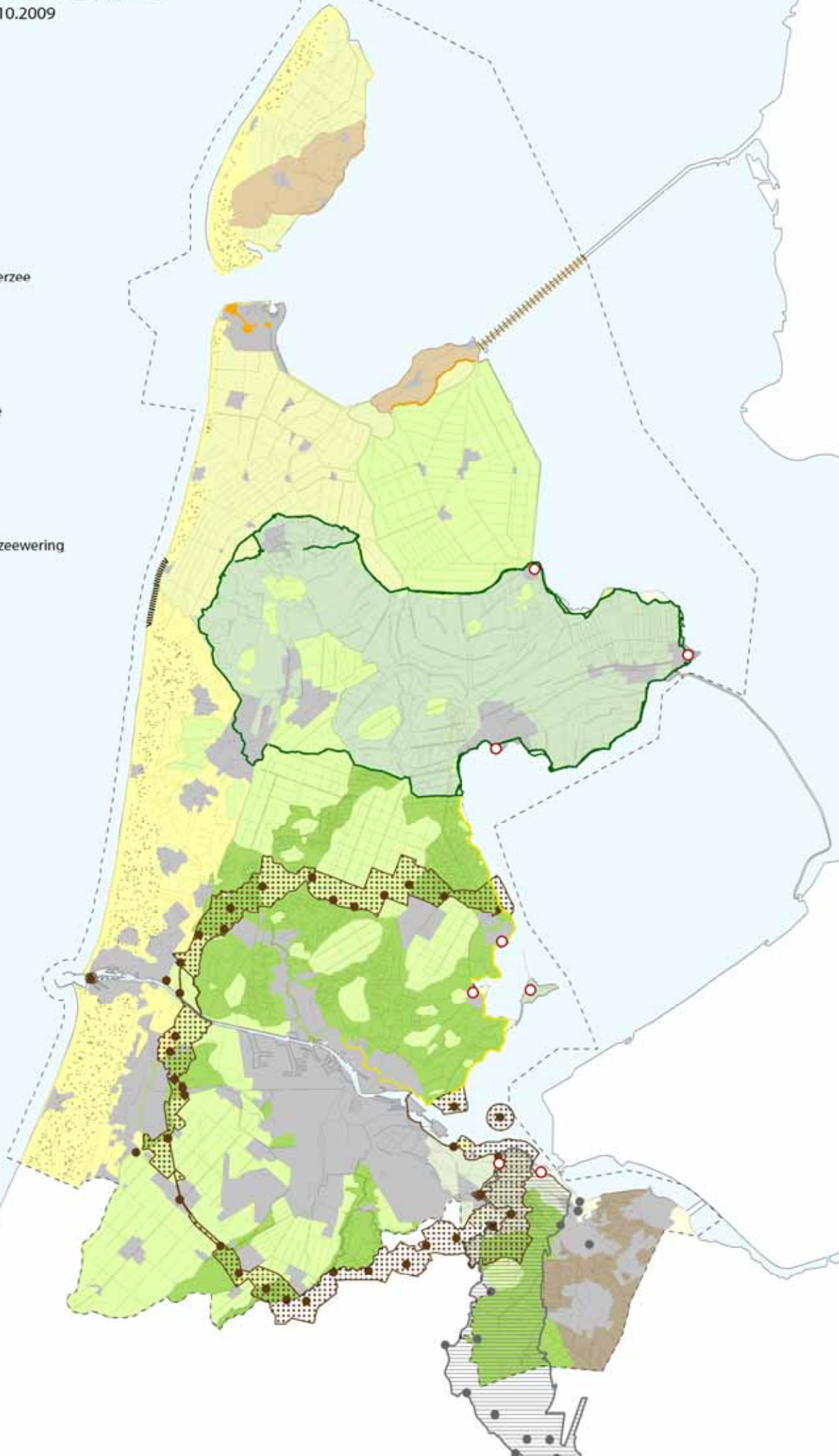

THEMAKAART: BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN NOORD-HOLLANDSE CULTUURLANDSCHAPPEN

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

Landschapstypologie

- Jonge duinen
- Strandwallen
- Keileemlandschap
- Aandijkingenlandschap
- Droogmakerijen
- Oude zeekeilandschap
- Veenpolderlandschap
- Stuwwallenlandschap
- Veenrivierenlandschap
- Landschap voormalige Zuiderzee
- Overig
- Grote wateren
- Structuurlijnen
- Stelling van Amsterdam
- Stelling forten
- Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Linieforten
- Stelling van Den Helder
- Wierdijk
- Westfriese Omringdijk
- Noorder IJ- en zeedijken
- Hondsbossche en Pettemer zeewering
- Afsluitdijk
- Zuiderzeeplaatsen

5 RUIMTELIJKE KWALITEIT

De Provincie Noord-Holland zorgt voor behoud van het Noord-Hollandse landschap door verdere ontwikkeling van de kwaliteit en diversiteit ervan.

5.1. BEHOUD EN ONTWIKKELING NOORD-HOLLANDSE CULTUURLANDSCHAPPEN

De verschillende landschappen en de rijkdom aan cultuurhistorie zijn de kracht van Noord-Holland. De veenweiden, de droogmakerijen, de West-Friese Omringdijk, de Stelling van Amsterdam en het Blauwe Hart (Markermeer-IJmeer) zijn geliefd en uniek. Ze maken Noord-Holland tot een prettige provincie om te wonen, te werken en te recreëren. De landschappen zijn van groot belang voor de aantrekkelijkheid van Noord-Holland als vestigingsplaats voor internationaal concurrerende bedrijven en hun kenniswerkers.

De Provincie Noord-Holland wil deze (cultuur)landschappen optimaal gebruiken door hun kenmerken te koesteren en te benutten bij nieuwe ontwikkelingen. De Provincie zorgt dat ontwikkelingen die buiten bestaand bebouwd gebied tot stand moeten komen, plaatsvinden op basis van de karakteristieke eigenschappen, het zogenaamde Landschaps-DNA, van de verschillende landschappen.

Nieuwe plannen dienen de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de ruimere omgeving als uitgangspunt te hanteren. Mogelijke negatieve effecten dienen te worden gecompenseerd.

De Provincie Noord-Holland stelt een onafhankelijke “Adviescommissie voor Ruimtelijke Ontwikkelingen” (ARO) in die Gedeputeerde Staten adviseert over ruimtelijke ontwikkelingen buiten het bestaand bebouwd gebied. De ARO heeft als doel te adviseren over de kwaliteit van beoogde uitbreiding en kwaliteit van de landschappelijke inpassing. Pas na het toepassen van de SER-ladder, d.w.z. aantonen nut en noodzaak, verkennen binnenstedelijke verdichtings- en transformatiemogelijkheden worden ontwikkelingen buiten bestaand bebouwd gebied (voorheen “rode contour”) middels een ontheffing toegestaan.

Uitvoeringsprogramma:

- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*
- *Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK).*
- *Vernieuwd Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie opstellen, zie pagina 76.*

De Provincie Noord-Holland onderscheidt de volgende landschapstypen:

- Jong duinlandschap
- Strandwallen en strandvlaktelandschap
- Keileemlandschap
- Stuwwallenlandschap
- Oude zeekleilandschap
- Aandijkingenlandschap
- Veenweidelandschap
- Droogmakerijen

5.1.1.1. Landschaps-DNA

Onder Landschaps-DNA verstaat de Provincie Noord-Holland de kernkwaliteiten van de Noord-Hollandse landschappen en aardkundige waarden. Natuurlijke omstandigheden, en vanaf de middeleeuwen vooral ook menselijk handelen, hebben in ieder landschap hun eigen sporen nagelaten. Nieuwe ontwikkelingen moeten zich tot deze karakteristieken verhouden. Het Landschaps-DNA bestaat uit de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap en haar ondergrond (aardkundige waarden en bodemfysische eigenschappen), openheid en visuele beleving, de historische structuurlijnen, de cultuurhistorische objecten en de dorpskarakteristieken (het Dorps-DNA).

5.1.1.2. Ontwikkelingsgeschiedenis

Hoe ouder de bewoningsgeschiedenis, hoe groter de gelaagdheid en daarmee de tijdsdiepte van het landschap. In het huidige landschap zijn nog steeds vele structuren en objecten uit verschillende perioden van de geschiedenis te herkennen. Hoe langer de ontwikkelingsgeschiedenis, hoe meer 'lagen' van deze objecten over elkaar heen liggen. In elke periode wordt weer een nieuwe laag toegevoegd.

Zo hebben de oude zeeleilandschappen, de strandwallen en strandvlaktelandschappen en het veenweidelandschap een grote tijdsdiepte en hebben de op het water gewonnen landschappen als de droogmakerijen en het aandijkingenlandschap een kleinere tijdsdiepte. De provincie Noord-Holland gaat uit van een ontwikkelingsgerichte benadering; ook tegenwoordige ruimtelijke ontwikkelingen vormen het landschap. Het gaat erom dat hierbij zorgvuldig wordt omgegaan met de bestaande (historische) kenmerken van het landschap. De Provincie Noord-Holland wil dat de gelaagdheid van het landschap als kernkwaliteit wordt meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

5.1.1.3. Aardkundige waarden

De Provincie beschermt ook de ondergrond van de bijzondere landschappen. Zolang aardkundige verschijningsvormen (zoals stuwwallen, duinen, wadden en beekdal) onaangetast zijn, kunnen ze veel vertellen over de ontstaansgeschiedenis van Noord-Holland en de krachten die daarbij een rol speelden: wind, water, ijs en getijden. Behoud en ontwikkeling van aardkundige waarden is van belang gezien de onschatbare waarde van aardkundig erfgoed voor de inwoners van Noord-Holland en Nederland.

De provincie heeft zeventien aardkundige monumenten en 63 gebieden aangewezen als aardkundig waardevol.

5.1.1.4. Beleving van landschappen: openheid, duisternis en stilte

Een kenmerk van het landschap dat bepalend is voor de waarneming en beleving van mensen van het landschap is openheid. De mate van openheid wordt bepaald door de mate waarin elementen zoals beplanting, bebouwing en grondlichamen boven de ooghoogte van de waarnemer afwezig zijn. Ook duisternis en stilte zijn belangrijke kernwaarden van de beleving van een landschap. De Provincie Noord-Holland wil dat openheid en beleving van landschappen als kernkwaliteit wordt meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen op drie schaalniveaus:

- gehele provincie: beschermen van een aantal kenmerkende zeer open, donkere en stille gebieden op provinciale schaal

- landschapstype: de voor een bepaald landschapstype kenmerkende typologie van

openheid - geslotenheid en ruimtevorm

- lokale situatie: de visuele beleving van de openheid in een specifieke situatie op basis van de zogenaamde 'zichtveldmethode'

5.1.1.5. Historische structuurlijnen

Historische structuurlijnen zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollandse landschap. De Provincie onderscheidt de volgende historische structuurlijnen van bovenlokaal belang:

- dijken (waaronder de West-Friese Omringdijk)
- lokaalspoorlijn Hoorn-Medemblik
- Noord-Hollands kanaal
- trekvaarten tussen Amsterdam en andere Hollandse steden
- de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie
- verkavelingsstructuren

5.1.1.6. Cultuurhistorische objecten

Cultuurhistorische objecten zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollandse landschap. De Provincie onderscheidt de volgende cultuurhistorische objecten van bovenlokaal belang:

- molens en molenbiotopen
- stolpboerderijen
- landgoederenzones
- bouwkundige onderdelen Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse waterlinie

5.1.2. Dorps-DNA

Onder Dorps-DNA verstaat de Provincie Noord-Holland de kernkwaliteiten van de Noord-Hollandse dorpen. Noord-Holland heeft een grote verscheidenheid aan dorpen tussen en binnen de verschillende landschapstypen. Ze zijn in de afgelopen eeuw sterk gegroeid en hebben (deels) hun oorspronkelijke structuur en identiteit verloren. De provincie Noord-Holland wil dat nieuwe ontwikkelingen aan de randen van deze dorpen ook plaatsvinden op basis van hun kernkwaliteiten.

Uitvoeringsprogramma:

- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*
- *Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK).*
- *Vernieuwd Beleidskader Landschap & Cultuurhistorie opstellen, zie pagina 76.*

5.1.3. Industrieel erfgoed Noordzeekanaalgebied

Het industrieel erfgoed in het Noordzeekanaalgebied vertelt het verhaal van de industrialisatie van Noord-Holland en is daarmee één van de identiteitsbepalende factoren van het zuiden van Noord-Holland. De provincie heeft acht industrieel erfgoedcomplexen benoemd om te behouden door hier een andere functie aan te geven.

Dit zijn de NDSM in Amsterdam, De Vrede in Zaandam, het Hembrugterrein in Zaanstad, het Bruynzeelterrein in Zaanstad, het voormalig Gemeentelijk waterleidingcomplex in IJmuiden,

het voormalig EBH terrein in Haarlem, de voormalige CSM in Halfweg, de Westergasfabriek in Amsterdam (reeds gerealiseerd).

De Provincie stimuleert herbestemming van de industrieel erfgoedlocaties in het Noordzeekanaalgebied. Dit om cultuurbehoud, publieke toegankelijkheid en vestiging van de creatieve industrie in de metropoolregio Amsterdam te bevorderen.

THEMAKAART: BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN NATUURGEBIEDEN

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

- Natura2000-gebied
- Nationaal park
- EHS *
- EHS grote wateren
- Ecologische verbindingzone
- Robuuste verbinding
- Weidevogelleefgebied
- Transformatiegebied - meervoudig

* NB: Op dit moment wordt de EHS geherijkt. Dit is nog niet in deze kaart opgenomen. Naar verwachting wordt de herijking in de loop van 2010 vastgesteld. Daarna wordt de structuurvisie op dat onderdeel herzien.

Het gaat om de volgende locaties:

- Binnenduinrand Kop Noord-Holland
- Wieringerrandmeer
- Koojlsuis
- Horstermeer
- Verenigde Polders
- De Kampen
- Robuuste verbindingzones:
  - Van Kust tot Kust (Noord-Kennemerland)
  - Groene Ruggengraat (Amstel-, Gooi- en Vecht)
- Zoekgebieden combinatie waterberging en EHS
- Zoekgebieden combinatie Ecologische verbindingzones en EHS

In totaal gaat het om circa 2.300 hectaren, waarvan 1.000 hectaren afkomstig zijn via ontgrenzing van de bestaande EHS. Voor een deel gaat het om geheel nieuwe als EHS te begrenzen gebieden, zoals De Kampen. Deels gaat het om gebieden waar reeds sprake is van EHS begrenzing, maar waar extra hectaren EHS aan worden toegevoegd. Een voorbeeld is de Horstermeer. In het kader van de Herijking EHS en de besluitvorming daarover kunnen aanvullend nog gebieden voor de begrenzing van hectaren EHS aan de lijst worden toegevoegd dan wel worden verwijderd. De lijst geeft de stand van zaken aan per 04-10-2009.

5.2. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN NATUURGEBIEDEN

Noord-Holland heeft natuur met een hoge biodiversiteit. Door de variatie in het landschap komen veel dieren- en plantensoorten voor. Door verschillende oorzaken is de soortenrijkdom in Noord-Holland de afgelopen eeuw echter sterk achteruit gegaan. De Provincie Noord-Holland spant zich in voor het instandhouden en waar mogelijk vergroten van deze biodiversiteit, vanuit de intrinsieke waarde van natuur.

Ook voor mensen is natuurbehoud van belang. Natuur draagt bij aan een gunstig vestigingsklimaat en voorziet in een recreatiebehoefte. De Provincie beschouwt de natuur- en gebruikswaarde van haar natuur daarom in samenhang.

De Provincie Noord-Holland zorgt voor gebieden met een hoge biodiversiteit, maakt deze waar mogelijk toegankelijk voor recreatie en bouwt deze uit tot een robuust, samenhangend netwerk. Kern van het natuurbeleid is de veiligstelling en de ontwikkeling van een netwerk van onderling verbonden natuurgebieden, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) inclusief de verbindingzones en nationale parken en Natura 2000 gebieden. Daarnaast richt de Provincie Noord-Holland zich op het behouden van weidevogels en het karakteristieke open weidelandschap waarin zij leven.

De Provincie Noord-Holland vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk natuur wordt gerealiseerd. Daarom zoekt de Provincie actief naar mogelijkheden om aanleg en financiering van natuur mee te koppelen met andere ontwikkelingen. Hierbij wordt gezocht naar koppelingen met landbouw in het gebied voor gecombineerde landbouw, woningbouwontwikkeling en waterberging. Binnen de natuurgebieden wordt inventief omgegaan met het beheer. Ook maakt de Provincie een Ruimte voor ruimte regeling zodat ongewenste elementen uit het landschap kunnen worden verwijderd. De natuurdoelen en het landschap zijn hierbij leidend.

De Provincie Noord-Holland behoudt en ontwikkelt naast ook het Blauwe Hart (het gebied van Markermeer en IJmeer) als grootschalig landschap. Ecologische waarden zijn hierbij het uitgangspunt.

Uitvoeringsprogramma:

- *Realiseren EHS: verordening artikel 18.*
- *Onderzoek landschappelijk wonen, zie pagina 84.*
- *Onderzoek naar landgoederen, zie pagina 85.*
- *Ruimte voor ruimte regeling: verordening artikel 15.*

5.2.1. Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van aaneengesloten natuurgebieden in Nederland. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden, een aantal bestaande wateren en nieuwe natuur op landbouwgrond. Om de EHS te realiseren worden natuurgebieden 'aan elkaar geknoopt' door ertussen ecologische verbindingen te creëren. Zo worden levensgemeenschappen groter en robuuster.

Een groot deel van de EHS is bestaande natuur. Een beperkt deel moet nog worden gerealiseerd. De EHS moet in 2018 zijn voltooid. De EHS omvat onder meer twee nationale parken en een groot aantal Europees beschermde Natura 2000-gebieden. Deze worden niet

anders behandeld dan de rest van de EHS. Natura 2000 gebieden worden ook via de Natuurbeschermingswet beschermd.

De Provincie Noord-Holland zorgt dat in deze gebieden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn die strijdig zijn met de bijzondere kenmerken en waarde van het natuurgebied.

NB: Herijking EHS:

De afgelopen 15 jaar is er veel ervaring opgedaan met de verwerking en inrichting van delen van de EHS. Daarbij is de waarde van bepaalde oorspronkelijk begrensde onderdelen van de EHS als gevolg van o.m. verstedelijking en de veranderingen in de landbouw veranderd, is gebleken dat bepaalde gronden (bv. bollengronden in de binnenduinrand) moeilijk of niet verwerfbaar zijn danwel alleen tegen hele hoge kosten. Ook lijkt de huidige begrenzing op sommige plekken eerder bepaald te zijn op grond van strategische dan inhoudelijk-ecologische overwegingen.

Als gevolg van deze ontwikkelingen en nieuwe inzichten is het gewenst de in 1995 begrensde EHS te herijken. Dit proces zal eind 2009 leiden tot een herijkte begrenzing van de EHS. Het resultaat moet zijn dat de nog te verwerven onderdelen van de EHS in kwalitatief opzicht tenminste zo goed en robuust zal zijn als de huidige, maar beter aaneengesloten, beter betaalbaar en beter verwerfbaar.

In deze ontwerp structuurvisie zijn naast de in 1995 begrensde EHS tevens de locaties van de indicatieve herijkte EHS opgenomen. Bij de tervisielegging zal de juiste begrenzing worden opgenomen. In de versie die door PS wordt vastgesteld zal uitsluitend de EHS na herijking ruimtelijk worden vastgelegd.

Uitvoeringsprogramma:

- *EHS verordening artikel 18.*

5.2.2. Weidevogelleefgebieden

Weidevogels zijn karakteristiek voor Noord-Holland. Ze gedijen goed in het traditioneel open (veen)weidelandschap. Het gaat echter minder goed met de weidevogels doordat het traditionele landschap en de manier waarop dat beheerd wordt verdwijnt. De Provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid. Dit sluit aan op het algemene beleid voor gecombineerde landbouw in deze gebieden.

Uitvoeringsprogramma:

- *Openheid weidevogelleefgebieden: verordening artikel 23.*

THEMAKAART: BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN GROEN OM DE STAD EN VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR RECREATIE EN TOERISME

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

Provinciale recreatieve routenetwerken

- Fietsnetwerk
- Wandelnetwerk
- Basisrecreatietoervaartnet
- Intensieve recreatiegebieden

Nationale landschappen

- Groene Hart
- Arkemheen - Eemland
- Laag Holland

Stelling van Amsterdam

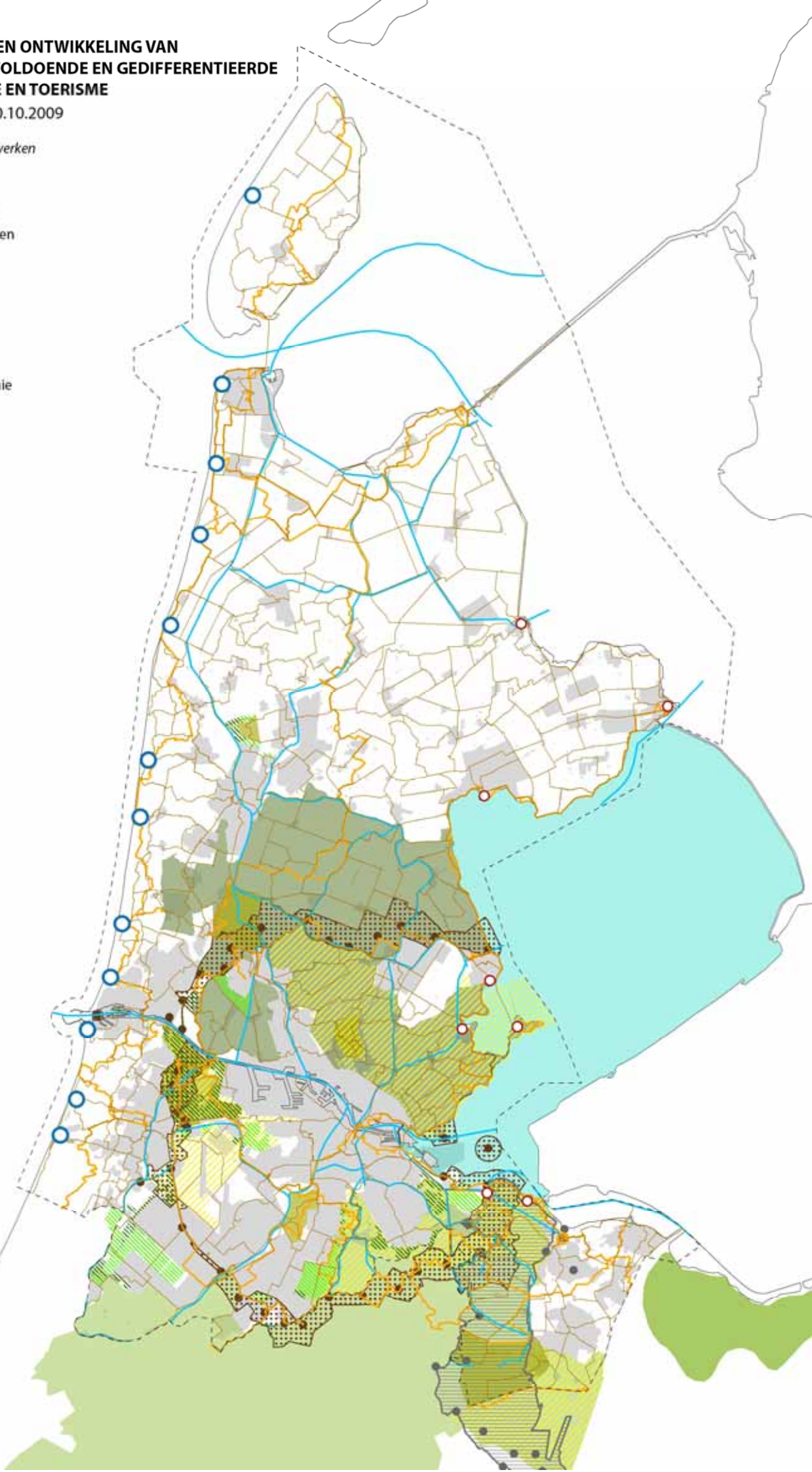
- Stelling forten
- Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Linieforten

Metropolitane landschappen

- RodS
- RodS zoekgebied
- Rijksbufferzones

Grootschalige landschappen

- Blauwe Hart
- Kustplaatsen
- Zuiderzeeplaatsen

5.3. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN GROEN OM DE STAD

Het Noord-Hollandse landschap is gevarieerd, open, heeft hoge cultuurhistorische waarden en is over het algemeen goed bereikbaar vanuit de stad. De bereikbaarheid van groene gebieden om in te recreëren houdt de steden aantrekkelijk en leefbaar. Deze landschappen staan echter continu onder druk door nieuwe woningbouw, de ontwikkeling van bedrijventerreinen of de aanleg of verbreding van wegen. Dit terwijl de behoefte van stedelingen aan recreatiemogelijkheden, zowel in het groen als op en rond het water, blijft groeien.

De Provincie Noord-Holland vindt een goede toegankelijkheid van recreatief groen voor haar bewoners en bezoekers belangrijk, zowel voor de leefbaarheid als voor het vestigingsklimaat. De verstedelijkingsdruk op het groen rond de steden moet daarom zoveel mogelijk worden opgevangen door binnenstedelijke verdichting. Ook zorgt de provincie ervoor dat de groene gebieden waar mogelijk niet alleen worden behouden, maar ook worden ontwikkeld en uitgebreid. De specifieke kwaliteiten van de verschillende landschappen zijn bij deze verdere ontwikkeling het uitgangspunt. Verder draagt de provincie er zorg voor dat de recreatiegebieden bereikbaar zijn. Iedere Noord-Hollander moet met de fiets of het openbaar vervoer in tien minuten in het groen kunnen staan. Daarnaast ontwikkelt de Provincie Noord-Holland het Blauwe Hart (het gebied van Markermeer en IJmeer) ten behoeve van waterrecreatie.

Vooraf in de metropoolregio is het belang van behoud en ontwikkeling van groen om de stad groot. Met uitzondering van het sterke agrocomplex rond Aalsmeer moet het landelijk gebied in dit deel van de provincie zich verder ontwikkelen tot het recreatieve uitloopgebied van de stad. De Provincie Noord-Holland stelt een geïntegreerd programma op voor behoud en ontwikkeling van deze zogenaamde 'metropolitane landschappen'. Hierbij gaat de Provincie uit van een intensieve inrichting van de gebieden dichtbij de steden en een extensievere inrichting op grotere afstand van de stad. Daarbinnen wordt de landbouw een goed toekomstperspectief geboden, gericht op gecombineerde landbouw, aansluitend op de uiteenlopende behoeften van de stedeling zoals kleinschalige productie, streekproducten, educatie, 'zorglandbouw' en natuur en landschapsbeheer.

5.3.1. Nationale landschappen

De Provincie beschikt over de volgende Nationale Landschappen: Laag Holland, Stelling van Amsterdam, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Groene Hart en Arkemheen-Eemland. Deze landschappen zijn om hun grote natuur- en cultuurwaarden beschermd en vallen daarom ook onder het ruimtelijk kwaliteitsbeleid van de Provincie. De Provincie zorgt ervoor dat hier extensieve vormen van recreatie worden ontwikkeld, waarbij de bijzondere waarden van deze landschappen voorop staan.

De Provincie Noord-Holland besteedt extra aandacht aan de veenweideproblematiek, die in grote delen van de Nationale Landschappen speelt. Het beleid is in de eerste plaats gericht op het remmen van bodemdaling, het verminderen van de risico's van wateroverlast en watertekort en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast beoogt de Provincie Noord-Holland perspectief te bieden aan de melkveehouderij, het cultuurlandschap te ontwikkelen, robuuste natuur te ontwikkelen, bij te dragen aan een rustgevend middelpunt in de Randstad en aan het vestigingsklimaat ervan.

Uitvoeringsprogramma:

- *Uitvoeringsprogramma's Nationale landschappen, zie pagina 111.*
- *Provincie zorgt voor behoud door ontwikkeling: verordening artikelen 4, 9 – 14.*
- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*

5.3.2. Metropolitane landschappen

In de metropoolregio heeft de Provincie Noord-Holland een extra ambitie voor de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden en het gebruik van het landschap voor stedelijke functies. Het behoud, de versterking en de ontwikkeling van de groenblauwe structuur is van wezenlijk belang voor de totstandkoming, kwaliteit en uitstraling van de dynamische regio.

Binnen deze Metropolitane landschappen vallen de drie Rijksbufferzones, de gebieden van het programma Recreatie om de Stad en de grote bestaande recreatiegebieden. Daarnaast betrekken wij het zuidelijkste deel van het Blauwe Hart bij de metropolitane landschappen, want ook aan waterrecreatie bestaat een belangrijke en groeiende behoefte. De ontwikkeling van deze metropolitane landschappen moet worden afgestemd met de ontwikkeling van de nabijgelegen metropool, waarbij gedifferentieerd ontwikkelingen mogelijk zijn. De identiteiten van de diverse landschappen zijn ook bij de ontwikkeling van de metropolitane landschappen het uitgangspunt. Hierbij geldt dat ook landbouw een belangrijke 'drager' van het landschap is.

5.3.2.1. Recreatie om de stad

Uitgangspunt voor het recreatiebeleid in relatie tot verstedelijking is: intensieve recreatiegebieden dicht bij de steden, en extensieve recreatie daarbuiten. Vooral in het zuidelijke deel van Noord-Holland, binnen het werkingsgebied van de Metropoolregio Amsterdam, kan het landelijk gebied gezien worden als recreatiegebied voor de stedeling. De Provincie Noord-Holland streeft naar meer samenhang in de totale recreatieve structuur: verbindingen tussen bestaande recreatiegebieden en het recreatief medegebruik van natuur- en landbouwgebieden. Opgave is om het landschap beter 'beleefbaar' te maken. Invulling vindt plaats binnen het Metropolitane Landschap en daarbinnen onder andere door herijking van het bufferzonebeleid.

5.3.2.2. Bufferzones

In de Provincie Noord-Holland liggen vier Rijksbufferzones: Amstelland-Vechtstreek, Amsterdam-Purmerend, Amsterdam-Haarlem en Hilversum-Utrecht. Doel van de Rijksbufferzones is dat zij gevrijwaard blijven van verdere verstedelijking en dat ze zich verder kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige groene gebieden. De Rijksbufferzones zijn een belangrijk onderdeel van de hierboven beschreven metropolitane landschappen. De Provincie Noord-Holland behoudt de landschappelijke kwaliteit en identiteit van deze Rijksbufferzones en vergroot de mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie in deze gebieden. Hiervoor worden integrale ontwikkelstrategieën opgesteld.

Uitvoeringsprogramma:

- *Programma en integrale ontwikkelstrategieën Metropolitane landschappen met Recreatie om de Stad (RodS) en Bufferzones, zie pagina 109.*

6 DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK

De Provincie Noord-Holland zorgt voor een regionale ruimtelijke hoofdstructuur waarin functies slim gecombineerd worden en goed bereikbaar zijn, nu en in de toekomst.

Onder duurzaam ruimtegebruik verstaat de Provincie Noord-Holland het plaatsen van de juiste functies op de juiste plek. Deze juiste plek wordt bepaald door verschillende factoren zoals de aanwezige milieukwaliteit, de behoefte aan voorzieningen zoals passende huisvesting voor bewoners en bedrijven op specifieke locaties en de bereikbaarheid van die locaties. Uitgangspunt is een zorgvuldige afweging tussen verschillende belangen, waarbij milieukwaliteiten als (externe) veiligheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, geur en geluid, maar ook waterkwaliteit belangrijke randvoorwaarden zijn. Hierbij streeft de Provincie naar oplossingen die ruimte laten voor veranderende omstandigheden en die zo efficiënt mogelijk gebruik maken van de beschikbare ruimte.

Een sterke internationale concurrentiepositie is en blijft de basis voor de welvaart van Noord-Holland. Daarom kiest de Provincie ervoor om de internationale concurrentiepositie van Noord-Holland en die van de metropoolregio Amsterdam in het bijzonder zoveel mogelijk te faciliteren door het optimaal benutten van de luchthaven Schiphol en het ontwikkelen van de Amsterdamse haven in samenhang met de Rotterdamse haven. De metropoolregio moet voldoende ruimte bieden aan kantoren, bedrijven en woningen, maar daarnaast moet het vestigingsklimaat aantrekkelijk blijven. De Provincie Noord-Holland zet daarom in op compacte, hoogwaardige en bereikbare steden die omringd worden door aantrekkelijk recreatief groen (de metropolitane landschappen). Het Noord-Hollandse cultuurlandschap en onze natuur maken van de metropool een aantrekkelijke internationale toplocatie.

De metropoolregio staat niet op zichzelf, maar is verweven met de rest van de Randstad en de rest van Nederland. De Provincie werkt voor het oplossen van de opgaven in deze regio daarom nauw samen met de gemeente Amsterdam, de buurprovincies en het Rijk. Deze overheden moeten samen optrekken om de metropoolregio bereikbaar, leefbaar en beleefbaar en internationaal concurrerend te houden.

De Provincie Noord-Holland wil steden optimaal benutten en de landschappen open houden, maar ook ruimte bieden aan de economie en woningbouw. De Provincie Noord-Holland streeft daarom naar verdere stedelijke verdichting en helpt gemeenten bij het optimaliseren van het gebruik van het bestaand bebouwd gebied, met name waar het gaat om bedrijventerreinen, ondergronds bouwen, hoogbouw, stationsomgevingen en knooppunten. Ontwikkelingen rond stations hebben een grote invloed op de benutting van het openbaar vervoernetwerk en dragen bij aan de bereikbaarheid binnen de provincie en die van de metropool. Door demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en krimp, is in dorpen sprake van grote ruimtelijke, economische en sociale dynamiek, waardoor de identiteit van de dorpen onder druk komt te staan. De Provincie wil een bijdrage leveren aan het versterken van de identiteit van de dorpen vanuit een duurzaam toekomstperspectief.

Van nieuwe ontwikkelingen moet nut en noodzaak worden aangetoond. Vervolgens dient te worden aangetoond dat de betreffende ontwikkeling niet (geheel) door middel van verdichting, transformatie en herstructurering kan worden gerealiseerd. Wanneer een voorgenomen ontwikkeling noodzakelijk is en verdichting niet mogelijk is, wordt nieuwe uitleg buiten het Bestaand Bebouwd Gebied gerealiseerd. Ontwikkelingen buiten bestaand

bebouwd gebied moeten voldoen aan eisen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, bereikbaarheid en duurzaam bouwen. Nieuwe uitleg moet - op het juiste schaalniveau - de wateropgave, bereikbaarheid, (recreatieve) groenopgave, milieukwaliteit en het benutten van duurzame energie/duurzaam bouwen bevatten. De Provincie Noord-Holland speelt bij het verknopen van deze opgaven in grote uitleglocaties een sleutelrol met gebiedsontwikkeling en vanuit haar taken als ontwikkelaar van wegen, recreatief groen, waterberging en bereikbaarheid.

Om deze rol waar te kunnen maken zal de Provincie Noord-Holland samen met gemeenten expertise opbouwen over de binnenstedelijke mogelijkheden. Daarnaast zal de Provincie Noord-Holland haar sturende rol op het gebied van detailhandel en binnenstedelijke bereikbaarheid van bedrijvigheid vasthouden. De Provincie Noord-Holland ondersteunt gemeenten door de inzet van de Taskforce Ruimtewinst, Ruimte voor Ruimte-regeling, Herstructurering en Intensivering van Regionale Bedrijventerreinen en Culturele Planologie die zowel binnen als buiten Bestaand Bebouwd Gebied kunnen worden toegepast.

Voor regionale afstemming van de verschillende ruimtevrage functies maakt de Provincie Noord-Holland een provinciale en regionale monitor voor de zeven regio's in Noord-Holland (Kop van Noord-Holland, West Friesland, Regio Alkmaar, IJmond, Zuid-Kennemerland, Stadsregio Amsterdam en Gooi & Vechtstreek). In deze monitor worden kengetallen over de ontwikkeling van demografie, werkgelegenheid, woningmarkt, ontwikkeling duurzame energie, bereikbaarheid enzovoorts bijgehouden. Deze kengetallen zijn geplaatst in een regionaal, provinciaal en nationaal perspectief, ten behoeve van het aantonen van nut en noodzaak van ontwikkelingen. De Provincie Noord-Holland stemt ten minste eenmaal per jaar af binnen de provincie en daarbuiten met haar buurprovincies over de juiste hoeveelheid, woningtypes en locaties voor de woningbehoefte, zoals woningbouw in de Bollenstreek/Zuid Holland, Almere en Lelystad/Flevoland, en de aansluiting op de Noordvleugel Utrecht en het Groene Hart.

Uitvoeringsprogramma:

- *Monitor vraag-aanbodontwikkeling, zie pagina 77.*
- *Visie op demografische veranderingen, zie pagina 82.*
- *Programma verdichten rond OV knooppunten, zie pagina 79.*
- *Ondersteuning van stedelijke verdichting (Taskforce Ruimtewinst), zie pagina 78.*
- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*

6.1. MILIEUKWALITEIT

Voor het realiseren van een duurzame milieukwaliteit is samenhang tussen ruimtelijke ordening en milieu belangrijk. Door milieukwaliteiten als externe veiligheid, bodem, geluid en geur en lucht integraal onderdeel te laten zijn van gebiedsontwikkelingen kunnen enerzijds milieuknelpunten opgelost en voorkomen worden en anderzijds kansen voor duurzaam ruimtegebruik en een verbeterde leefbaarheid worden benut.

De Provincie Noord-Holland vindt een goede veiligheidssituatie als gevolg van vervoer van gevaarlijke stoffen en activiteiten van belang. Hiervoor stelt de provincie een (gebiedsgerichte) ruimtelijke beleidsvisie Externe Veiligheid op.

Op een gezoneerd industrieterrein heeft de geluidzone een belangrijke functie in de afweging van de belangen tussen bijvoorbeeld woningbouw en bedrijvigheid. Om tot een goede afweging te komen zal de Provincie Noord-Holland voor de industrieterreinen van regionaal belang zonebeheersplannen opstellen die onderdeel uit maken van haar uitvoeringsinstrumentarium. Daarnaast beheert de Provincie Noord-Holland de milieugebruiksruimte en ruimtelijke inpassing van bestaande en eventueel nieuwe regionale luchthavens. In dit kader kan zij overgaan tot het aanwijzen van gebieden waar uitsluitend luchthavenactiviteiten zijn toegestaan.

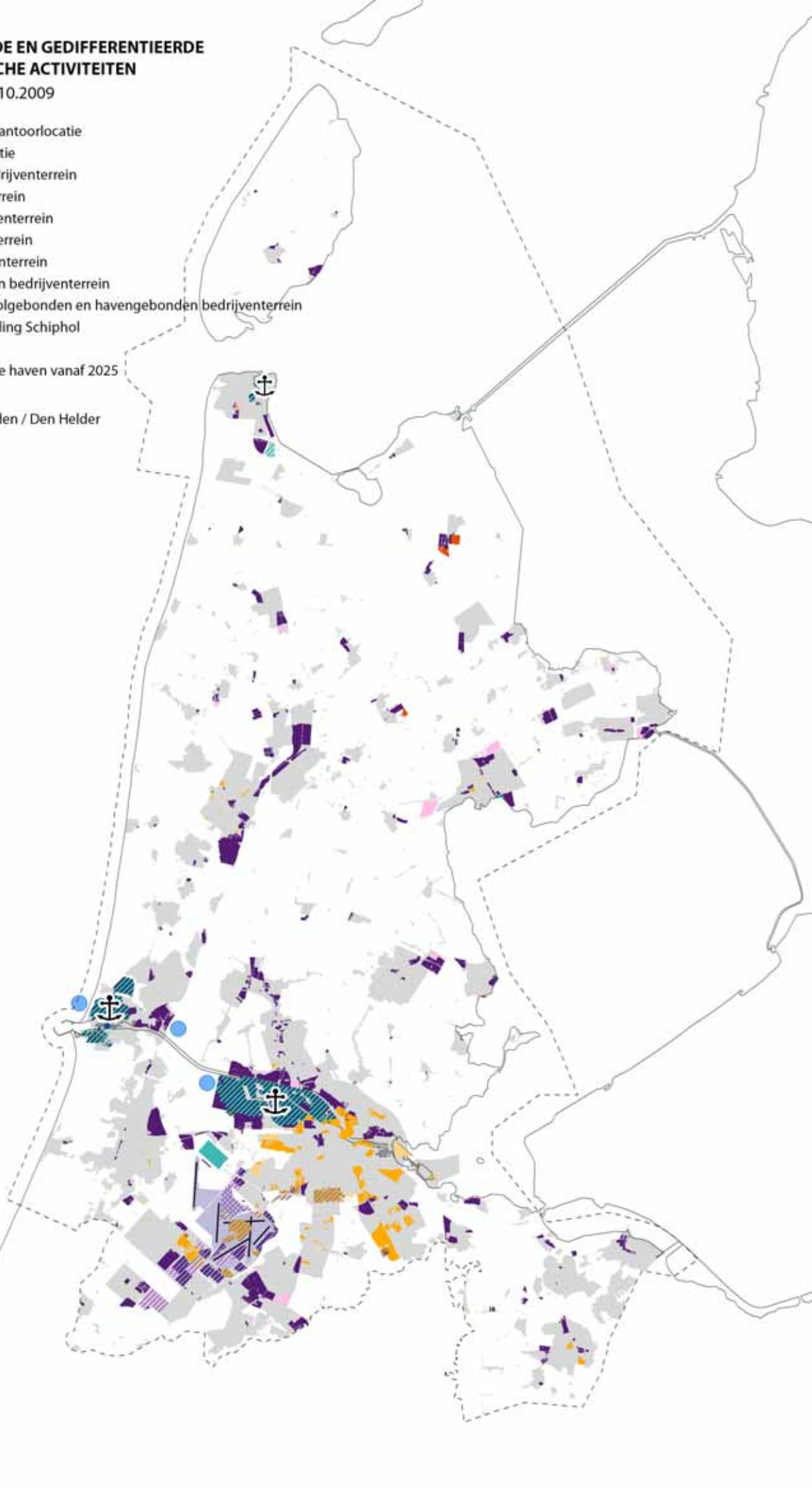
6.1.1. Bodemgeschiktheid

De Provincie Noord-Holland streeft naar een optimale benutting van de potentie en kwaliteiten van de ondergrond, voor mogelijke ontwikkelingen op én in de bodem. Vanwege bouw- en beheerskosten is de draagkracht van de bodem een belangrijk aspect bij de afweging rond de locatiekeuze. Bouwen op slappe grond leidt enerzijds tot hoge kosten, zowel bij de aanleg als bij het onderhoud en beheer en anderzijds tot versnelde bodemdaling met als gevolg wateroverlast en hoge beheerskosten.

THEMAKAART: VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIJTE VOOR ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

- Vastgestelde of bestaande kantoorlocatie
- Zacht plan voor kantoorlocatie
- Vastgesteld of bestaand bedrijventerrein
- Zacht plan voor bedrijventerrein
- Strategische reserve bedrijventerrein
- Havengebonden bedrijventerrein
- Schipholgebonden bedrijventerrein
- Schiphol-en havengebonden bedrijventerrein
- Strategische reserve Schipholgebonden en havengebonden bedrijventerrein
- Strategische reserve uitbreiding Schiphol
- Luchthaven Schiphol
- Mogelijke uitbreidingslocatie haven vanaf 2025
- Nieuwe zeesluis IJmuiden
- Seaport Amsterdam / IJmuiden / Den Helder

6.2. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

Ten behoeve van de Noord-Hollandse economie wil de Provincie Noord-Holland dat er zowel kwalitatief als kwantitatief genoeg ruimte beschikbaar is voor nieuwe ontwikkelingen. De Provincie Noord-Holland wil dat gemeenten ruimte maken voor nieuwe ontwikkelingen door eerst de mogelijkheden om bestaande werklocaties te intensiveren en herstructureren te benutten. Daarnaast zal, tegelijk met het optimaliseren van het ruimtegebruik op bestaande locaties ook ruimte moeten worden gezocht voor nieuwe locaties. Die zijn nodig om te voorzien in specifieke behoeften van bedrijven, maar ook om met deze nieuwe locaties schuifruimte te creëren voor het in gang zetten van herstructurering op andere locaties. De Provincie vindt het belangrijk dat de juiste bedrijven op de juiste plek terecht komen, zodat zij optimaal kunnen worden gefaciliteerd.

Niet alleen voldoende ruimte voor bedrijfsgebouwen is van belang. Ook de randvoorwaarden, zoals een adequate (digitale) infrastructuur, moeten in orde zijn. De Provincie Noord-Holland zorgt daarom samen met gemeenten dat werklocaties regionaal goed ontsloten worden, ook per openbaar vervoer. Bij het bepalen van de plaats van nieuwe werklocaties is de infrastructuur waar mogelijk niet volgend, maar sturend.

De Provincie Noord-Holland volgt met belangstelling de ontwikkelingen en initiatieven rond de Noord-Hollandse zeehavens en gebiedsontwikkelingsprojecten in bijvoorbeeld Alkmaar Overstad of rond de Groene Stroomhaven in Den Helder.

De Provincie Noord-Holland draagt bij aan de versterking van de mainports Schiphol en het Noordzeekanaalgebied. De Provincie richt zich op een optimale inpassing van Schiphol in de Metropoolregio Amsterdam, zodanig dat luchthaven en omgeving bijdragen aan behoud en verbetering van welzijn, welvaart en werkgelegenheid. De Provincie voert daarbij een metropolitane strategie, gericht op het versterken van de randvoorwaarden voor een concurrerend grootstedelijk klimaat. Voor Schiphol betekent dit behoud en mogelijk versterking van de knooppuntfunctie, gekoppeld aan de andere factoren die van belang zijn voor een internationaal vestigingsmilieu, zoals de ruimtelijk-economische ontwikkeling, de bereikbaarheid en omgevingskwaliteit. Voor de haven geldt, dat de Provincie inzet op de optimale benutting van het huidige haventerrein door verdichting, innovatie en herstructurering, bij voorkeur in samenhang met de realisatie van een nieuwe zeesluis bij IJmuiden. Samenwerking met de haven van Rotterdam wordt gestimuleerd.

Ten behoeve van de optimale benutting van het haventerrein wordt samen met de gemeente Amsterdam en de andere partners uit het Noordzeekanaalgebied een onderzoek uitgevoerd voor een besluit wordt genomen over eventuele noodzaak van uitbreidingsruimte voor de Amsterdamse haven. Bij dat onderzoek wordt de mogelijkheid van bedrijventerreinen betrokken. In de tussentijd kunnen in de Wijkermeerpolder (onderdeel van Stelling van Amsterdam en UNESCO) en de Houtrakpolder (Rijksbufferzone) geen onomkeerbare ontwikkelingen plaatsvinden die een eventuele uitbreiding van de haven onmogelijk maken.

De detailhandel is een belangrijk onderdeel van de economie van Noord-Holland. Deze detailhandel draagt daarnaast bij aan de leefbaarheid en toeristische aantrekkelijkheid van Noord-Hollandse steden. De Provincie Noord-Holland hecht aan de instandhouding van de hoofdwinkelstructuur en wil stedelijke detailhandel behouden en versterken.

Uitvoeringsprogramma:

- *Monitor vraag/aanbodontwikkeling en behoefteeraming, zie pagina 77.*
- *Locatiebeleid, zie pagina 86.*
- *Integrale gebiedsontwikkeling Crailo, zie pagina 106.*

6.2.1. Bedrijventerreinen

Aangezien de (her-)ontwikkeling van bedrijventerreinen rekening moet houden met regionale economische verschillen, is de provincie verantwoordelijk voor de afstemming van de planning, realisatie, beheer en herstructurering van bedrijventerreinen.

De Provincie wil het aanbod aan bedrijventerreinen zowel kwantitatief als kwalitatief zo goed mogelijk laten aansluiten op de vraag. Een zorgvuldige planning van bedrijventerreinen gaat uit van de SER-ladder. Dat betekent dat er eerst gekeken wordt naar de noodzaak van een nieuwe locatie op basis van een realistische vraag naar nieuwe terreinen en de mogelijkheden die herstructurering en intensivering van bestaande locaties bieden om die behoefte op te vangen, voordat er gekozen wordt om nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen. Nieuwe terreinen zullen echter wel nodig blijven om te voorzien in specifieke behoeften van bedrijven, maar ook om met deze nieuwe terreinen schuifruimte te creëren voor het in gang zetten van herstructurering op andere terreinen.

Een zorgvuldige planning betekent ook dat door middel van goede monitoring vraag en aanbod beter op elkaar worden afgestemd en bijstelling plaatsvindt op behoefteeramingen en opgaven in regio's (zie bijlage 3.1 "Behoefteseramingen bedrijventerreinen").

De Provincie vindt het belangrijk dat de juiste bedrijven op de juiste plek terecht komen, zodat zij optimaal kunnen worden gefaciliteerd. De Provincie onderscheidt daartoe vijf soorten terreinen: droge terreinen, zeehaventerreinen, kantoorlocaties, en specifieke terreinen voor de mainports Noordzeekanaalgebied en Schiphol. Voor deze verschillende soorten terreinen geldt deels verschillend beleid. Bij alle locaties staan efficiënt ruimtegebruik en verbetering van kwaliteit centraal.

Uitvoeringsprogramma:

- *Herstructureren en verdichting bedrijventerreinen: verordening artikelen 9 – 12.*
- *Monitor vraag/aanbodontwikkeling, zie pagina 77.*

6.2.1.1. Droge bedrijventerreinen

Ruim een derde van de werkgelegenheid bevindt zich op bedrijventerreinen. De laatste 10 jaren 'mengen' bedrijventerreinen steeds meer met kantoren en bedrijven uit de dienstverlenende sector en soms (detail)handel. De provincie vindt het belangrijk dat voldoende ruimte beschikbaar is voor bedrijven die zich niet makkelijk laten mengen, zoals bedrijvigheid met veiligheidsrisico's of milieuhinder. Om druk op nieuwe terreinen in het landelijk gebied te verminderen moet voor bedrijvigheid die zich makkelijk laat mengen met de woonfunctie eerst ruimte worden gezocht binnen bestaand stedelijk gebied. In plaats van transformatie van binnenstedelijke bedrijventerreinen, waarvoor compensatie moet worden gezocht buiten het stedelijk gebied, moet dan ook waar mogelijk gezocht worden naar mogelijkheden tot het mengen van wonen en werken. De Provincie ziet toe op bovenstaande uitgangspunten bij de regionale invulling van de provinciale planningsopgave voor bedrijventerreinen. Tevens volgt de provincie jaarlijks het uitgiftetempo en boort gereserveerde locaties voor bedrijventerreinen aan op het moment dat een tekort dreigt.

Zo'n 30 procent van de huidige bedrijventerreinen is verouderd. De opgave om deze terreinen op te knappen met het doorlopen van de SER-ladder is dus groot. De Provincie spant zich hier extra voor in door herstructurering te bevorderen. Tegelijk moet worden voorkomen dat nieuwe veroudering optreedt door het invoeren van duurzaam beheer. Ook dit beheer moet onderdeel zijn van een regionaal, samenhangend bedrijventerreinenbeleid waarin nieuwe en bestaande bedrijventerreinen in onderlinge samenhang ontwikkeld worden.

Uitvoeringsprogramma:

- *Monitor vraag/aanbodontwikkeling, zie pagina 77.*

6.2.1.2. Zeehaventerreinen

De Provincie zet in op de optimale benutting van het huidige haventerrein door verdichting, innovatie en herstructurering, bij voorkeur in samenhang met de realisatie van een nieuwe zeeluis bij IJmuiden. Samenwerking met de haven van Rotterdam wordt gestimuleerd. Ten behoeve van de optimale benutting van het haventerrein kiest de Provincie ervoor het bestaande havengebied voor 2020 niet uit te breiden. Voor de periode na 2020 zal opnieuw een afweging gemaakt worden of uitbreiding van het bestaande havengebied gewenst is en de wijze waarop.

De Provincie zal hiervoor samen met de partners uit het Noordzeekanaalgebied een onderzoek (inclusief een besluit-MER) uitvoeren waarin ook de keuze voor een uitbreidingslocatie is opgenomen. De Provincie neemt daarna een besluit over eventuele uitbreiding en de beoogde locatie. Bij dat onderzoek wordt de mogelijkheid van buitengaats uitbreiding betrokken. In de tussentijd mogen in de Wijkermeerpolder (onderdeel van Nationaal Landschap) en de Houtrakpolder (Rijksbufferzone) geen onomkeerbare ontwikkelingen plaatsvinden die een eventuele uitbreiding van de haven onmogelijk maken.

Uitvoeringsprogramma:

- *Met inachtneming van de noodzaak tot verdichting, innovatie en herstructurering het parallel uitvoeren van onderzoek naar de ruimtebehoefte na 2020 en onderzoek naar de meest gewenste locatie(s) (inclusief een besluit-MER) om daaraan tegemoet te komen, samen alle partners uit het Noordzeekanaalgebied, zie pagina 87.*

6.2.2. Schiphol

Tussen de knooppuntontwikkeling van Schiphol, de ruimtelijk economische ontwikkeling, de bereikbaarheid en de omgevingskwaliteit moet een optimale wisselwerking worden gevonden. Schiphol ontwikkelt zich verder op de huidige locatie met specialisatie op knooppuntgebonden verkeer. Daarvoor is het nodig dat niet-knooppuntgebonden verkeer op de luchthavens van Lelystad en Eindhoven wordt geacommodeerd. De provincie streeft naar een integrale ontwikkeling van Schiphol en regio die waar mogelijk in samenwerking met alle bij Schiphol betrokken partijen tot stand komt.

De ontwikkeling van de regio vertoont op verschillende niveaus een samenhang met de ontwikkeling van Schiphol. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van ACT, de Schipholdriehoek (inclusief de 2de terminal) en de Zuidas, woningbouwprojecten, de bereikbaarheid van de regio, maar ook om beleidscontouren die beperkingen opleggen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

De Provincie staat binnen de 20 KE contour geen nieuwe grootschalige woningbouw toe, buiten de reeds bestaande bestuurlijke afspraken, zoals VINEX/VINAC-afspraken.

De Provincie besluit binnen de “48 L-den contour” (gehinderden, een groter gebied dan de 20KE) ruimtelijke ontwikkelingen af te wegen tegen de mogelijke beperkingen voor de ontwikkeling van de luchthaven en deze afweging door de ARO mee te laten nemen bij ontwikkelingen binnen deze zogenaamde “48 L-den contour”;

Ruimtelijk Investeringsprogramma (“Commissie van der Zwan 2”)

Door de regionale partijen, Amsterdam, Haarlemmermeer en PNH, is recent het initiatief genomen om samen met het rijk en de luchthaven te komen tot een gezamenlijke, metropolitane investeringsstrategie t.b.v. de verdere verbetering van ontsluiting en bijbehorende infrastructuur, de inpassing van de activiteiten op en rond de luchthaven in zijn omgeving en de duurzame ontwikkeling van de luchthaven. Enerzijds om de komende 20 jaar concurrerend te kunnen blijven met de belangrijkste luchthavens in Europa, anderzijds om te komen tot een grotere maatschappelijke acceptatie en verbetering van het maatschappelijk draagvlak. Feitelijk is dit initiatief een vervolg op een eerder initiatief, namelijk dat van de Commissie van der Zwan in 1986. Deze Commissie adviseerde toentertijd Rijk en regio om te komen tot een gecoördineerd investeringsprogramma, mede gericht op een betere inpassing en acceptatie. Het advies heeft geleid tot een programma waarmee de afgelopen 20 jaar de positie van de luchthaven aanzienlijk verbeterd is, zowel economisch als maatschappelijk.

Ook nu, anno 2009, is er alle reden om met alle betrokkenen om tafel te gaan en te komen tot een gemeenschappelijk inspanning, mede gericht op versterking van het maatschappelijk draagvlak. De directe omgeving van de luchthaven is een partner die van groot belang is voor de toekomstige ontwikkeling.

Indien het rijk onvoldoende aanleiding ziet om te komen tot een “Commissie van der Zwan 2” zullen provincie, de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer alsmede de luchthaven zelf het initiatief in regionaal verband oppakken. De omliggende gemeenten, Waterschap e.d. zullen hier ook bij betrokken worden.

Uitvoeringsprogramma:

- *Locatiebeleid op basis van het advies van de commissie Meijdam nader uit te werken.*
- *Commissie van der Zwan 2, zie pagina 89.*

6.2.2.1. Schipholgebonden werklocaties

De schaarse ruimte op en rondom Schiphol wordt gereserveerd voor activiteiten die goed passen in de internationaal georiënteerde, ruimtelijk-economische structuur van de Schipholregio. De ontwikkeling van Schipholgebonden werklocaties is van strategisch belang voor de Metropoolregio Amsterdam en de luchthaven Schiphol. Daartoe neemt de Provincie deel aan het bestuursplatform Schiphol en de Schiphol Area Development Company (SADC). De ontwikkelingen moeten, passend binnen de opgaven van de Metropoolregio en de luchthaven, in samenhang met elkaar worden gezien en elkaar versterken. De provincie Noord-Holland streeft naar een duurzaam en onderscheidend vestigingsklimaat, zodat de regio kan concurreren met andere grootstedelijke regio's bij het aantrekken van zogenaamde internationaal-mobiele activiteiten. In dit kader wordt het vestigingsbeleid voor bedrijven in de Schipholregio gemoderniseerd.

Uitvoeringsprogramma:

- *Locatiebeleid op basis van het advies van de commissie Meijdam nader uit te werken*
- *Gebiedsontwikkeling:*
  - o *ACT, zie pagina 125*
  - o *Schipholdriehoek, zie pagina 123.*

6.2.3. Detailhandel

Detailhandel in de binnensteden is belangrijk voor de economie en draagt bij aan de leefbaarheid en toeristische aantrekkelijkheid van Noord-Hollandse steden. De Provincie Noord-Holland hecht aan de instandhouding van de hoofdwinkelstructuur en wil stedelijke detailhandel behouden en versterken. Zij beschouwt nieuwe vormen van detailhandel hierbij als een welkome aanvulling, indien deze de bestaande structuur niet aantasten.

De Provincie Noord-Holland onderscheidt in haar detailhandelsstructuur hoofdwinkelcentra, bovenlokaal verzorgende centra, lokaal verzorgende centra, perifere locaties en thematische centra. Deze vormen hebben ieder hun eigen economische en sociale functies. Voor de provincie staat de versterking van de hoofdwinkelcentra, die ook voor het toerisme en het behoud van levendige binnensteden van belang zijn, centraal. De provincie zorgt voor monitoring en via regionale adviescommissies voor regionale afstemming van bovenlokale detailhandelsontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma

- *Detailhandelsstructuur: verordening artikel 6.*

6.2.4. Kantoorlocaties

Het belang van kantoren als fysieke werkplek in Noord-Holland neemt sterk toe. Daardoor wordt het belang van kantoorontwikkeling steeds prominenter voor de ruimtelijke inrichting. Het gaat daarbij niet alleen om de gebouwen zelf en de inpassing in de omgeving maar ook om de infrastructuur, inclusief parkeermogelijkheden. Ook de bereikbaarheid met het openbaar vervoer is belangrijk, om verkeercongestie te voorkomen.

Hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit en een goede inpassing in, en vervlechting van kantoren met het stedelijk gebied is belangrijk omdat met name het zuiden van onze provincie veel internationale en internationaal georiënteerde kantoorbedrijven huisvest. De keuze van deze bedrijven voor vestiging in Amsterdam en omgeving of een andere internationale grootstedelijke regio zoals Londen, Parijs, Frankfurt, Brussel, Milaan, is mede afhankelijk van de kwaliteit van het vestigingsklimaat, en dus ook de kwaliteit van de kantooromgeving. Deze internationale bedrijven leveren veel werkgelegenheid en toegevoegde waarde op.

In het stedelijk gebied is menging van kantoorfuncties met stedelijke functies als wonen, recreëren, winkelen en cultuur belangrijk om monofunctionele, geïsoleerde werkgebieden te voorkomen.

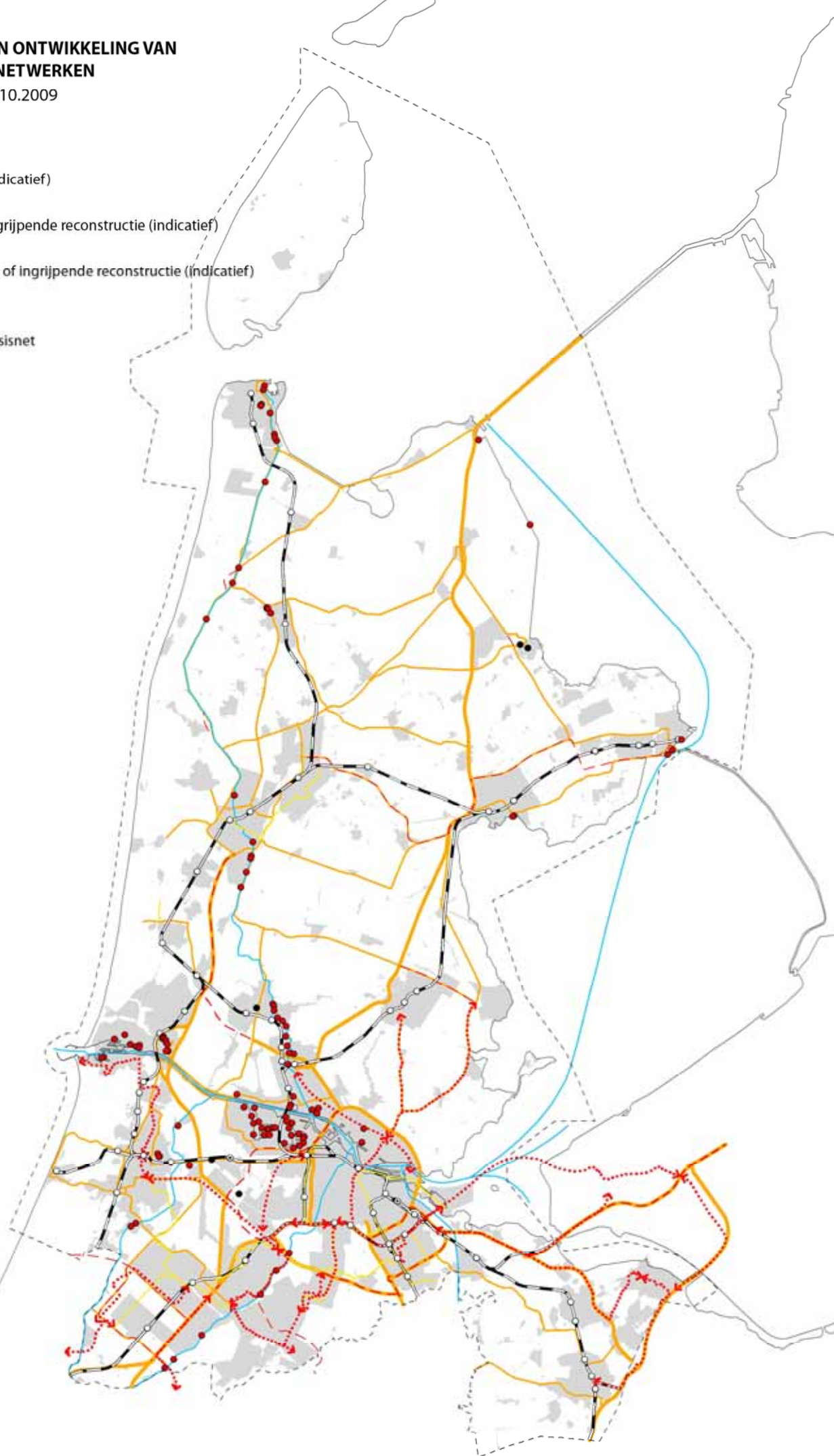
Uitvoeringsprogramma:

- *Locatiebeleid, zie pagina 86.*

THEMAKAART: BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN VERKEERS- EN VERVOERSNETWERKEN

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

- Spoorweg
- Spoorwegstation
- ⊙ Spoorwegstation - nieuw (indicatief)
- Regionaal HOV
- ⋯ Regionaal HOV - nieuw of ingrijpende reconstructie (indicatief)
- Regionaal wegennet
- - - Regionaal wegennet - nieuw of ingrijpende reconstructie (indicatief)
- Vaarweg
- Overslaglocatie
- Overslaglocatie - niet aan basisnet

6.3. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN VERKEER- EN VERVOERSNETWERKEN

Bereikbaarheid is cruciaal voor de verdere economische ontwikkeling van de provincie en de toegankelijkheid van voorzieningen voor bewoners en bezoekers. Daarom investeert de Provincie Noord-Holland in de bereikbaarheid. De Provincie Noord-Holland benut de bestaande verkeers- en vervoersnetwerken zo goed mogelijk, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang. Daarnaast wil de Provincie Noord-Holland een enkele ontbrekende schakel in de netwerken toevoegen.

De Provincie Noord-Holland stelt een vernieuwd provinciaal locatiebeleid op, om bereikbaarheid als sturende factor een rol te laten spelen bij de plaatsing van toekomstige ontwikkelingen. De samenhang tussen ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer is voorwaarde voor een duurzame bereikbaarheid. Provincie Noord-Holland streeft naar een duurzaam evenwicht tussen verkeer en vervoer, ruimtelijke ontwikkelingen, natuur en landschap, gezondheid en veiligheid. Op provinciaal of regionaal schaalniveau betekent dit dat nieuwe ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en werkgelegenheid worden gekoppeld aan de (tijdige) aanwezigheid van openbaar vervoer en dat de Provincie streeft naar verdichting in stedelijke gebieden. Op lager schaalniveau werkt de Provincie aan een goede ruimtelijke inpassing van infrastructuur in haar omgeving.

De kwaliteit van het openbaar vervoer wordt door de Provincie verbeterd. In de Metropoolregio realiseert de Provincie hiervoor nieuwe infrastructuur voor hoogwaardig openbaar vervoer, waarvan vooral de interne bereikbaarheid van de metropool profiteert. Daarnaast verbetert de Provincie, binnen en buiten de Metropoolregio, de kwaliteit van het regionaal openbaar vervoer door een optimale dienstregeling, service en uitstraling. De verbetering van de kwaliteit van stations en haltes en hun omgeving is een belangrijk element. Ook streeft Provincie Noord-Holland naar verbetering van het (landelijke) spoorwegennet in Noord-Holland.

De Provincie streeft naar een snel, veilig, betrouwbaar en robuust regionaal wegennet. De structuur van het huidige wegennet is relatief fijnmazig. Om robuust en betrouwbaar te functioneren moet het wegennet worden verbeterd. De Provincie wil in eerste instantie de capaciteit van het wegennet optimaal benutten met behulp van netwerkmanagement en beprijzing. Daarnaast is een aantal grootschalige infrastructurele aanpassingen nodig. Boven het Noordzeekanaal ontbreken enkele schakels in de oost-westrichting. Verder is capaciteitsuitbreiding op een aantal bestaande wegen noodzakelijk.

De verwachte sterke groei van het goederenvervoer wordt door de Provincie Noord-Holland op een duurzame manier gefaciliteerd. Dit doet zij op basis van het vastgestelde Kwaliteitsnet Goederenvervoer en provinciale Basisnet Vaarwegen. De provincie wil de kwaliteit van deze netwerken verbeteren, opdat deze netwerken aantrekkelijk worden en blijven voor transporteurs en overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Daarnaast is een afstemming met ruimtelijke ontwikkelingen van belang.

De ontwikkeling van de netwerken vindt plaats binnen een ruimtelijke context en financiële randvoorwaarden. Ruimte en geld zijn beperkt beschikbaar. Daarom zijn gerichte keuzes in investeringen in infrastructuur noodzakelijk. Met deze gerichte keuzes willen we reizigers optimaal bedienen, zodat zoveel mogelijk aan hun vraag tegemoet wordt gekomen.

Uitvoeringsprogramma:

- *Locatiebeleid, zie pagina 86.*
- *Integrale gebiedsontwikkeling Haarlemmermeer-Westflank, zie pagina 101.*
- *Integrale gebiedsontwikkeling Bloemendalerpolder, zie pagina 97.*
- *Integrale gebiedsontwikkeling Schipholdriehoek, zie pagina 123.*

6.3.1. Behoud en ontwikkeling van het regionale wegennet

De Provincie Noord-Holland streeft naar een snel, betrouwbaar, robuust en veilig regionaal wegennetwerk. Dit is belangrijk vanuit economisch en maatschappelijk perspectief. Het huidige wegennet is relatief fijnmazig, vooral in de zuidelijke helft van de provincie. Het netwerk sluit daarmee goed aan op de ruimtelijke concentraties. Ten noorden van het Noordzeekanaal ontbreken nog enkele kwalitatief hoogwaardige oost-westverbindingen.

De Provincie wil de huidige kwaliteit van het netwerk handhaven en waar nodig verbeteren. Primair wil ze dit doen door benutten en beprijzen. Gezien de groei van het verkeer, is op een aantal plekken een aanpassing van dit netwerk niettemin onvermijdelijk. Zonder aanvullende maatregelen worden files steeds langer, neemt de betrouwbaarheid van de reistijd verder af en stijgt de overlast voor omwonenden. De aanpassingen zijn gericht op een verbetering van de capaciteit, robuustheid en leefbaarheid, opdat in reguliere en bijzondere situaties het wegennet blijft functioneren met minimale overlast. Dit kan op verschillende manieren. Enerzijds door extra rijstroken of parallelrijbanen. Anderzijds door in samenhang met ruimtelijk beleid nieuwe wegen aan te leggen of alternatieve routes te verbeteren. Een groot deel van deze aanpassingen wordt momenteel al bestudeerd, voorbereid of uitgevoerd.

Uitvoeringsprogramma:

- *Infrastructurele aanpassingen, zie pagina 128.*

6.3.2. Verbetering van het openbaar vervoer

Het openbaar vervoer speelt een belangrijke rol in de bereikbaarheids- en duurzaamheidsopgave. Daarnaast heeft het openbaar vervoer een sociale functie: het zorgt ervoor dat belangrijke voorzieningen bereikbaar zijn voor mensen die geen gebruik kunnen maken van ander vervoer.

In het bijzonder in de Metropoolregio moet de groei in mobiliteit voor een belangrijk deel worden opgevangen door extra gebruik van het openbaar vervoer. Om dit te bereiken moet het openbaar vervoer voor meer reizigers aantrekkelijk worden. In algemene zin moeten daartoe de snelheid, frequentie en comfort van het openbaar vervoer worden verhoogd. De bestaande landelijke openbaarvervoersverbindingen, zoals de intercitynetwerken zijn al relatief snel. De belangrijkste opgave ligt op het regionale schaalniveau. De landelijke verbindingen moeten samen met de versterkte regionale lijnen een samenhangend netwerk gaan vormen.

In de Metropoolregio werkt de Provincie aan nieuwe infrastructuur voor hoogwaardig openbaar vervoer, in aanvulling op de bestaande spoor en (hoogwaardige) OV-verbindingen. Veel van deze verbindingen zijn gericht op het beter bereikbaar maken van de belangrijke economische centra, zoals Schiphol en de Zuidas. Daarnaast zorgen nieuwe verbindingen voor het ontsluiten van bestaande en nieuwe woongebieden. Andere investeringen zijn

gericht op het wegnemen van knelpunten die een goede en betrouwbare dienstregeling in de weg staan.

Daarnaast verbetert de Provincie, binnen en buiten de Metropoolregio, de kwaliteit van het stad- en streekvervoer door een optimale dienstregeling, service en uitstraling.

Uitvoeringsprogramma:

- *Netwerkverbeteringen Openbaar Vervoer, zie pagina 127.*

6.3.2.1. Knooppunten

Voor het functioneren van het openbaar vervoer zijn knooppunten (haltes en stations en hun omgeving) van groot belang. De Provincie Noord-Holland streeft naar een goede invulling van knooppunten. Een goede invulling betekent dat op en rond knooppunten voldoende ruimte beschikbaar is voor openbaar vervoerfuncties en overstapvoorzieningen (stallingen, P+R). Het knooppunt is bovendien van hoge kwaliteit wat betreft fysieke inrichting, uitstraling, informatievoorziening. Ook wordt de verdere ontwikkeling rondom knooppunten afgestemd op een optimaal gebruik van het openbaar vervoer. Dit betekent dat op knooppunten een juiste combinatie bereikt wordt van de betekenis van de plek ("plaatswaarde") en haar bereikbaarheid ("bereikbaarheidswaarde").

De Provincie zal investeren in dergelijke voorzieningen bij de knooppunten die onderdeel uitmaken van het hoogwaardig openbaar vervoernetwerk. Verder zal de Provincie het initiatief nemen om na te gaan welke ruimtelijke maatregelen of programma's gewenst en mogelijk zijn om de knooppuntfunctie te verbeteren (locatiebeleid).

Uitvoeringsprogramma:

- *Programma knooppunten, zie pagina 80.*
- *Verdichting rond OV-knooppunten, zie pagina 79.*

6.3.3. Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken

Provincie Noord-Holland verwacht een sterke stijging van het goederenvervoer en wil deze groei op een duurzame manier faciliteren. In dit kader heeft de Provincie Noord-Holland zich tot doel gesteld de binnenvaart te stimuleren, als duurzaam alternatief voor het groeiende transport over de weg.

Voor het stimuleren van de binnenvaart moet de bevaarbaarheid en betrouwbaarheid van de vaarwegen optimaal zijn. Op de relevante vaarwegen – de slagaders van het basisnet beroepsvaart - zorgt de provincie in samenwerking met andere beheerders voor het beheer en onderhoud van de scheepvaartwegen en de brugbediening.

Voor het stimuleren van de binnenvaart moeten naast een optimaal netwerk van vaarwegen voldoende mogelijkheden zijn voor overslag van en naar de binnenvaart. Op de slagaders van het basisnet beroepsvaart bestaan diverse private en publieke overslagterreinen. De provincie streeft naar behoud van deze ruimte voor overslag, rekening houdend met milieunormen.

Uitvoeringsprogramma:

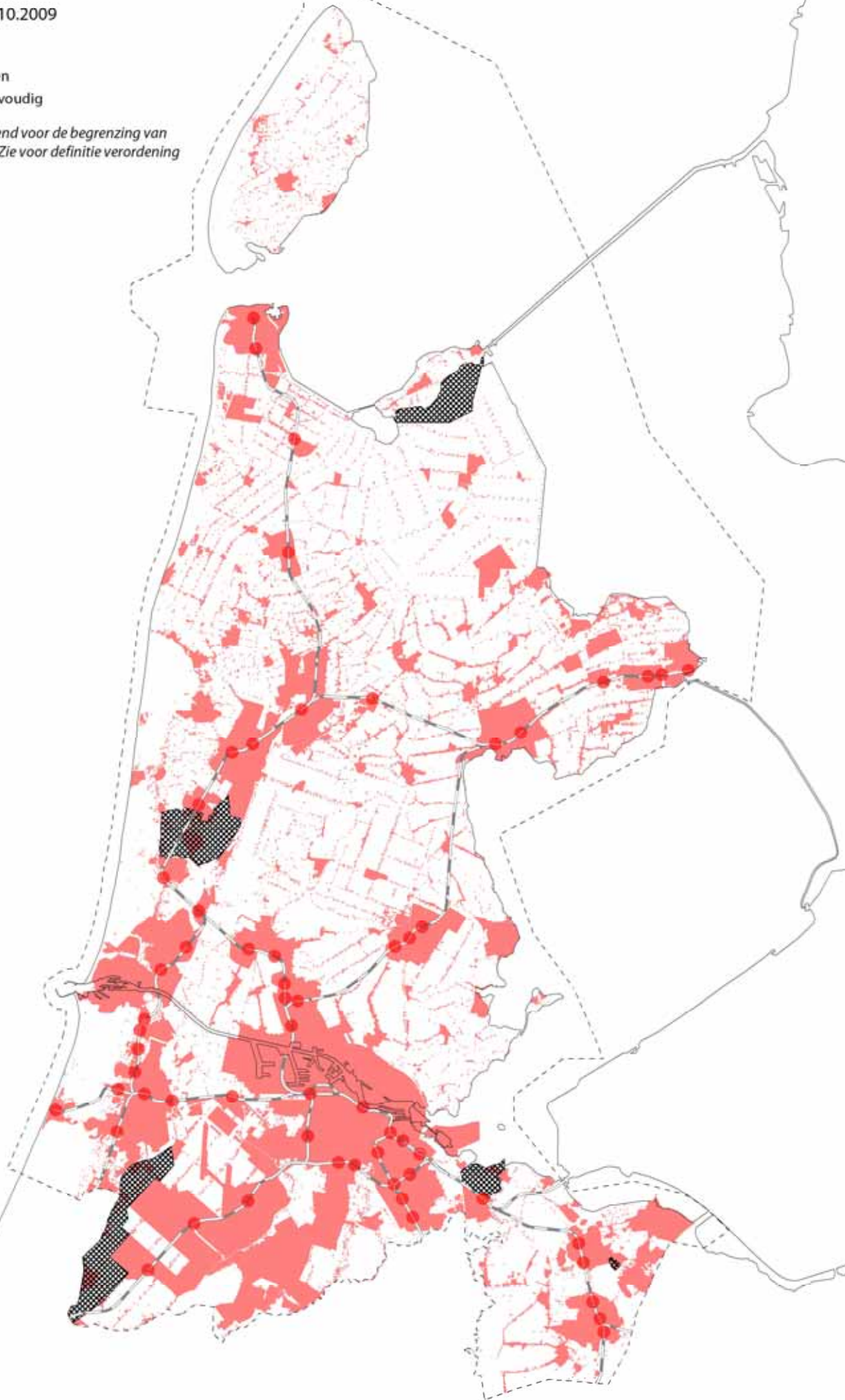
- *Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken, zie pagina 129.*

THEMAKAART: VOLDOENDE EN OP DE BEHOEFTE AANSLUITENDE HUISVESTING

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

- BBG *
- Verdichting OV-knooppunten
- ▨ Transformatiegebied - meervoudig

*De tekst in de verordening is leidend voor de begrenzing van Bestaand Bebouwd Gebied (BBG). Zie voor definitie verordening artikel 1.10 en artikel 9.

6.4. VOLDOENDE EN OP DE BEHOEFTE AANSLUITENDE HUISVESTING

De Provincie Noord-Holland draagt bij aan het realiseren van voldoende en passende huisvesting (woningtype) op de best mogelijke plek (woonmilieu) voor huidige en toekomstige bewoners van Noord-Holland. De provincie Noord-Holland stelt hiervoor een provinciale woonvisie op welke het kader biedt voor de door de regio's op te stellen regionale actieprogramma's. In de regionale actieprogramma's wordt het woningbouwprogramma zowel kwalitatief als kwantitatief uitgewerkt. Uitgangspunt is om deze woningvraag zoveel mogelijk te realiseren binnen het Bestaand Bebouwd Gebied. Dit komt zowel het realiseren van (hoog)stedelijke voorzieningen in de metropoolregio (de metropolitane strategie) als het behouden van regionale/lokale voorzieningen in kleine(re) kernen in het Noorden ten goede. Door concentratie worden verkeers- en vervoersnetwerken optimaal benut en wordt een voldoende en gedifferentieerd aanbod van sociaal-culturele voorzieningen door concentratie behouden. Deze verdichting brengt een aantal aandachtspunten met zich mee op het gebied van sociaal-maatschappelijke voorzieningen, functiemenging en financiering. Voorzieningen zoals scholen, kantoren en bedrijfsruimten, winkelaanbod, ruimte voor groen, recreatie en sport en zorg zijn onlosmakelijk verbonden met het woonprogramma. Door gevarieerde programma's zijn deze functies binnen het Bestaand Bebouwd Gebied te behouden.

De druk op de ruimte in de provincie neemt verder toe. De Provincie Noord-Holland verwacht dat tot 2040 ten minste een netto toevoeging aan de woningvoorraad nodig is van 215.000 woningen, ongeveer 35.000 in de periode 2010-2030 in Noord-Holland Noord, de overige woningen in de periode 2010-2040 in de metropoolregio Amsterdam. De Provincie zoekt voor de periode 2030-2040 nog ruimte voor minimaal 65.000 woningen, in eerste instantie in gemeenten binnen de metropoolregio. Indien uit de provinciale monitor blijkt dat de bouwplannen achterblijven bij de behoefte, zal de provincie de woningbouw aanjagen door middel van onderzoek, ontwerp en eventueel andere instrumenten.

Om andere ontwikkelingen mogelijk te maken en waardevolle open landschappen te behouden betekent deze opgave dat woningbouwlocaties een meer binnenstedelijk karakter krijgen. De woningbouw moet zowel binnen als buiten Bestaand Bebouwd Gebied bijdragen aan een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. In regio's met een overspannen woningmarkt moet zorgvuldig en slim met zowel de stedelijke als de landelijke ruimte om worden gegaan. In regio's met een ontspannen woningmarkt zijn kansen voor de vergroting van woonkwaliteit door herstructurering en transformatie.

Arbeidskracht en werkgelegenheid concentreren zich in grootstedelijke gebieden. Dat betekent dat het woningaanbod ook ruimte moet bieden voor deze aspecten: een hoogwaardig stedelijk woonmilieu met internationale concurrentiekracht. Aan uitgesproken woonmilieus - echt stedelijk en dicht enerzijds en echt landelijk en dun anderzijds – blijft behoefte. De ontwikkeling van de nationale landschappen Groene Hart en Laag Holland, en de bufferzones moet worden afgestemd met de ontwikkeling van de nabijgelegen metropool. Die landschappen zijn belangrijk voor recreatie, natuur, waterberging en landbouw in de metropool. Bij achterblijven bij huisvestingsopgave (kwalitatief dan wel kwantitatief) zal de Provincie Noord-Holland het provinciaal belang ruimtelijk mogelijk maken door inzet van de instrumenten uit de Wro.

De Provincie Noord-Holland ontwikkelt een visie op demografische veranderingen, met bijzondere aandacht voor krimp. Een visie gericht op economie, leefbaarheid,

woningvoorraad en voorzieningen, opgesteld in overleg met belanghebbenden en experts en leidt tot bewustwording, probleemanalyse en een gezamenlijk op te zetten stappenplan hoe om te gaan met groei en krimp binnen de provincie.

Uitvoeringsprogramma:

- *Uitvoeren regionale/provinciale monitor vraag-aanbod ontwikkeling woningbouw en bedrijventerreinen, zie pagina 77.*
- *Visie op demografische verandering, zie pagina 82.*
- *Provinciale woonvisie inclusief regionale actieprogramma's, zie pagina 80.*
- *Integrale gebiedsontwikkeling in transformatiezones:*
  - o *Haarlemmermeer-Westflank, zie pagina 101.*
  - o *Wieringerrandmeer, zie pagina 104.*
  - o *Crailo, zie pagina 106.*
  - o *Bloemendalerpolder, zie pagina 97.*
- *Bouwen met ideniteit, bijvoorbeeld Waterlands Wonen, zie pagina 131.*

6.4.1. Binnen Bestaand Bebouwd Gebied

Bouwen binnen Bestaand Bebouwd Gebied is kostbaar door bijvoorbeeld bodemsanering, funderingsherstel, archeologie, parkeren en bouwplaats- en sloopkosten. De financiering van deze zogenaamde 'onrendabele toppen' die kenmerkend zijn voor bouwen binnen Bestaand Bebouwd Gebied vraagt om een gezamenlijke oplossing en inzet van de juiste organisatorische en financiële middelen.

Uitvoeringsprogramma:

- *Verdichting OV Knooppunten, zie pagina 79.*
- *Ondersteunen van stedelijke verdichting, zie pagina 78.*

6.4.2. Buiten Bestaand Bebouwd Gebied

Voor de toekomstige vraag naar ruimte, woningen en woonmilieus verwacht de Provincie Noord-Holland dat binnen Bestaand Bebouwd Gebied voldoende capaciteit beschikbaar is. Mocht bij de toepassing van de principes van de SER-ladder blijken dat tekorten ontstaan, zullen nieuwe woonmilieus ontwikkeld door bij woningbouw buiten Bestaand Bebouwd Gebied zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bodemfysieke kwaliteiten, de kwaliteit en identiteit van het landschap en de cultuurhistorie (landschaps-DNA en dorps-DNA), in samenhang met recreatief groen en natuur. Vanwege het bovenlokaal en bovenregionale karakter van de identiteit en kwaliteit van de landschaps- en dorpsstypen heeft de Provincie Noord-Holland hierbij een coördinerende rol.

Het bouwen met identiteit op basis van landschap en cultuurhistorie buiten Bestaand Bebouwd Gebied gaat uit van een samenhangende, integrale ontwikkeling en één sluitende financiële constructie. Dit houdt in dat bijvoorbeeld woningbouw, natuur en recreatie in samenhang worden ontworpen, ontwikkeld en gefinancierd. Dit betekent dat plangrenzen zorgvuldig moeten worden vastgesteld met alle betrokken partijen. De Provincie Noord-Holland biedt het instrument Ruimte voor ruimte aan en wil hiervoor ook het instrument gebiedsontwikkeling inzetten.

Nieuwe ontwikkelingen buiten Bestaand Bebouwd Gebied beoordeelt de Provincie Noord-Holland op grond van het aantonen nut en noodzaak, de mogelijkheden of onmogelijkheden voor verdichting of transformatie en de provinciale eisen aan ruimtelijke kwaliteit (o.a. het

Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie), maar ook op de (on)mogelijkheden van het faciliteren van de ontwikkeling vanuit het watersysteem.

Naast de algemene regels voor bouwen buiten Bestaand Bebouwd Gebied wijst de Provincie een aantal ontwikkelingslocaties aan. Nut en noodzaak is reeds onderbouwd (bijvoorbeeld in bestuurlijke samenwerking metropoolregio Amsterdam). Het betreft de volgende locaties:

- Wieringerrandmeer
- Wonen in het groen
- Crailo
- Bloemendalerpolder / KNSF – terrein
- Haarlemmermeer / Westflank en park 21ste eeuw
- Lange Weeren

Uitvoeringsprogramma:

- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*
- *Beleidskader L&C opstellen, zie pagina 76.*
- *Integrale gebiedsontwikkeling in transformatiezones:*
  - *Haarlemmermeer-Westflank, zie pagina 101.*
  - *Wieringerrandmeer, zie pagina 104.*
  - *Crailo, zie pagina 106.*
  - *Bloemendalerpolder, zie pagina 97.*
- *Bouwen met identiteit, bijvoorbeeld Waterlands Wonen, zie pagina 131.*

6.4.2.1. Bijzondere milieus buiten Bestaand Bebouwd Gebied

De Provincie Noord-Holland wil de Noord-Hollandse (cultuur)landschappen optimaal gebruiken door hun kenmerken te koesteren en te benutten bij nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe plannen dienen daarom de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de ruimere omgeving als uitgangspunt te hanteren. Om dit te kunnen toetsen, wordt door de provincie een regionaal Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie opgesteld. Bovendien mag alleen in het landelijk gebied worden gebouwd mits daarvoor nut en noodzaak is aangetoond.

Onder andere voor de internationale concurrentiepositie is behoefte aan een grote diversiteit aan woonmilieus, waaronder ook landelijke milieus. Deze woonmilieus zijn schaars in Noord-Holland en worden vrijwel niet ontwikkeld, ondanks dat deze milieus voorzien in een bovenlokale of zelfs bovenregionale woningbehoefte.

6.4.2.1.1. Woonlandschappen

Woonlandschappen zijn woningbouwlocaties met lage dichtheden in het landelijk gebied. Het combineren van het verbeteren van het bestaande landschap met het aanleggen van een kleinschalig woonmilieu met respect voor de landschappelijke context is hierbij het uitgangspunt. De Provincie Noord-Holland heeft nog niet voldoende onderzocht of deze woningvraag niet door middel van stedelijke verdichting kan worden opgevangen.

Uitvoeringsprogramma:

- *Onderzoek naar de behoefte en mogelijkheden voor 'woonlandschappen' op diverse locaties in de provincie. Zie 'onderzoek naar locaties voor landschappelijk wonen en onderzoek naar landgoederen', pagina's 84 en 85.*

6.4.2.1.2. Landgoederenzones

Nieuwe landgoederen

Landgoederen zijn een zeer exclusieve vorm van landschappelijk wonen, waarbij op enkele hectare grond de plaatsing van één woon- of kantoorgebouw van allure is toegestaan. Tevens moet het groengebied dat openbaar toegankelijk is aanzienlijk groter zijn dan de bijbehorende private kavel. Het doel van het toestaan van een nieuw landgoed is het instandhouden en waar mogelijk verbeteren van de natuur- en landschapswaarden van een gebied. Deze in het gebied bestaande kwaliteiten (en dus niet het realiseren van de woonfunctie) zijn bij het toestaan van nieuwe landgoederen dan ook leidend.

Bestaande landgoederenzones

In een aantal zones zijn van oudsher landgoederen gebouwd. In deze landgoederenzones zijn nieuwe landgoederen dan ook bij uitstek een kansrijke vorm van versterking van de in het gebied bestaande kwaliteiten. De toevoeging van deze landgoederen draagt tevens bij aan het tegengaan van de verrommeling van deze gebieden, die onder verstedelijkingsdruk staan. Het gaat om de zones:

- Kennemerland Zuid en Noord (langs Herenweg tot en met Schoorl)
- 's-Graveland
- de oevers van Amstel (inclusief zone in Bovenkerkerpolder) en Vecht (inclusief zone in Bloemendalerpolder).

Denkbaar is een concept zoals eerder ontwikkeld voor o.m. het Groene Hart, waarbij particulieren en bedrijven toestemming krijgen voor het realiseren van een landgoed van tenminste 100 ha, waarvan 95 ha openbaar toegankelijk is en 5 ha, waarvan 1 ha bouwblok, slechts privé toegankelijk is. Hiermee kan tevens een bijdrage worden geleverd aan de behoefte aan verbetering van recreatieve en toeristische (route)structuren binnen de bestaande landschappelijke kwaliteit en identiteit.

Uitvoeringsprogramma:

- *Onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden met nieuwe landgoederen in de bestaande landgoederenzones Kennemerland Zuid en Noord (langs Herenweg tot en met Schoorl), 's-Graveland en de oevers van Amstel (inclusief zone in Bovenkerkerpolder) en Vecht (inclusief zone in Bloemendalerpolder). Zie onderzoek naar landschappelijk wonen en onderzoek naar landgoederen', pagina's 84 en 85.*
- *Onderzoek naar de behoefte en mogelijkheden voor nieuwe landgoederen passend binnen de bestaande landschaps- en natuurwaarden en de algemeen geldende ontheffingsvoorwaarden voor bouwen buiten het bestaand bebouwd gebied (aantonen nut en noodzaak, ruimtelijke kwaliteit etc). Zie onderzoek naar landschappelijk wonen en onderzoek naar landgoederen', pagina's 84 en 85.*

THEMAKAART: VOLDOENDE RUIMTE VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

Landbouwgebieden

Gebied voor grootschalige landbouw

Gebied voor gecombineerde landbouw

Landbouwclusters

Agriport A7

Greenport Aalsmeer

Seedvalley

Tuinbouwconcentratiegebied (combinatie glas en volle grond)

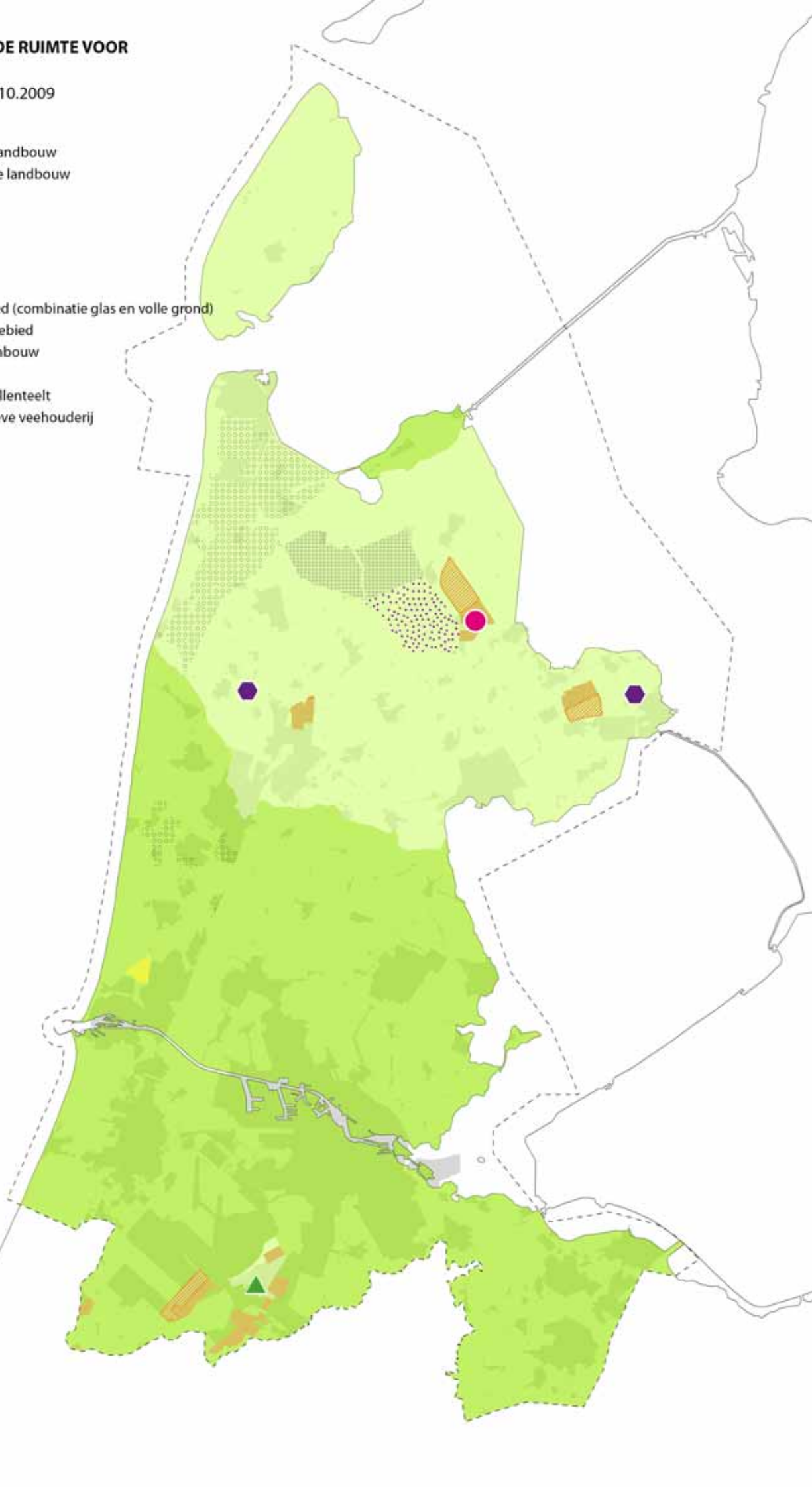
Glastuinbouwconcentratiegebied

Strategische reserve glastuinbouw

Bollenconcentratiegebied

Zoekgebied permanente bollenteelt

Concentratiegebied intensieve veehouderij

6.5. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

Een vitale plattelandseconomie is belangrijk voor de Noord-Hollandse economie en een levensvoorwaarde voor de leefbaarheid van gebieden. Het uitgangspunt is een ontwikkelingsgerichte strategie, met de ambitie dat daar waar nieuwe economische activiteiten mogen worden ontwikkeld, ook de kwaliteit van het gebied erdoor toeneemt.

De landbouw heeft circa 61 procent van de grondoppervlakte van de provincie in beheer. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan de economie en vervult een cruciale rol als beheerder van het landschap.

De inzet is dan ook om in Noord-Holland een vitale en duurzame agrarische sector te behouden. Uitgangspunt daarbij zijn sterk internationaal georiënteerde sectoren als de glastuinbouw, bollenteelt, de zaadteeltsector en pootgoedsector met een gezond bedrijfseconomisch perspectief en behoud van een internationale concurrentiepositie. Sectoren die een trekkersfunctie hebben in een leefbaar en krachtig platteland. Daarnaast kent de provincie typische landschapsbepalende sectoren zoals de melkveehouderij in de veenweidegebieden en de combinatie van de melkveehouderij in combinatie met de reizende bollenkraam in West-Friesland. Aquacultuur is mogelijk op zowel agrarische bedrijfspercelen als op bedrijventerreinen.

Grofweg onderscheiden we twee zones:

Zone 1: in deze zone is ruimte voor schaalvergroting, structuurverbetering en (mondiaal) concurrerende productielandbouw, de bijbehorende be- en verwerking, handel en distributie en het uitplaatsen van groeiende bedrijven uit stedelijk of kwetsbaar gebied. Net als voor bollenteelt en glastuinbouw wijst de provincie Noord-Holland voor intensieve dierhouderij (hokdieren) een clustergebied aan, waar deze intensieve dierhouderij geconcentreerd wordt en kan uitgroeien tot duurzame agrocomplexen. Deze gebieden zorgen voor ruimtelijke clustering van bepaalde landbouwsectoren, wat leidt tot economische en landschappelijke voordelen. Doordat er meer soortgelijke bedrijven bij elkaar zitten ontstaat een kritische massa, zodat de toeleverende en uitbestedende bedrijven zich in de nabijheid kunnen vestigen. Dit levert ook voordelen op voor dierenwelzijn, milieu en logistiek. De reizende bollenkraam en andere grondgebonden teelten behouden de ruimte om een gezonde en duurzame manier van vruchtwisseling in stand te houden en zijn hierdoor een belangrijke drager van de melkveehouderij.

Zone 2: in deze zone zijn landschappelijk kwetsbaar gebieden zoals veenweidegebieden of cultuurhistorisch waardevolle gebieden karakteristiek. Het landschap bepaalt waar en welke ruimte wordt geboden aan de bedrijfsontwikkeling. In de gebieden waar schaalvergroting niet of slechts gedeeltelijk mogelijk is (gecombineerde landbouw) is meer ruimte voor nieuwe economische activiteiten. Vormen van gecombineerde landbouw zijn agrarisch natuurbeheer, landschapsbehoud, combinaties met recreatie, verkoop aan huis, verwerking van producten, stalling, zorglandbouw en energie. In de omgeving van het stedelijk gebied - in de Metropolitane landschappen – streeft de Provincie Noord-Holland ernaar dat deze op de stedelijke recreatiebehoefte gerichte functies worden gestimuleerd. Agrarische bouwpercelen mogen afhankelijk van het landschapstype onder voorwaarden worden vergroot.

Agrarische ondernemers kunnen hun verdiencapaciteit op verschillende manieren vergroten, bijvoorbeeld door het verlagen van kosten (schaalvergroting en intensivering) of door op bedrijfsniveau meer schakels van de keten te integreren (verkoop aan huis). Anderen zoeken de oplossing in verbreding van de bedrijfsvoering door te starten met een nieuwe agrarische

tak of door oriëntatie op niet-agrarische activiteiten zoals zorg, recreatie, educatie en energieproductie. Ook wordt een groeiend deel van het gezinsinkomen buiten het eigen bedrijf, en in veel gevallen zelfs buiten de agrarische sector verdiend. Bij verbreding kan de tweede tak op den duur zelfs de eerste tak worden.

De reeds ingezette trend naar schaalvergroting en intensivering zal zich voortzetten vanuit een economisch perspectief. Schaalvergroting brengt ook de behoefte aan grotere bouwpercelen met zich mee. Voor een gezonde (mondiaal) concurrerende productielandbouw zijn bouwblokken nodig van minimaal 2 hectare. Grotere bouwblokken zijn mogelijk met een ontheffing van Gedeputeerde Staten.

Uitvoeringsprogramma:

- *Ruimte voor Ruimte regeling: verordening artikel 15.*
- *Agrarische bouwpercelen: verordening artikel 24.*

6.5.1. Grootschalige land- en tuinbouw

In Noord-Holland Noord krijgt de productielandbouw prioriteit. De provincie Noord-Holland geeft ruimte voor verschillende clusters die elkaar kunnen versterken via een combinatie van logistiek en dienstverlening, zowel voor de keten als voor de primaire land- en tuinbouw. In dit gebied bestaat de mogelijkheid om het bouwblok te vergroten tot maximaal 2 hectare, met een ontheffingsmogelijkheid van GS tot 3 of meer hectare. Bollenteelt, grondgebonden landbouw, zaadclusters en glastuinbouw krijgen hier onder voorwaarden de ruimte. Net als voor bollenteelt en glastuinbouw wijst de provincie Noord-Holland voor grootschalige veehouderij een clustergebied aan, waar grootschalige veehouderij geconcentreerd wordt en kan uitgroeien tot duurzame agrocomplexen. Grootschalige dierhouderijbedrijven (hokgebonden) vragen bijzondere aandacht vanwege de ruimtelijke implicaties en ongewenste effecten die deze bedrijfsvorm met zich meebrengt (onder andere grote gebouwen met een negatief landschappelijk effect, stankhinder en overbelasting van het plattelandswegennet door intensief en zwaar transportverkeer). Dit maakt dat deze bedrijfsvorm in het overgrote deel van Noord-Holland niet mogelijk is. Aangezien deze bedrijfsvorm in delen van de Wieringermeer in te passen is, wijst de Provincie Noord-Holland daar een concentratiegebied aan. Grootschalige dierhouderijbedrijven (hokgebonden) kunnen zich geclusterd vestigen in het concentratiegebied, mits tussen de bedrijven de nodige afstand in acht wordt genomen in verband met dierziektenoverslag. Reizende bollenkramen en andere grondgebonden teelt behouden de ruimte om een gezonde en duurzame manier van vruchtwisseling in stand te houden en zijn hierdoor een belangrijke drager van de melkveehouderij.

Uitvoeringsprogramma:

- *Ruimte voor Ruimte regeling: verordening artikel 15.*
- *Agrarische bouwpercelen: verordening artikel 24.*
- *In de gemeente Wieringermeer wijst de Provincie een concentratiegebied aan voor de vestiging van intensieve dierhouderij (hokdieren), met inachtneming van regels op het gebied van milieu en bereikbaarheid: verordening artikel 24.*
- *Glasdriehoek, zie pagina 133.*
- *Agriport, zie pagina 134.*
- *Greenport Aalsmeer, zie pagina 137.*

6.5.2. Gecombineerde landbouw

In deze zone is ruimte voor verbreding als nevenfunctie ter aanvulling op het inkomen. Dit geldt in het bijzonder in de gebieden waar schaalvergroting niet of slechts gedeeltelijk mogelijk is (gecombineerde landbouw). Vormen van gecombineerde landbouw zijn agrarisch natuurbeheer, landschapsbehoud, combinaties met recreatie, verkoop aan huis, verwerking van producten, stalling, zorglandbouw en energie. In de omgeving van het stedelijk gebied - in de Metropolitane landschappen – streeft de Provincie Noord-Holland ernaar dat deze op de stedelijke recreatiebehoefte gerichte functies worden gestimuleerd.

In dit gebied bestaat de mogelijkheid om het bouwblok te vergroten tot 2 hectare mits het gaat om een volwaardig agrarisch bedrijf, en zonder ontheffingsmogelijkheid.

Uitvoeringsprogramma:

- *Uitvoeringsprogramma's Nationale landschappen, zie pagina 111.*
- *Provincie zorgt voor behoud door ontwikkeling: verordening artikelen 4, 9 – 14.*
- *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen (ARO), zie pagina 74 en verordening artikel 4.*
- *Programma en integrale ontwikkelstrategieën Metropolitane landschappen met Recreatie om de Stad (RodS) en Bufferzones, zie pagina 109.*

THEMAKAART: BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN GROEN OM DE STAD EN VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR RECREATIE EN TOERISME

ontwerp-structuurvisie - 20.10.2009

Provinciale recreatieve routenetwerken

- Fietsnetwerk
- Wandelnetwerk
- Basisrecreatiotoervaartnet
- Intensieve recreatiegebieden

Nationale landschappen

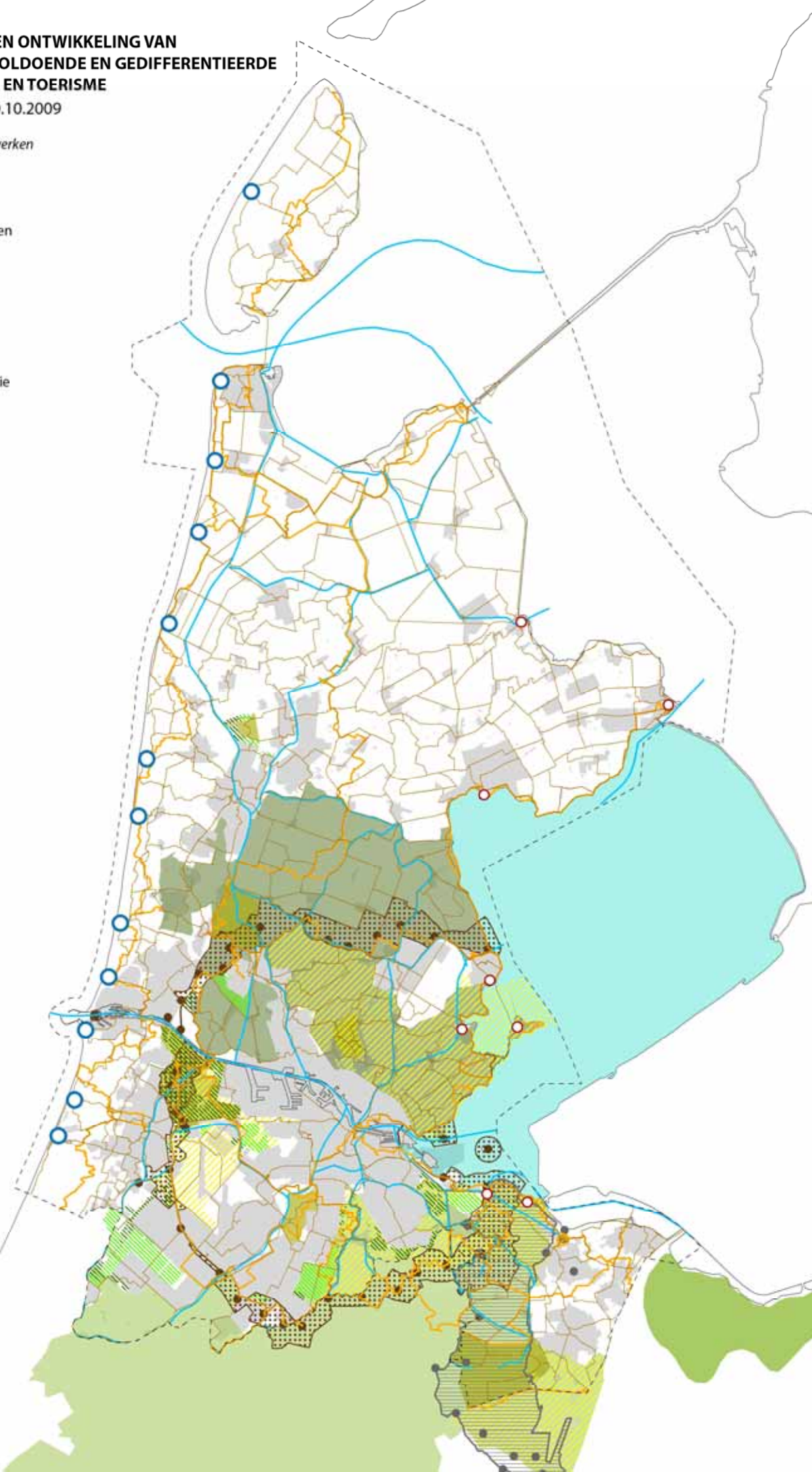
- Groene Hart
- Arkemheen - Eemland
- Laag Holland
- ▨ Stelling van Amsterdam
- Stelling forten
- ▭ Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Linieforten

Metropolitane landschappen

- ▨ RodS
- ▨ RodS zoekgebied
- ▨ Rijksbufferzones

Grootschalige landschappen

- Blauwe Hart
- Kustplaatsen
- Zuiderzeeplaatsen

6.6. VOLDOENDE EN GEDIFFERENTIEERDE RUIMTE VOOR RECREATIE EN TOERISME

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor een aantrekkelijk leefklimaat voor bewoners en bezoekers van Noord-Holland. Daarbij leveren deze sectoren een belangrijke bijdrage aan de economie en werkgelegenheid in Noord-Holland (8% in 2008). Het zijn allebei sectoren met goede groeiperspectieven. De Provincie Noord-Holland maakt zoveel mogelijk samenhangend beleid voor recreatie en toerisme. De Provincie Noord-Holland wil daarmee openbaar toegankelijke basisvoorzieningen voor recreatie op regionale en bovenregionale schaal tot stand brengen en het binnenlandse en buitenlandse toeristisch bezoek naar en binnen Noord-Holland bevorderen.

6.6.1. De provinciale recreatieve routestructuren

De Provincie Noord-Holland zet zich in voor het ontwikkelen van een compleet, toegankelijk en samenhangend netwerk van recreatieve verbindingen. Het gaat hierbij om wandelpaden (ook over boerenland), lange afstandwandelaroutes en het Noord-Holland Pad, fietspaden, landelijke lange afstandfietsroutes, een regionaal fietsknooppuntennetwerk en tot slot het vaarwegennetwerk.

De provincie richt zich specifiek op het oplossen van knelpunten en het versterken van de samenhang tussen de verschillende netwerken door de ontwikkeling van goed bereikbare recreatieve transferia. In deze transferia worden functies gecombineerd zoals parkeren, fietsverhuur en horeca. Hiermee wordt de druk op plekken die daar niet op zijn toegerust verminderd. Ook dragen de transferia bij aan een goede verbinding tussen stad en landelijk gebied en waarborgen ze de toegankelijkheid van recreatie- en natuurgebieden.

Uitvoeringsprogramma:

- *Verbeteren en toevoegen van regionale recreatieve verbindingen, conform uitvoeringsprogramma Agenda Recreatie en Toerisme 2007-2011.*

6.6.2. Ruimte voor toeristische en recreatieve voorzieningen

De ruimtevraag voor recreatieve en toeristische voorzieningen valt vrijwel altijd in het landelijk gebied. Er is vooral behoefte aan uitbreiding van bungalowparken, hotelcapaciteit, toeristische plaatsen op campings en ligplaatsen in jachthavens. Daarnaast is er behoefte aan een aantal regionale en bovenregionale toeristische en recreatieve voorzieningen waarvoor een locatiekeuze aan de orde is (bijvoorbeeld een motorcrossterrein, kartbaan). De Provincie Noord-Holland hanteert hierbij haar uitgangspunten op het gebied onderbouwing van nut en noodzaak, oplossen van samenhangende opgaven (bijvoorbeeld bereikbaarheid, leefbaarheid en milieu) en ruimtelijke kwaliteit.

De Provincie Noord-Holland zorgt dat de watersportvoorzieningen binnen de provincie van hoge kwaliteit zijn. De Provincie ondersteunt de in ontwikkeling zijnde plannen voor jachthavens, onder voorwaarde dat uit de Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet blijkt dat er geen negatieve effecten zijn op de te beschermen natuurwaarden of dat deze effecten kunnen worden gecompenseerd.

Uitvoeringsprogramma:

- *Verbeteren en ontwikkelen jachthavens conform uitvoeringsprogramma Agenda Recreatie en Toerisme 2008-2011.*
- *Motorcrossterrein zie pagina 135*

6.6.3. De Noord-Hollandse kusten

De Provincie Noord-Holland streeft naar een betere benutting van de kustzone en de kustplaatsen voor recreatieve en toeristische ontwikkelingen. De Noord-Hollandse stranden en duinen zijn nu smaller dan vanuit economisch en ecologisch opzicht optimaal is. De Provincie Noord-Holland streeft daarom naar een verbreding van de kust met tenminste enkele tientallen meters zodat de Hondsbossche en Pettemer Zeewering weer in een vloeiende kustlijn ligt en er meer ruimte ontstaat voor natuur, recreatie en toerisme.

De Provincie Noord-Holland streeft naar een betere benutting van de aanwezige voorzieningen door het verlengen van het toeristische seizoen en verbreding van het toeristische product. De mogelijkheden voor 'jaarrond' strandpaviljoens zijn daarom onder voorwaarden verruimd.

De kustplaatsen aan de Noordzee zijn, na Amsterdam, de belangrijkste toeristische trekpleister van Noord-Holland. De concurrentiepositie van de kustplaatsen staat onder druk omdat ze qua accommodaties, voorzieningen en uitstraling niet altijd de kwaliteit bieden die tegenwoordig wordt gevraagd. De Provincie Noord-Holland wil dat de kustplaatsen ook in de toekomst met andere toeristengebieden kunnen concurreren en richt zich op het stimuleren van de verbetering van de kwaliteit en de versterking van de identiteit van de badplaatsen.

Hiertoe is een integrale ontwikkeling van de Noordzeekust nodig, waarbij belangen op het gebied van kustversterking, recreatie, toerisme, bereikbaarheid, landschaps- en natuurontwikkeling en eventueel kleinschalige woningbouw/landgoedontwikkeling worden gewaarborgd. Ontwikkeling van identiteit kustplaatsen is hierbij een instrument.

Ook zijn ook de steden langs de voormalige Zuiderzeekust en de Zaanse Schans belangrijke toeristische trekpleisters. De identiteit en kwaliteit van deze plaatsen wordt opgenomen in het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie.

Uitvoeringsprogramma:

- *Strandzonerings jaarrondpaviljoens: verordening artikel 29.*
- *programma Kustplaatsen (pagina 93)*

6.6.4. De Metropolitane landschappen

In de directe omgeving van stedelijk gebied is er een grote recreatieve behoefte. In deze zogenaamde Metropolitane landschappen zet de Provincie Noord-Holland in op de realisatie van voldoende recreatiemogelijkheden en het gebruik van het landschap voor stedelijke functies. Daarnaast streeft de provincie naar het vergroten van de bereikbaarheid van deze gebieden (per fiets en openbaar vervoer) en het verder versterken van de recreatieve routes. Hierbij wordt naast het fietsknooppuntennetwerk ook ingezet op wandelen over boerenland en het verbeteren van het toervaartnet. Dit doet de Provincie Noord-Holland binnen de programma's van Bufferzonebeleid en Recreatie om de Stad en de inspanningen in het kader van gebiedsontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma:

- *Programma en integrale ontwikkelstrategieën Metropolitane landschappen met Recreatie om de Stad en Bufferzones, zie pagina 109.*

7 UITVOERINGSPROGRAMMA STRUCTUURVISIE

Het uitvoeringsprogramma bevat informatie over de Wro en de Grexwet. In hoofdstuk 8 zijn de (nieuwe) projecten die volgen uit de structuurvisie weergegeven. In de tabel op pagina 71 is aangegeven welk project welk provinciaal belang dient. Waar de verordening wordt ingezet wordt in de tabel op pagina 73 verwezen naar het betreffende artikel in de conceptverordening.

7.1. STURINGSFILOSOFIE EN INZET JURIDISCHE INSTRUMENTEN

7.1.1. Sturingsfilosofie

Op 17 maart 2008 hebben Provinciale Staten de kaderstellende notitie “sturingsfilosofie en provinciale belangen” vastgesteld. Voor zover hier van belang:

“De provincie Noord-Holland staat onderstaande sturingsfilosofie voor ogen:

- 1. De provincie ziet voor zichzelf een belangrijke regisserende rol weggelegd bij het oplossen van regionale ruimtelijke vraagstukken. Derhalve is niet zozeer de vraag aan de orde **óf** de provincie regie gaat voeren maar wel **hoe** de provincie daaraan concreet gestalte geeft en welke instrumenten zij daartoe inzetten. De provincie maakt daarbij gebruik van de juridisch-ruimtelijke instrumenten die de wet haar biedt om provinciale belangen veilig te stellen. Zie hiervoor onderstaand de paragraaf over inzet van instrumenten.*
- 2. De provincie is bereid bij de uitvoering van het ruimtelijke beleid gemeenten op diverse manieren te faciliteren of ontwikkelingen te stimuleren, teneinde een betere regionale afstemming van lokale ruimtelijke vraagstukken bereiken.”* Zie hiervoor de nieuwe projecten vanaf pagina 71.

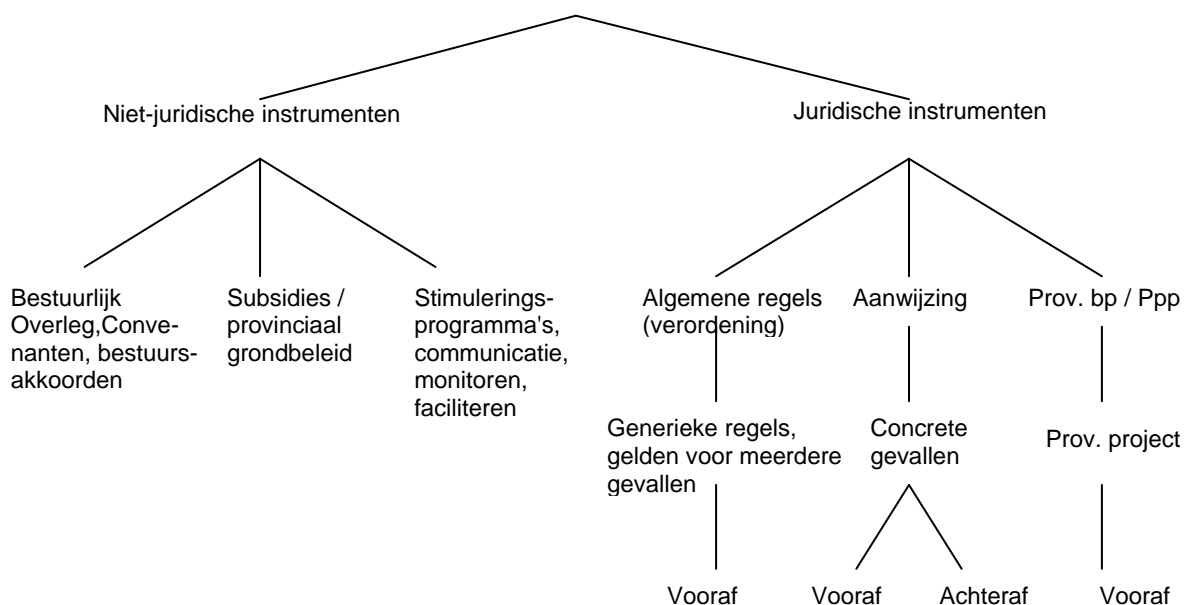
7.1.2. Inzet juridische instrumenten

Vanzelfsprekend zal de sturingsfilosofie leidend moeten zijn bij deze bestuurlijke keuze over inzet van (niet)juridische instrumenten.

Bij de ontwerp-structuurvisie hoort de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie, waarin een aantal algemene regels worden vastgesteld omtrent de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen over onderwerpen in zowel het landelijke als het bestaand bebouwd gebied van Noord-Holland waar een provinciaal belang mee gemoeid is.

Naast onderstaande paragraaf over inpassingsplannen kunnen ook andere (niet)juridische instrumenten worden ingezet.

Provinciale STRUCTUURVISIE

De ruimtelijke ordening vraagt per bestuurslaag (Rijk, provincie en gemeente) een proactieve rol. Dit is zo in de wetgeving verankerd. Elk overheidsorgaan heeft dezelfde instrumenten om die proactieve rol op zich te nemen. Het motto "*centraal wat moet, decentraal wat kan*" heeft niet alleen te maken met de vraag welk instrument je inzet, maar ook met de vraag welke belangen zijn nu jouw belangen?

Zijn die belangen eenmaal gedefinieerd, dan hoor je een proactieve rol in te nemen ter verwezenlijking van je belangen. De benadering is dus niet zozeer: zoveel mogelijk via niet-juridisch instrumenten maar als dat niet lukt volgen we de juridische weg, maar een proactieve: in principe via de eigen instrumenten, tenzij er mogelijkheden zijn via de bestuurlijke weg of, in de situatie van het inpassingsplan, de gemeente binnen de wettelijke mogelijkheden graag zelf wil en kan uitvoeren.

Definiëring van de provinciale belangen vindt plaats in deze structuurvisie; de wet stelt echter niet de voorwaarde van opname in een structuurvisie voor het gebruik van het juridisch instrumentarium. Mocht zich een situatie voordoen waarin een provinciaal belang aan de orde is dat (nog) niet in de structuurvisie is verankerd, dan kan ook dan, mits goed gemotiveerd, gebruik worden gemaakt van het instrumentarium. Het is logisch dat dan Provinciale Staten zich wel uitspreken over de "noodzaak" tot afwijking c.q. aanpassing van het provinciaal beleid. Het zal duidelijk zijn dat het hier zal gaan om uitzonderingssituaties; uitgangspunt is dat het provinciaal ruimtelijk beleid goed is verankerd in de structuurvisie.

Dat de wetgever uitgaat van een proactieve rol wordt mede onderbouwd door het feit dat ingeval van reactief optreden van de provincie een zogenaamde dubbele motivering wordt gevraagd; niet alleen moet dan gemotiveerd worden wat het provinciaal belang is maar ook waarom dit belang niet is geborgd met de voorhanden zijnde instrumenten.

De proactieve rol blijft leidend maar bij het inpassingsplan kunnen in de vorm van een uitvoeringscontract met de gemeente afspraken gemaakt worden over de uitoefening van de bevoegdheden ter uitvoering van het plan. Dit uitvoeringscontract kan betrekking hebben op

zowel de wijze van totstandkoming van het plan als de toedeling van bevoegdheden aan de betrokken gemeente(n) bij de uitvoering van het plan.

Uitgangspunt bij inpassingsplannen dient dus altijd te zijn de verwezenlijking van een provinciaal belang. De provincie zal bij de keuze voor een inpassingsplan moeten afwegen of de voorgestane ruimtelijke ontwikkeling echt op provinciaal niveau thuishoort en of het inpassingsplan de voor de hand liggende wijze is om die ontwikkeling tot stand te brengen. Anders dan bij de andere instrumenten is in het geval van het inpassingsplan in de wet geen noodzaakcriterium opgenomen. Daarmee wordt onderstreept dat het hier gaat om een reguliere bevoegdheid.

7.1.2.1. Inpassingsplannen

Zonder uitputtend te kunnen zijn is het denkbaar dat in de volgende situaties toepassing van het instrument inpassingsplan wordt overwogen:

- complexe projecten of activiteiten die feitelijk of wat betreft hun gevolgen *gemeentegrensoverschrijdend* zijn;
- projecten die *veel geld van de provincie* vergen of waarbij meerdere overheden betrokken zijn;
- projecten en activiteiten met een hoog maatschappelijk belang dat de lokale of *regionale belangen overstijgt* (bijvoorbeeld vuilverwerking, provinciale of landelijke infrastructuur, grootschalige recreatievoorzieningen of regionale bedrijventerreinen);
- projecten waar *uniformiteit* in de ruimtelijke benadering van een gebied gewenst is;
- projecten waarbij alleen het inpassingsplan kan waarborgen dat *ontwikkeling daadwerkelijk van de grond* komt, ook als gemeente afspraken niet/ niet tijdig nakomt.
- projecten waarbij het provinciale belang gezien de *bestuurskracht* in de betreffende gemeente noodzaakt tot realisering door de provincie;
- projecten waarbij het van belang is dat *ruimtelijke procedures voortvarend en ongedeeld* doorlopen worden;

In het wettelijk voorgeschreven overleg met de betrokken gemeenten kan dan per situatie gemotiveerd worden waarom toepassing van het instrument inpassingsplan overwogen wordt en past binnen de sturingsfilosofie. Het inpassingsplan doorloopt dezelfde procedure (en heeft dezelfde status) als een gemeentelijk bestemmingsplan. Gedeputeerde Staten zijn belast met de voorbereiding van het plan. Vaststelling gebeurt door Provinciale Staten.

Vooropgesteld zij dat het hier gaat om een nieuw instrument waarmee in het openbaar bestuur ervaring moet worden opgedaan. Ook is er vooralsnog geen jurisprudentie voorhanden waaruit duidelijke criteria kunnen worden gedestilleerd.

Het in algemene zin stellen van criteria voor de situaties waarin wel of niet zal worden overgegaan tot een inpassingsplan wordt afgeraden; er is sprake van een bestuurlijke keuze in een concrete situatie en toepassing van vooraf vastgestelde criteria zou afbreuk doen aan de vrijheid om te kunnen kiezen voor maatwerk in het concrete geval enerzijds, en anderzijds beperk je daarmee de onderhandelingsruimte met gemeentebesturen om in goed overleg tot een passende werkwijze te komen.

De provincie zal bij de keuze voor een inpassingsplan moeten afwegen of de voorgestane ruimtelijke ontwikkeling echt op provinciaal niveau thuishoort en of het inpassingsplan de

voor de hand liggende wijze is om die ontwikkeling tot stand te brengen. De provincie is dan immers verantwoordelijk voor de maatschappelijke en financiële uitvoerbaarheid van het plan (bestuurlijke risico's). De juridische risico's worden bepaald door de validiteit van het inpassingsplan, m.a.w. als de inhoud en de procedure niet volledig juridisch correct zijn ("Raad van State-proof"), is er naast het verlies van de kosten van het planproces sprake van imago-schade.

7.1.2.2. Financiële aspecten

Deze kosten van het inpassingsplan zijn niet te verhalen op gemeenten. Het gaat immers om de realisering van provinciale belangen². Wel kan in de nieuwe Wro kan voor een project dat valt binnen de kaders van de Grexwet een deel van de plankosten via de grondexploitatie verrekend worden. Deze verrekening vindt plaats, na versleuteling, via de leges op de bouwvergunning, met andere woorden niet de gemeente, maar de uiteindelijke gebruiker/bouwer betaalt mee aan de plankosten.

Als de provincie ter uitvoering van het inpassingsplan zelf de verlening van uitvoeringsvergunningen (bouw- en aanlegvergunningen) ter hand neemt kunnen de leges over deze diensten bij vergunningverlening verrekend worden.

Een zelfstandige legesheffing in de richting van gemeenten is niet mogelijk. Bij legesheffing gaat het om een vergoeding voor diensten die je als provincie verleent; in casu gaat het niet om diensten maar om realisering van eigen provinciale belangen.

In situaties waarin gemeenten gezamenlijk verzoeken om een provinciaal inpassingsplan kan ingezet worden op een overeenkomst voor kostenvergoeding. Daarnaast bestaat altijd de mogelijkheid om te proberen via een overeenkomst tot een kostenvergelijk te komen.

Voor planschade biedt de wet de mogelijkheid van een planschadeovereenkomst: deze wordt door de provincie gesloten met de initiatiefnemer van een nieuwe ontwikkeling die het inpassingsplan noodzakelijk maakt; daarmee komt mogelijke planschade voor diens rekening.

---

² Nu de Wro uitgaat van een proactieve houding in het realiseren van het eigen ruimtelijk beleid, kunnen gemeenten mogelijkerwijs met succes een beroep doen op het artikel 6.8 van de Wro: de vergoeding van hogere kosten van de gemeente als gevolg van het realiseren van andere dan gemeentelijke, in dit geval dus provinciale, belangen kan ten laste komen van de provincie. De jurisprudentie zal in de toekomst duidelijkheid moeten verschaffen op dit punt.

7.2. ROLLEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Naar aanleiding van de op 18 maart 2008 door PS vastgestelde sturingsfilosofie zijn vijf manieren van sturing onderscheiden. Bij ieder project/programma is aangegeven welke rol(len) de Provincie hierbij op zich wil nemen. Op deze wijze is in één oogopslag te zien op welke wijze de Provincie haar belangen behartigt.

Hieronder worden de vijf rollen kort beschreven. Bij iedere rol staan voorbeelden van instrumenten die bij een bepaalde rol horen. Deze voorbeelden zijn geen uitputtend overzicht, maar dienen om een indicatie te geven van de wijze van sturing die met de betreffende rol wordt ingezet.

Rol 1: Uitvoerder: ontwikkeling in eigen hand nemen.

Bijvoorbeeld: het provinciaal wegen- en groenbeheerbeheer, de ontwikkeling van het Wieringerrandmeer, onteigenen van grond ten behoeve van de EHS.

Rol 2: Regelgever: regelgeving opstellen over normen.

Bijvoorbeeld: het verbieden van hoogbouw ten behoeve van het landschap, het stellen van eisen aan ontwikkelingen in de EHS, bepalen waar gebouwd mag worden en waar niet.

Rol 3: Procesleider: Kaders stellen voor afstemming tussen partners en regio's, die vervolgens zelf inhoudelijke afspraken maken.

Bijvoorbeeld: een regionale woonvisie, een regionale bedrijventerreinvisie, toetsing van nieuwe detailhandelslocaties door de regio.

Rol 4: Expert: Dataverzameling en visieontwikkeling ten behoeve van ons eigen beleid, maar ook ter inspiratie voor anderen.

Bijvoorbeeld: de woningbouwmonitor, de kennis- en dataverzameling over toerisme, ontwerponderzoek, de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit.

Rol 5: Aanjager: gewenste ontwikkelingen stimuleren.

Bijvoorbeeld: het aanjaagteam wonen, lobbyen in Europa en Den Haag, subsidies verstrekken.

7.3. FINANCIËLE PARAGRAAF

De nieuwe projecten (vanaf pagina 74) worden op dit moment financieel gerealiseerd binnen de kaders van de begroting (budgettair neutraal, programma 11).

Afwegingen over de financiële dekking van nieuwe projecten en/of lopende projecten worden jaarlijks door Provinciale Staten gemaakt.

7.4. OVERZICHT PROJECTEN STRUCTUURVISIE

Projecten en programma's uitvoeringsprogramma structuurvisie

	Pagina ///	Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling	Ruimtelijke kwaliteit			Duurzaam ruimtegebruik						Klimaatbestendigheid		
			Behoud en ontwikkeling van cultuurlandschappen	Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Milieukwaliteiten	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Ruimte voor passende huisvesting	Ruimte voor landbouw	Ruimte voor economische activiteiten	Ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	Bescherming tegen overstroming en wateroverlast	Voldoende en schoon drink-, grond- en oppervlaktewater	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
NIEUWE PROJECTEN		Advisiecommissie Ruimtelijke Ontwikkeling	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Beleidskader landschap en cultuurhistorie <i>verordening art. 17</i>	X											
		Monitor vraag/aanbodontwikkeling					X	X	X	X	X			
		Ondersteuning van stedelijke verdichting	X	X	X			X		X				
		Verdichten rond OV Knooppunten	X	X	X		X			X		X		
		Programma knooppunten					X							
		Provinciale woonvisie	X					X						
		Visie op demografische veranderingen						X		X				
		Grootschalige windmolenparken	X											X
		Onderzoek landschappelijk wonen	X	X				X			X			
		Onderzoek landgoederen	X	X				X			X			
		Locatiebeleid	X				X	X		X				
		Onderzoek optimale benutting bestaand NZKG	X	X	X		X			X				
		Ruimtelijk investeringsprogramma (Commissie van der Zwan 2)								X				
		Projectverkenning ruimtelijke ambitie OS2028			X		X	X		X	X	X		X
		Integrale gebiedsontwikkeling Blauwe Hart		X							X	X	X	
	Project Kustplaatsen								X	X	X			

			Ruimtelijke kwaliteit			Duurzaam ruimtegebruik						Klimaatbestendigheid		
			Behoud en ontwikkeling van cultuurlandschappen	Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Milieukwaliteiten	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Ruimte voor passende huisvesting	Ruimte voor landbouw	Ruimte voor economische activiteiten	Ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	Bescherming tegen overstroming en wateroverlast	Voldoende en schoon drink-, grond- en oppervlaktewater	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
LOPENDE PROJECTEN		Integrale gebiedsontwikkeling Horstermeer		X	X							X	X	
		Integrale gebiedsontwikkeling Bloemendalerpolder	X	X	X		X	X	X	X		X		X
		Integrale gebiedsontwikkeling Haarlemmermeer-Westflank			X		X	X		X		X	X	
		Integrale gebiedsontwikkeling Amstelgroen	X	X	X				X		X	X		
		Integrale gebiedsontwikkeling Wieringerrandmeer	X	X				X		X	X	X	X	
		Integrale gebiedsontwikkeling Crailo	X	X				X		X	X	X	X	
		Functiefacilitering		X					X	X			X	
		Herstelplan Loosdrechtse Plassen											X	
		Metropolitane landschappen	X	X	X				X		X			
		Programma's Nationale landschappen	X	X	X				X		X			
		Behoefteraming werklocaties Noord-Holland Zuid								X				
		Schipholdriehoek incl. eventuele inpassing tweede terminal			X		X			X				
		ACT					X			X				
		Netwerkverbeteringen Openbaar Vervoer				X	X	X		X				
		Infrastructurele aanpassingen	X	X		X	X	X		X				
		Behoud en ontwikkeling van transportnetwerken				X	X			X				
		Bouwen met identiteit, bijvoorbeeld Waterlands Wonen	X					X						
		Glasdriehoek							X					
		Agriport					X		X					
		Motorcrossterrein									X			
	Greenport Aalsmeer					X		X	X					

7.5. OVERZICHT VERORDENING

	Ruimtelijke kwaliteit			Duurzaam ruimtegebruik						Klimaatbestendigheid		
	Behoud en ontw. cultuurlandschappen	Behoud en ontw van natuurgebieden	Behoud en ontw. groen om de stad	Milieukwaliteiten	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Ruimte voor passende huisvesting	Ruimte voor landbouw	Ruimte voor economische activiteiten	Ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	Bescherming tegen overstroming en wateroverlast	Voldoende en schoon drink-, grond- en oppervlaktewater	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling <i>artikel 4</i> (nieuw).	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Voldoende ruimte reserveren voor primaire waterkeringen <i>art 28</i> .										X		
Voldoende ruimte realiseren voor regionale waterkeringen <i>art 29</i> .										X		
Kleinschalige biomassa <i>artikel 25 & 27</i> .												X
Begrenzing en bescherming EHS <i>art. 19</i> .		X										
Ruimte voor Ruimte regeling <i>art. 16</i> .	X	X				X	X					
Begrenzing en bescherming weidevogelleefgebieden <i>art. 24</i> (nieuw).		X										
Bescherming kenmerken en waarden Nationale landschappen <i>art. 20-22</i> .	X	X	X									
Bufferzones vrijwaren van verstedelijking <i>art. 23</i> .	X	X	X						X			
Nieuwe uitleg bedrijventerreinen en kantoorlocaties <i>art. 11 & 12</i> .								X				
Nieuwe uitleg woningbouw <i>art. 13</i> .						X						
Nieuwe uitleg overige vormen van verstedelijking <i>art. 14</i> .						X		X	X			
Detailhandelsstructuur <i>art. 5 - 7</i> .								X				
Regels voor agrarische bedrijven (incl. het aanwijzen van concentratiegebied voor intensieve dierhouderij) <i>art. -25-27</i> .							X					
Aanpak papieren glas en verspreid glas <i>art. 25</i> .							X					
Jaarrondpaviljoens <i>art. 30</i> .									X			

7.6. PROJECTOMSCHRIJVINGEN NIEUWE PROJECTEN

7.6.1. Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling verordening artikel 4

Doel

De ARO heeft als doel te adviseren over de kwaliteit van beoogde uitbreiding buiten bestaand bebouwd gebied (BBG) en kwaliteit van de landschappelijke inpassing. Pas na het toepassen van de SER-ladder, d.w.z. aantonen nut en noodzaak, verkennen binnenstedelijke verdichtings- en transformatiemogelijkheden worden ontwikkelingen buiten bestaand bebouwd gebied (voorheen “rode contour”) middels een ontheffing van GS toegestaan.

Projectomschrijving

Ruimtelijke kwaliteit is een van de geformuleerde hoofdbelangen in de structuurvisie. Van daaruit is een op zich eenvoudige sturingsfilosofie opgezet. Daarin wordt voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen benadrukt dat zoveel mogelijk bestaand bebouwd gebied wordt benut. Pas als is aangetoond – door de gemeenten zelf, die dat met elkaar regionaal moeten afstemmen en door de provincie die dit monitort - dat binnenstedelijke ontwikkelmogelijkheden niet aanwezig zijn, kan in het buitengebied worden ontwikkeld. Dit moet dan wel gebeuren met respect voor landschap en cultuurhistorie, volgens de provinciale kwaliteitsrichtlijnen (vastgelegd in vernieuwd beleidskader landschap en cultuurhistorie).

De ARO speelt hierin een adviserende rol, door GS te adviseren over het verlenen van ontheffingen voor stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand bebouwd gebied. Op basis van dit advies beslist GS over een mogelijke ontheffing.

De nadruk zal moeten liggen bij locatiekeuze en ruimtelijke kwaliteit. De ARO oordeelt uiteraard op basis van eigen inzicht en deskundigheid, maar doet dit op basis van provinciaal beleid:

- 1) de monitor nut en noodzaak geeft inzicht in de mogelijkheden en capaciteiten voor binnenstedelijk bouwen; als die er ruimschoots zijn is uitbreiding doorgaans niet nodig.
- 2) het Beleidskader Landschap & Cultuurhistorie beschrijft de kernkwaliteiten van landschap en cultuurhistorie.
- 3) daarnaast gelden andere afwegingen van goede ruimtelijke ordening, zoals klimaatbestendigheid en bereikbaarheid.

NB: Het college van Gedeputeerde Staten stelt zelf regels voor de werking, samenstelling en benoeming voor de ARO vast, waarbij het gaat om leden met brede, aantoonbare ervaring, deskundigheid en gezag op onderwerpen als landschap, stedenbouw en cultuurhistorie, al dan niet aangevuld met kennis op gebieden als water, landbouw, milieu, wonen, architectuur, economie, archeologie en sociologie van pas komen. De leden moeten affiniteit hebben met de beleidspraktijk in het algemeen en die van de provincie NH (Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie) in het bijzonder.

Hoofdbelangen

Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen, behoud en ontwikkeling van groen om de stad en duurzaam ruimtegebruik

Rollen

- *Regelgever:* op basis van heldere criteria de door PS vastgestelde regels voor ruimtelijke ontwikkelingen toepassen (al dan niet verlening van ontheffing)

- *Bewaker*: in overleg met partijen komen tot evenwichtige advisering over (kaders voor) verdere planontwikkeling
- *Expert*: vanuit expertise en gezag komen tot weloverwogen en inspirerende adviezen

Planning

Tegelijk met vaststelling structuurvisie wordt de ARO ingesteld.

7.6.2. Beleidskader landschap en cultuurhistorie verordening

Doel

Kaders ontwikkelen voor behoud van de Noord-Hollandse landschappen door ontwikkelingen te baseren op hun kenmerken en kwaliteiten.

Projectomschrijving

De provincie breidt het bestaande en vastgestelde Beleidskader Landschap & Cultuurhistorie uit met regionale katernen, die op het niveau van de regio's de kenmerken van het landschap (landschaps-DNA) en dorpen en bebouwing in het buitengebied (dorps-DNA) vastleggen.

Deze kenmerken zijn gedefinieerd door de ontwikkelingsgeschiedenis, openheid en visuele beleving (o.a. bouwhoogte), structuurlijnen (dijken, wegen, spoor, water, verkaveling), cultuurhistorische objecten (stolpen, molens, de Stelling van Amsterdam) en aardkundige waarden. Nieuwe plannen dienen de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristieken van het landschap en de inpassing in de bredere omgeving als uitgangspunt te hanteren. Het opstellen van de katernen (bij voorkeur) in samenwerking met partijen en de regio is een omvangrijk project. Dit moeten worden georganiseerd:

Belangen

- *Hoofdbelang*: Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen
- *Nevenbelangen*: Duurzaam ruimtegebruik

Rollen:

Met het uitgewerkte beleidskader zijn we vooral:

- *Bewaker*: we stellen kaders voor verdere ontwikkeling
- *Expert*: we geven inspirerende richtlijnen voor ruimtelijke ontwikkelingen van uiteenlopende aard in landelijk gebied

Instrumenten

Het uitgewerkte beleidskader vindt zijn legitimiteit in de kaders van structuurvisie en verordening. Daarnaast zullen we inzetten op niet-juridische instrumenten, zoals overleg en convenanten en zullen we de gewenste ontwikkelingsrichting ondersteunen vanuit de ambtelijke organisatie met expertise.

Planning

- Uitbreiding bestaande Beleidskader Landschap & Cultuurhistorie met enkele kaderstellende hoofdlijnen (openheid, lintbebouwing) in GS: eerste helft 2010
- Werken aan regionale uitwerkingen ('katernen') met bureaus en gemeenten: 2010

7.6.3. Monitor vraag/aanbodontwikkeling

Doel

Het in kaart brengen van de ontwikkelingen van vraag en aanbod op het gebied van woningbouw en bedrijventerreinen in Noord-Holland.

Werkwijze

Met een intersectorale werkgroep systematisch de ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en bedrijventerreinen in beeld brengen. De provincie organiseert jaarlijks gespreksrondes met de zeven regio's in Noord-Holland ten behoeve van de regionale afstemming, de voortgang van de opgaven, en visieontwikkeling.

Korte projectomschrijving

De provincie zet een provinciale en regionale monitor op ten behoeve van voldoende passende huisvesting en voldoende gedifferentieerde ruimte voor bedrijvigheid. In de monitor worden kengetallen over de ontwikkelingen van vraag en aanbod bijgehouden. Deze kengetallen worden geplaatst in een regionaal, provinciaal en nationaal perspectief, ten behoeve van nut en noodzaak van ontwikkelingen binnen de provincie Noord-Holland. De provincie organiseert jaarlijks gespreksrondes met de zeven regio's in Noord-Holland over de regionale afstemming, de voortgang van de opgaven, en visieontwikkeling.

Belangen

Duurzaam ruimtegebruik (voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting en voldoende gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten)

Rollen

Expert; dataverzameling en visieontwikkeling t.b.v. eigen beleid en inspiratie voor gemeenten en marktpartijen

Instrumenten

kennisontwikkeling, kennisoverdracht.

Planning

Plan van Aanpak in MT/GS begin 2010, uitvoering start Uitvoeringsprogramma in 2010

Partners

Gemeenten, buurprovincies, vakwereld, marktpartijen

7.6.4. Ondersteuning van stedelijke verdichting

Doel

Om zorgvuldig om te gaan met de bijzondere landschappen rond de verstedelijkte gebieden mag pas gebouwd worden in het landelijk gebied als alle mogelijkheden om binnenstedelijk te bouwen zijn uitgeput. De provincie wil er daarom voor zorgen dat gemeenten en andere partijen zoveel mogelijk gebruik maken van de mogelijkheden voor binnenstedelijke bouwen en verdichting. Om de gemeenten hierbij te ondersteunen wil de provincie Noord-Holland hulp bieden door het beschikbaar stellen van kennis en procesondersteuning. Dit betekent een verbrede inzet van de huidige Taskforce Ruimtewinst.

Korte projectomschrijving

Op verzoek van een gemeente zal de provincie kennis en expertise bieden in de vorm van een gerichte interventie door de Taskforce Ruimtewinst, een gerichte analyse van de mogelijkheden of een enkelvoudig advies.

Belangen

De belangen die de provincie aanzetten tot een proactieve rol zijn:

- Ruimtelijke kwaliteit (Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen, behoud en ontwikkeling van natuurgebieden, behoud en ontwikkelingen van groen om de stad omdat uitleg wordt voorkomen)
- Duurzaam Ruimtegebruik (voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting)

Rollen

Door woningbouw buiten het stedelijk gebied uit te sluiten is verdichting niet alleen goed, maar ook noodzakelijk. Door deze rol van **regelgever** beïnvloedt de provincie ook het binnenstedelijk gebied en wil zij de gemeenten hierbij zo goed mogelijk bijstaan.

De Provincie heeft al veel kennis opgebouwd rond verdichting en binnenstedelijke gebiedsontwikkeling met de Taskforce Ruimtewinst. Hierdoor kan de Provincie de rol van **expert** goed vervullen.

Partners

Gemeenten, corporaties, ontwikkelaars, waterschappen.

Financieel perspectief: op dit moment is alleen de Taskforce Ruimtewinst in de begroting opgenomen. Afhankelijk van de complexiteit van de opgave kostten deze adviezen in het verleden tussen de 20.000 en 60.000 euro. Tot en met 2010 heeft de TFR nog voldoende budget om 3 à 5 assists per jaar te doen.

7.6.5. Verdichten rond OV Knooppunten

Doel

Rond stations en andere OV-knooppunten liggen veel kansen om te verdichten en te ontwikkelen. Door de ruimte rond OV knooppunten beter te benutten voor wonen en andere stedelijke functies, worden landelijke gebieden gespaard, verbetert de kwaliteit van de omgeving en wordt de benutting van het OV gestimuleerd. Nabijheid is, naast frequentie, een belangrijke motivatie om over te stappen op het OV.

Korte projectomschrijving

De opgave van stedelijke intensivering en verdichting en het optimaal benutten van het openbaar vervoer komen samen in de omgeving van een OV-knooppunt. De provincie wil zich daarom met name op de verdichtingsopgave op en rond OV-knooppunten richten. Op basis van een inventarisatie van alle knooppunten in Noord-Holland en de mogelijkheden tot verdere verstedelijking zal de Provincie actief gaan inzetten op ontwikkeling van de meest kansrijke locaties. De provincie neemt met een verkennende studie in deze opgave het initiatief. In deze studie wordt de geschiktheid en kansrijkheid voor binnenstedelijke verdichting, zowel kwantitatief als kwalitatief, met wonen en andere stedelijke functies rond OV-knooppunten in Noord-Holland bekeken. Deze studie zal tevens gebruikt worden als toetsingsinstrument om het bouwen in het buitengebied te voorkomen.

Dit gaat in samenspraak met de betreffende gemeente en als het nodig is zal de provincie een mee-ontwikkende rol op zich nemen.

Belangen: Ruimtelijke kwaliteit (behoud en ontwikkeling van waardevolle cultuurlandschappen, behoud en ontwikkeling van natuurgebieden en behoud en ontwikkeling van groen om de stad omdat uitleg wordt voorkomen) en Duurzaam Ruimtegebruik (behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken en voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting)

Rollen

Het ontwikkelen van OV-knooppunten (binnenstedelijke verdichting en het optimaal benutten van het OV) en het voorkomen van niet-noodzakelijke uitleg in het landschap rond het stedelijk gebied is een dusdanig groot provinciaal belang, dat de Provincie als dat nodig is de rol van uitvoerder op zich zal nemen (bijvoorbeeld als deelnemende partij bij gebiedsontwikkeling). Door woningbouw buiten het stedelijk gebied niet toe te staan (behoudens ontheffing na verkenning van de verdichtingsmogelijkheden), is verdichting niet alleen goed, maar ook noodzakelijk. Door deze rol van regelgever heeft verdichting rond OV knooppunten aan urgentie gewonnen. De Provincie heeft al kennis opgebouwd rond ontwikkeling van stations met de Taskforce Ruimtwinst. Ook heeft zij t.b.v. de structuurvisie intensief samengewerkt met de TU Delft op dit gebied bij het onderzoek naar de ontwikkelings- en verdichtingsmogelijkheden rond OV knooppunten. Hierdoor kan de Provincie de rol van expert goed vervullen.

Partners

Regio's (inclusief MRA), Gemeenten, NS Poort, ProRail, marktpartijen, grondeigenaren

7.6.6. Programma knooppunten

Doel

Versterking van het (hoogwaardig) openbaarvervoernetwerk door ontwikkeling/versterking van knooppunten

Korte projectomschrijving

De knooppunten zijn de op- en overstappunten van het openbaarvervoernetwerk. De Provincie Noord-Holland stimuleert een hoge kwaliteit van knooppunten. De inrichting van knooppunten is primair een gemeentelijke taak en verantwoordelijkheid. Vanwege de regionale context wil Provincie Noord-Holland meewerken aan een goede ruimtelijke invulling van de knooppunten. Zij faciliteert daarom de totstandkoming van knooppuntgebonden functies: P+R-voorzieningen, fietsenstallingen, haltevoorzieningen en reisinformatie. De provincie heeft daarnaast 75 miljoen euro gereserveerd voor de inrichting van de openbaarvervoerknoop op de Zuidas in Amsterdam. Ten aanzien van de invulling van ruimte rondom het knooppunten ligt er een relatie met het nieuwe locatiebeleid en de acties vanuit het “programma Stationslocaties”

Belangen

- Duurzaam ruimtegebruik
  - Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken

Rollen

- Expert
- Aanjager

Instrumenten

- Onderzoek, studie, visievorming
- Bestuurlijk overleg
- Subsidies/financiering

Planning

Verschilt per project.

Partners

Gemeenten, Stadsregio Amsterdam, Prorail, NS, Ministerie van Verkeer en Waterstaat,

7.6.7. Provinciale woonvisie

Doel

Provinciale woonvisie heeft tot doel om te komen tot een kwalitatieve afstemming van het woningbouwaanbod op regionaal niveau. De provinciale woonvisie biedt het kader om op het niveau van de regio bestuurlijke afspraken te maken over de kwalitatieve woningbouwopgave.

Korte projectomschrijving

De kwalitatieve invulling van de provinciale woningbouwopgave en het woningbouwprogramma voor de periode 2010 – 2020 in de provincie Noord-Holland wordt in drie type documenten nader uitgewerkt. In het eerste document, de provinciale woonvisie – deel A – worden provinciale ontwikkelingen, visie en ambities, belangen en instrumenten uitgewerkt.

Het tweede document, de regionale uitgangspunten – deel B , bevat een regionale uitwerking van de provinciale woonvisie, specifiek en concreet gemaakt per WGR regio. Het beschrijft het karakter en het functioneren van de woningmarkt van de regio. Daarnaast wordt de regionale opgave over de periode van 2010-2015 omschreven.

In het derde document, de regionale actieprogramma's – deel C -, zijn concrete maatregelen en afspraken opgenomen waarmee regionaal invulling wordt gegeven aan het lokale en provinciale woonbeleid. De regionale uitgangspunten worden concreet vertaald naar een programma voor de periode 2010-2015.

Gemeenten en corporaties zijn nauw betrokken bij de totstandkoming van deel A-C.

Korte projectomschrijving

1. Fundament provinciale woonvisie (deel A): december 2009
2. Visievorming (deel A): voorjaar 2010
3. Regionale uitgangspunten (deel B): voorjaar 2010-najaar 2010
4. Regionale Actie Programma's (deel C): najaar 2010-voorjaar 2011

Belangen

Hoofdbelang: duurzaam ruimtegebruik

Deelbelang: voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting.

Rollen

Expert (deel A, deel B, deel C)
Aanjager (deel A, deel B, deel C)
Bewaker (deel A)
Optioneel: Uitvoerder (deel C):

Partners (overige betrokkenen):

WGR regio's, Stadsregio Amsterdam, gemeenten en corporaties.

Planning:

1. Fundament provinciale woonvisie (deel A): afronding december 2009
2. Visievorming (deel A): voorjaar 2010
3. regionale uitgangspunten (deel B): voorjaar 2010 – voorjaar 2011
4. regionale actieprogramma's (RAP's deel C): najaar 2010 – voorjaar 2011

7.6.8. Visie op demografische veranderingen

Doel

Een provinciaal actieplan demografische veranderingen, gebaseerd op een integrale visie op de gevolgen van de verwachte demografische veranderingen op de diverse beleidssectoren (ruimtelijke ordening, wonen, arbeidsmarkt en onderwijs, toerisme en economie, zorg en welzijn).

Korte projectomschrijving

Met een intersectorale werkgroep systematisch de consequenties van de verwachte demografische veranderingen in beeld brengen. In overleg met gemeenten en andere partners het onderwerp op de agenda zetten. Gemeenten en burgers bewustmaken van het probleem, de provincie streeft naar regionale agenda's voor te nemen stappen voor dit probleem.

Belangen

Duurzaam ruimtegebruik

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen

Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij

Rollen

Expert; gemeenten en partijen voorzien van de juiste en relevante informatie om de ernst van de situatie in te zien.

Bewaker: als regionaal probleem erkend is, moeten er samenwerkingsverbanden opgezet worden. Daarin kan de provincie als 'bewaker' optreden.

Partners

Gemeenten, Zorgaanbieders, KvK, Woningbouwcorporaties, Ontwikkelingsbedrijf, Onderwijsplatforms, Platform arbeidsmarkt, LTO.

7.6.9. Grootschalige windmolenparken

Doel

- De Provincie zorgt ervoor dat in 2012 430 MW aan windenergie op land is gerealiseerd (met als niet-bindende streefwaarde 500 MW).
- De Provincie reserveert voor de realisatie van een extra ca. 600 MW (grootschalige) windenergie een zoekgebied aan in Noord-Holland Noord (de kop van Noord-Holland - de gemeenten Anna-Paulowna, Zijpe, Niedorp, de Wieringermeer en West-Friesland).

Korte projectomschrijving

1. De Provincie zal onderzoek doen naar de inpassingsmogelijkheden en daartoe een concreet plan ontwerpen alvorens tot de aanwijzing van een of meer locaties over te gaan. Voorts zal onderzoek gedaan worden naar de concrete uitbreidingsmogelijkheden in het bestaand stedelijk gebied en op bestaande bedrijventerreinen.
2. Opstellen van een programma voor nader onderzoek naar de inpassingsmogelijkheden van (grootschalige) windenergie in het overig deel van Noord-Holland Noord (Kop van Noord-Holland en West-Friesland).

Belangen

Hoofdbelang: klimaatbestendigheid en duurzaam ruimtegebruik

Nevenbelangen: Voldoende ruimte voor duurzame energie en voldoende ruimte voor economische ontwikkeling

Rollen

Aanjager

Expert

Planning

De Provincie zal uiterlijk in 2012 besluiten of de aanwijzing via een inpassingsplan danwel via een structuurvisie windenergie gerealiseerd moet worden.

7.6.10. Onderzoek landschappelijk wonen

Doel: Bijdrage aan bijzondere woonwensen (in relatie tot wat nodig is voor de internationale aantrekkingskracht van de Metropoolregio) en aan landschappelijke transformaties van hoge (publieke) kwaliteit.

Projectomschrijving

Wij gaan nader onderzoeken welke kansen er zijn voor landschappelijk wonen: het uitwerken van kaders en spelregels. Het gaat hier om schaarse milieus, waarvan we niet kwantitatief grote aantallen willen realiseren, maar waarbij we streven naar kwalitatief hoogwaardige ontwikkelingen ingebed in landschappen, dus niet om 'traditionele villawijkjes'. Daarbij moet de maatschappelijke behoefte (bijzondere woonwensen) worden aangetoond. Bij het landschappelijk wonen gaat het om lage dichtheden in relatie tot karakteristieke landschappen (indicatief: 10 woningen per ha). Bestaande private initiatieven worden onderzocht op hun wenselijkheden en mogelijkheden.

Belangen:

Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen en voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

Nevenbelangen: Behoud en ontwikkeling van groen om de stad en duurzaam ruimtegebruik

Rollen:

- *Regelgever:* we geven aan wat waar wel of niet kan en onder welke randvoorwaarden
- *Expert:* we ontwikkelen en bieden expertise op dit beleidsterrein
- *Aanjager:* van pilotprojecten

Instrumenten

Nader is te bepalen welke instrumenten we inzetten, juridische (verordening) en/of niet-juridische instrumenten (overleg, stimuleren). Initiatieven kunnen liggen bij gemeenten en private partijen, maar ook bij de provincie. In uitzonderlijke gevallen (bij een zwaarwegend provinciaal belang) kunnen we het inpassingsplan inzetten, maar dit ligt vooralsnog niet voor de hand.

7.6.11. Onderzoek landgoederen

Doel: Bijdrage aan bijzondere woonwensen (in relatie tot wat nodig is voor de internationale aantrekkingskracht van de Metropoolregio) en aan landschappelijke transformaties van hoge (publieke) kwaliteit. Daarnaast benadert de Provincie de landgoederen ook vanuit het belang van landschapsbeheer.

Projectomschrijving

Wij gaan nader onderzoeken welke kansen er zijn voor landschappelijk wonen en nieuwe landgoederen(zones): het uitwerken van kaders en spelregels. Het gaat hier om schaarse milieus, waarvan we niet kwantitatief grote aantallen willen realiseren, maar waarbij we streven naar kwalitatief hoogwaardige ontwikkelingen ingebed in landschappen, dus niet om 'traditionele villawijkjes'. Daarbij moet de maatschappelijke behoefte (bijzondere woonwensen) worden aangetoond. Bij landgoederen ("wonen op landgoederen") gaat het om zeer lage dichtheden in enkele zones die zich hiertoe lenen, doorgaans in relatie tot al bestaande historische landgoedmilieus in Noord-Holland. (indicatief: ca 1 woning(complex) per 5 ha). Bestaande private initiatieven worden onderzocht op hun wenselijkheden en mogelijkheden.

Belangen:

Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen en voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

Nevenbelangen: Behoud en ontwikkeling van groen om de stad en duurzaam ruimtegebruik

Rollen:

- *Regelgever:* we geven aan wat waar wel of niet kan en onder welke randvoorwaarden
- *Expert:* we ontwikkelen en bieden expertise op dit beleidsterrein
- *Aanjager:* van pilotprojecten

Instrumenten

Nader is te bepalen welke instrumenten we inzetten, juridische (verordening) en/of niet-juridische instrumenten (overleg, stimuleren). Initiatieven kunnen liggen bij gemeenten en private partijen, maar ook bij de provincie. In uitzonderlijke gevallen (bij een zwaarwegend provinciaal belang) kunnen we het inpassingsplan inzetten, maar dit ligt vooralsnog niet voor de hand.

7.6.12. Locatiebeleid

Doel

Opstellen van een nieuw provinciaal locatiebeleid.

Korte projectomschrijving

Provincie Noord-Holland gaat verkennen op welke wijze zij een nieuwe invulling kan geven aan locatiebeleid. De ambitie is dat ruimtelijke ontwikkelingen goed aansluiten bij de kwalitatieve en kwantitatieve omgevingskenmerken, waarvan bereikbaarheid een belangrijke is en dat ruimtelijke ontwikkelingen worden gestimuleerd die goed aansluiten op bestaande weg- en openbaarvervoerinfrastructuur en OV-knooppunten..

Provincie Noord-Holland streeft ernaar dat bij toekomstige besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen bereikbaarheid een sturend element wordt. De bereikbaarheidspotentie van een gebied moet optimaal benut worden benut.

Belangen

- Duurzaam ruimtegebruik
  - Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken
  - Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten
  - Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

Rollen

- Expert (visieontwikkeling ten behoeve van ons eigen beleid)
- Aanjager, uitvoerder (ten tijde van de uitvoering/naleving van het beleid)

Instrumenten

- Eerst intern onderzoek

Planning

Stap 1 is een verkenning Provinciaal locatiebeleid en de Wro (mogelijkheden, nut en noodzaak). Besluitvorming hierover vindt plaats in 2010.

Eventueel stap 2: uitwerking locatiebeleid (nader in te vullen op basis van stap 1). 2010-2011.

Partners

Overige overheden.

7.6.13. Onderzoek optimale benutting bestaand havengebied

Doel

De ambitie van de regio ligt in het duurzaam ontwikkelen en innoveren van de sterke punten -de mix van overslag, verwerking en logistiek- én het aantrekken van nieuwe ladingstromen en logistieke activiteiten. Tegen deze achtergrond streven we naar kwalitatief hoogstaande duurzame bedrijventerreinen, verbetering van de bereikbaarheid over zee, over de weg en per spoor en naar benutting van de mogelijkheden om het vervoer via binnenvaart in te zetten.

Om de bereikbaarheid van het gebied te garanderen is een nieuwe grote zeesluis (Tweede Zeesluis) noodzakelijk.

Korte projectomschrijving

- Ondanks dat de regio een flinke intensiveringslag heeft gemaakt moeten sommige terreinen nog gerevitaliseerd en geherstructureerd worden.
- De Provincie zet in op de optimale benutting van het huidige haventerrein door verdichting, innovatie en herstructurering, bij voorkeur in samenhang met de realisatie van een nieuwe zeesluis bij IJmuiden. Samenwerking met de haven van Rotterdam wordt gestimuleerd.

Ten behoeve van de optimale benutting van het haventerrein gaat de Provincie samen met de gemeente Amsterdam onderzoek doen naar de mogelijkheden voor verdichting, innovatie en herstructurering binnen het bestaand havengebied (in het gehele Noordzeekanaalgebied) alvorens – voor 2015 – een besluit te nemen over eventuele noodzaak van uitbreidingsruimte voor de haven. Bij dat onderzoek wordt de mogelijkheid van buitengaats uitbreiding betrokken. In de tussentijd mogen in de Wijkermeerpolder en de Houtrakpolder geen onomkeerbare ontwikkelingen plaatsvinden die een eventuele uitbreiding van de haven onmogelijk maken.

- Tevens zal de Provincie voor de bereikbaarheid van het gebied samen met Verkeer en Waterstaat, de gemeenten Amsterdam en Velsen een start maken met een MER voor de nieuwe sluis.

Belangen

- o Ruimtelijke kwaliteit
- o Economische positie versterking
- o Duurzaam ruimtegebruik
- o Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken
- o voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten.

Rollen

Rol van de provincie in het Noordzeekanaalgebied is die van Bewaker en Uitvoerder: Kaders stellen voor afstemming tussen partners en regio's, die vervolgens zelf inhoudelijke afspraken maken (het Masterplan). Voor de ruimtelijke plannen die de lokale ontwikkelingen te boven gaan zal de Provincie indien noodzakelijk oppakken. Daarnaast heeft de Provincie de rol van aanjager: we stimuleren de gewenste ontwikkelingen middels subsidies en lobbywerk in Den Haag en Europa (bijvoorbeeld Tweede Zeesluis).

Behoud, revitalisering en intensivering van bedrijventerreinen. Wij bevorderen de uitvoering van herstructureringsplannen die leiden tot kwaliteitsverbetering en ruimtewinst op de bestaande terreinen. De provincie Noord-Holland stelt procesmatige kaders voor de uitleg van nieuwe bedrijventerreinen. Dit kan alleen na regionale afstemming en optimale herstructurering conform de SER-ladder.

Bevordering van samenwerking van bedrijven tbv een duurzame bedrijfsvoering, duurzaam transport en CO2-reductie. Het ambitieniveau voor duurzaamheid is vastgelegd in een

gezamenlijk streefbeeld voor de regio.

Verbeteren van de bereikbaarheid. Aanleg van een tweede zeesluis is een noodzakelijke voorwaarde om de bereikbaarheid over zee te blijven garanderen. De tweede zeesluis moet er dus komen. Daarnaast zijn investeringen in verbetering van de weg- en railinfrastructuur nodig. Wij trachten hiervoor de rijksinvesteringen te versnellen en zijn bereid hiervoor ook zelf te investeren. Tevens stimuleren wij van het gebruik van vervoer over water en zijn ook bereid hierin te investeren.

Instrumenten

Convenant

Om een gezamenlijke koers te varen ten aanzien van de ontwikkeling van het gebied is de Provincie convenantpartner in het Masterplan Noordzeekanaalgebied.

Mede financiering

Daarnaast hebben wij een bedrag van €35 miljoen gereserveerd voor de medefinanciering van een nieuwe grote sluis in IJmuiden.

Subsidies

Bestaande subsidieregelingen als HIRB en WED leveren bijdragen aan projecten die geïnitieerd zijn vanuit het Masterplan Noordzeekanaalgebied.

Ontwikkelingsmaatschappij

Wij zijn aandeelhouder van het Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied en stellen voor investeringen van de RON Investeringskrediet beschikbaar.

Herstructureringsfonds

Om de herstructurering in het gebied te versnellen zal de Provincie, eventueel met haar convenantpartners binnen het Noordzeekanaalgebied, een herstructureringsfonds oprichten.

Meer informatie

www.Noordzeekanaalgebied.nl

Planning

2009 start Planstudie- MER grote nieuwe zeesluis bij IJmuiden

2010 start procedures nieuw haven terrein

2010 Oprichten herstructureringsfonds

Partners

In 1995 heeft de provincie samen met de gemeenten rond het Noordzeekanaal, de particuliere havenbeheerders en de Kamer van Koophandel en Rijkswaterstaat NH het Masterplan Noordzeekanaalgebied opgesteld. Naast de regionale Partners is vanwege het internationale karakter van het gebied ook het Rijk (V_W en VROM,EZ) een belangrijke partner.

7.6.14. Ruimtelijk Investeringsprogramma (“Commissie van der Zwan 2”)

Door de regionale partijen, Amsterdam, Haarlemmermeer en PNH, is recent het initiatief genomen om samen met het rijk en de luchthaven te komen tot een gezamenlijke, metropolitane investeringsstrategie t.b.v. de verdere verbetering van ontsluiting en bijbehorende infrastructuur, de inpassing van de activiteiten op en rond de luchthaven in zijn omgeving en de duurzame ontwikkeling van de luchthaven. Enerzijds om de komende 20 jaar concurrerend te kunnen blijven met de belangrijkste luchthavens in Europa, anderzijds om te komen tot een grotere maatschappelijke acceptatie en verbetering van het maatschappelijk draagvlak. Feitelijk is dit initiatief een vervolg op een eerder initiatief, namelijk dat van de Commissie van der Zwan in 1986. Deze Commissie adviseerde toentertijd Rijk en regio om te komen tot een gecoördineerd investeringsprogramma, mede gericht op een betere inpassing en acceptatie. Het advies heeft geleid tot een programma waarmee de afgelopen 20 jaar de positie van de luchthaven aanzienlijk verbeterd is, zowel economisch als maatschappelijk.

Ook nu, anno 2009, is er alle reden om met alle betrokkenen om tafel te gaan en te komen tot een gemeenschappelijk inspanning, mede gericht op versterking van het maatschappelijk draagvlak. De directe omgeving van de luchthaven is een partner die van groot belang is voor de toekomstige ontwikkeling.

Indien het rijk onvoldoende aanleiding ziet om te komen tot een “Commissie van der Zwan 2” zullen provincie, de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer alsmede de luchthaven zelf het initiatief in regionaal verband oppakken. De omliggende gemeenten, Waterschap e.d. zullen hier ook bij betrokken worden.

7.6.15. Projectverkenning ruimtelijke ambitie OS2028

In juli 2009 heeft het kabinet een positief standpunt ingenomen over het Olympisch Plan 2028 (OP2028). Het OP2028 bestaat uit 2 fasen: allereerst Nederland op verschillende vlakken op Olympisch niveau te tillen om vervolgens na 2016 de kandidaatfase in te gaan. 2016 lijkt nog ver weg maar voor de organisatie van de Olympische Spelen kunnen maatregelen op het gebied van ruimtelijke ordening en infrastructuur niet lang wachten. De organisatie van een grootschalig evenement zoals de Olympische Spelen in Nederland zullen zowel indirect (infrastructuur, hospitality voor bezoekers) als directe (sportaccommodaties en onderkomens atleten) invloed hebben op de ruimte in Nederland en de organiserende host-city in het bijzonder. Voor Host-cities is het gebruikelijk dat zij in ieder geval het Olympisch dorp, het Olympisch zwembad, een grote Olympische Atletiekbaan in hun stad hebben. Rotterdam en Amsterdam willen beiden de Olympische Spelen van 2028 organiseren. In 2010 zal uiterlijk een uitspraak gedaan worden over de stad die zich kandidaat zal stellen. Amsterdam maakt grote kans de kandidatuurstad van Nederland te worden aangezien de stad qua branding internationaal een betere positie kent. Dit heeft gevolgen voor de ruimtelijke behoeften in de Provincie Noord-Holland.

Ruimtebehoeften

De wijze waarop een land de OS organiseert verschilt per land. Sommige landen kiezen voor een sobere variant, anderen pakken juist uit tijdens de Spelen. Gemiddeld genomen bedraagt de ruimtebehoefte voor sportaccommodaties zo'n 500 tot 550 hectaren. Dit is wanneer alles nieuw wordt gebouwd. Die ruimtebehoefte wordt natuurlijk beperkt als gebruik wordt gemaakt van het verbouwen of uitbreiden van bestaande accommodaties. De omvang van wedstrijdaccommodaties wordt bepaald door de eisen die het IOC stelt aan de aantallen toeschouwers. In Nederland bestaan momenteel maar weinig accommodaties die zonder aanpassingen aan de huidige eisen voldoen.

De ruimtebehoefte voor een compleet nieuw Olympisch dorp bedraagt 50 tot 100 hectaren. Ook hier kan de ruimte beperkt worden door tijdelijk gebruik te maken van bestaande accommodaties. De omvang van het Olympisch dorp varieert tussen de 5.000 en 8.000 woningen. In (of vlakbij) het dorp dienen ook goede trainingsfaciliteiten aanwezig te zijn. Als we uitgaan van 6 miljoen bezoekers aan de OS in Nederland betekent dit een vervoersbehoefte van 600.000 mensen per dag. Dit geldt dan voor de piekuren. Ook bij gespreide Spelen zal een grote druk op de infrastructuur komen. De parkeerbehoefte bedraagt waarschijnlijk 20.000 plaatsen en de behoefte aan logies ligt op 140.000 bedden.

Keuzemogelijkheden

1. Provincie Noord-Holland heeft invloed op de strategische keuze of de OS de bestaande economische ontwikkelingen in Noord-Holland juist moeten versterken of dat de OS een impuls kunnen zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Gebruiken we de OS als katalysator om de (stedelijke) ontwikkelingen die we toch al inzetten te versterken, of worden de Spelen een impuls om krimpende regio's en teruglopende toeristische gebieden van een impuls te voorzien.
2. Infrastructureel zal de druk tijdens de Olympische spelen binnen de Provincie Noord-Holland verhoogd worden. Denk hierbij aan Schiphol, de HSL, metro- en busverbindingen. De Provincie Noord-Holland heeft invloed op de keuzes die infrastructuur gemaakt gaan worden. Hierbij zullen verknoppingen tussen OV, auto en vliegvervoer van belang zijn.

7.6.16. Integrale gebiedsontwikkeling Blauwe Hart

Geïntegreerd realiseren van natuur en groen om de stad.

Doel

- Het verkrijgen van een toekomstbestendig ecologisch systeem.
- Het verkrijgen van een robuust watersysteem met een goede waterkwaliteit, met als randvoorwaarde dat de veiligheid en zoetwatervoorziening gewaarborgd is;
- Het behoud, duurzaam beheer en ontwikkeling van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kernkwaliteiten van dit gebied.
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van het gebied voor recreatie en toerisme.
- Het bieden van ontwikkelingsruimte voor kleinschalige bij voorkeur watergebonden ruimtelijke ontwikkelingen (recreatie) zonder dat het ecologisch systeem daardoor verstoord wordt.

Korte projectomschrijving

Het Ontwikkelingsperspectief Markermeer IJmeer toont aan dat de ecologische achteruitgang kan worden gekeerd met een aanpak op systeemniveau. Het is nodig om grootschalige natuurmaatregelen te nemen en meer te doen dan het wettelijk minimum (instandhoudingsdoelen Natura 2000). Ontwikkeld moeten worden heldere randen langs de Noord-Hollandse kust, een gradiënt van helder naar troebel water, land-water zones en versterkte ecologische relaties tussen binnendijkse en buitendijkse gebieden. Hierbij horen de volgende maatregelen:

- beheersen van slibstromen en verluwingsmaatregelen bij de Hoornse Hop
- aanleg grootschalig oermoeras (locatie Houtribdijk nabij Lelystad);
- aanleg vooroever (locatie voor Lepelaarplassen bij Almere)
- seizoensgebonden peilbeheer;
- aanleggen van vispassages.

Eilanden in het Markermeer

Door verschillende externe initiatiefnemers zijn onderzoeken uitgevoerd naar mogelijkheden voor eilanden in het Markermeer. Hierbij zijn twee belangrijke zaken nog niet onderzocht:

- Haalbaarheid in het kader van Natura 2000
- Inpasbaarheid binnen de toekomstvisie Markermeer/IJmeer

Het onderzoeken van deze zaken wordt betrokken binnen de kaders van dit project.

Provinciaal belang

Klimaatbestendigheid: watersysteem en natuur toekomstbestendig

Ruimtelijke kwaliteit: kernkwaliteiten behouden, dwz:

- internationale natuurwaarde watervogels (bescherming vogeltrekroutes en rust- en fourageergebieden),
- identiteit Zuiderzeestadjes en cultuurhistorie kust,
- openheid, rust, duisternis)
- Duurzaam ruimtegebruik: recreatiemogelijkheden en natuurbeleving

Rollen

Mede-trekker samenwerkingsverband Toekomstagenda Markermeer IJmeer

Regelgever voor ruimtelijke kwaliteit.

Bewaker of ontwikkelingen passen in lange termijn visie (Ontwikkelingsperspectief en Toekomstbeeld Markermeer IJmeer) en beheerstrategie (Beheerplan Natura 2000).

Instrumenten

- Bestuurlijk overleg
- afhankelijk van besluitvorming door het kabinet in RAAM-brief (Rijksbesluiten Amsterdam Almere Markermeer) in oktober 2009 mogelijk vervolg:
  - Rijksstructuurvisie of andere integrale planologische verankering
  - Provinciaal Materplan Natuur, inpassingsplan en coördinatieregeling

Planning

In oktober 2009 neemt het kabinet een samenhangend besluit (in de RAAM-brief) over 5 Randstad Urgent projecten in het gebied. Daarvan afhankelijk is het vervolg voor de provincie Noord-Holland. Mogelijk 2010 Masterplan Natuur en 2013 inpassingsplan.

Partners

Partners samenwerkingsverband Toekomstagenda Markermeer IJmeer:

- de provincie Flevoland (voorzitter),
- de ministeries V&W, LNV en VROM,
- de gemeenten Amsterdam en Waterland (namens overige Noord-Hollandse gemeenten), Almere en Lelystad ,
- Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, ANWB en de
- waterschappen Zuiderzeeland, Hollands Noorderkwartier en Amstel, Gooi en Vecht.

Financieel perspectief

Berekend is dat de ecologische maatregelen een nominaal investeringskapitaal vereisen van ca. 850 miljoen gespreid over vele partijen en circa twintig jaar. Deze kosten zijn nog niet gedekt. Resultaten van studies naar de ecologische effectiviteit van maatregelen (onderzoeksprogramma Natuurlijk(er) Markermeer IJmeer) en de daaraan verbonden monitoring kunnen hun invloed hebben op de investeringsbehoefte.

7.6.17. Project Kustplaatsen

Doel:

aantrekkelijker maken van de kustplaatsen langs de Noordzeekust

Omschrijving:

project omvat twee pilots met kustplaatsen (Zandvoort en PM in de Kop van Noord-Holland) en cultureel/communicatief traject voor alle kustplaatsen.

- Pilots beginnen met gezamenlijke voorverkenning gericht op helder krijgen van “gebieds-dna”, maatschappelijke opgaven (“moeten”), lokale & regionale ambities (“willen”) en beschikbare hulpbronnen (“kunnen”). Dit mondt uit in een voorverkenningrapport. Op basis daarvan besluiten gemeente en provincie over wel/niet doorgaan met volgende fasen, gericht op bepalen van ontwikkelingsprofiel en ontwikkelingsstrategie. Ook wordt dan besloten over eventuele provinciale ondersteuning daarbij en de vorm daarvan.
- Cultureel/communicatief traject start met gespreksronde om per kustplaats beeld te krijgen van wat tot dusver is gedaan om identiteit en ontwikkelingsprofiel te bepalen. Daarna wordt aantal generieke “producten” ontwikkeld om discussie over identiteit uit te lokken (o.a. samenwerking met KCNH in kader van Biennale 2010, publicatie culturele biografieën kustplaatsen, publicatie landschaps- en stijlkenmerken Noordzeekust, etc.). Hierna kunnen kustplaatsen die hoog scoren op “moeten/willen/kunnen” eventueel ondersteuning krijgen bij het bepalen van een ontwikkelingsprofiel en een ontwikkelingsstrategie. Omdat het in het culturele traject niet om pilots gaat, gebeurt dit met een generiek instrument dat maatwerk kan leveren (b.v. een task force die - met de benodigde expertise en een relevant netwerk - met de gemeente kan meedenken).

Hoofdbelang:

ruimtelijke kwaliteit

Deelbelang:

voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen

Rollen:

aanjager en expert

Instrumenten:

gericht op faciliteren en communiceren, bestuursakkoorden (bij de pilots), stimuleringsprogramma's en subsidies.

Planning:

2009/2010: voorverkenning pilots, 1^e fase cultureel/communicatief traject

2010/2011: verkenning pilots, 2^e fase cultureel/communicatief traject

Partners:

kustgemeenten, ondernemers (sector toerisme & recreatie), terreinbeheerders, rijk en andere kustprovincies, buitenlandse partners SUSCOD-project (Interreg, zie hieronder)

Financieel perspectief:

in het kader van TWIN-H komen middelen beschikbaar voor ruimtelijke kwaliteit kust (10 mln euro) en stedelijke vernieuwing (idem 10 mln euro)

Relatie met Gebiedsuitwerking Kust ikv Deltaprogramma: project levert input voor de provinciale gebiedsvisie die voor deze gebiedsuitwerking moet worden gemaakt

Internationaal: project levert input voor door PNH getrokken Interreg-project Sustainable Coast Development (SUSCOD, looptijd 2009-2012) gericht op kennisuitwisseling met kustplaatsen in België, Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Denemarken.

8 BIJLAGEN BIJ STRUCTUURVISIE NOORD-HOLLAND 2040

BIJLAGE 1 PROJECTOMSCHRIJVINGEN LOPENDE PROJECTEN

B1.1. INTEGRALE GEBIEDSONTWIKKELING HORSTERMEER

Natuurontwikkeling en waterberging Horstermeerpolder

De Horstermeerpolder is een cirkelvormige droogmakerij in het Vechtplassengebied met een oppervlak van 620 hectare. In het centrum van de polder bevinden zich woningen en bedrijven, de rand van de polder bestaat uit agrarisch- en natuurgebied. De polder is om verschillende redenen van groot belang voor de waterhuishouding in deze regio.

Door de lage ligging en door de zandige ondergrond zuigt de polder veel water weg uit de polders en plassen in de omgeving, ongeveer 35 miljoen kubieke meter per jaar. De omgeving moet op peil worden gehouden door water uit het boezemsysteem in te laten. Dit is ongunstig voor de waterkwaliteit en voor bijzondere plantensoorten. Om de kwaliteit van het water en de natuur in de omgeving te verbeteren is ruim 10 jaar geleden besloten om het waterpeil aan de rand van de Horstermeerpolder te verhogen. Dit gebeurt in combinatie met natuurontwikkeling ten behoeve van de Ecologische Hoofdstructuur. Benodigde gronden worden aangekocht, en met de inrichting van een deel van het gebied is intussen gestart.

In de afgelopen jaren werd steeds duidelijker dat de Horstermeerpolder daarnaast ook een sleutelrol kan spelen bij het tegengaan van wateroverlast in natte periodes. Uit onderzoek bleek dat natuur en waterberging in de Horstermeerpolder goed kunnen worden gecombineerd. Gedeputeerde Staten hebben daarom in 2006 besloten om te streven naar het realiseren van 834.000 kubieke meter bergingscapaciteit in de Horstermeerpolder. Bij hevige regenval kan zo worden voorkomen dat er wateroverlast ontstaat in de Ankeveense- en Kortenhoefse Polders en in de Horstermeerpolder zelf.

Doel: 250 hectare nieuwe natuur (EHS), 834.000 kubieke meter waterberging, bestrijding van verdroging van het Vechtplassengebied

Korte projectomschrijving: aanleg van een overwegend nat natuurgebied aan de rand van de polder waarin ook waterberging kan plaatsvinden

Belangen: Klimaatbestendigheid: bescherming tegen overlast, voldoende schoon water
Ruimtelijke kwaliteit: behoud en ontwikkeling van natuur

Rollen: Uitvoerder voor EHS, Bewaker voor waterinrichting

Instrumenten: Algemene regels, Subsidies

Planning: Stapsgewijze realisatie in periode tot 2018, nog nader te preciseren

Partners: Waterschap, gemeente, LTO, natuurmonumenten, agrarische natuurvereniging, bewoners- en ondernemersvereniging.

Kosten: € 21 miljoen, te financieren uit ILG-middelen en FES-middelen Groene Uitweg

B1.2. INTEGRALE GEBIEDSONTWIKKELING BLOEMENDALERPOLDER

Geïntegreerd realiseren van waterberging, huisvesting, bereikbaarheid en groen om de stad.

Doel

Bloemendalerpolder:

- Het creëren van een uniek (stads-)landschap als overgang van stad naar natuur en van grootstedelijk milieu naar Groene Hart, waar wonen op natuurlijke wijze is geïntegreerd in het groen/blauwe raamwerk.
- Een stedenbouwkundige invulling van allure creëren waarin de leefbaarheid centraal staat.
- Het creëren van een rijk recreatief groen milieu dat maximaal is aangesloten op de stedelijke en landelijke omgeving.
- Het verbeteren van de randen van de huidige ruimtelijke structuur van Muiden en Weesp.
- Het creëren van een 'Vechtstreekidentiteit'.
- Het realiseren van een robuuste ecologische (groen/blauwe) verbinding tussen IJmeer en Vechtplassen.
- Het behouden van de cultuurhistorische zichtlijnen en waarden (van o.a. de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie) tussen de beide kernen, ter versterking van hun identiteit.
- De Vecht benutten als verbindende schakel tussen Muiden en Weesp.
- De bereikbaarheid vanaf de A1 naar Muiden en Weesp en verbeteren.
- Het realiseren van een ruimtelijk programma voor natuur, water, wonen, werken en recreatie.

KNSF:

- Kostendekkende herontwikkeling van het KNSF-terrein: het volledig veilig maken en ontmantelen van opstallen, sloop en bodemsanering middels de ontwikkeling van 1350 woningen en maximaal 100.000 m² kantoren (met een uitruilmogelijkheid van 25.000m² kantoren voor 125 woningen). conform de aanvullende intentieverklaring tussen Muiden en KNSF van februari 2005.
- Waarbij de bestaande ecologische, cultuurhistorische en recreatieve waarden waar mogelijk gerespecteerd.

Essentiële voorwaarde voor de realisatie van deze ruimtelijke opgave, met de door partijen geambieerde kwaliteit, is dat de A1 ter hoogte van Muiden naar het zuiden wordt verlegd en een landschappelijke inpassing krijgt die recht doet aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit die in de Bloemendalerpolder wordt nagestreefd.

Korte Projectomschrijving

In het plangebied Bloemendalerpolder/KNSF komt een complexe transformatieopgave tot stand waarin het huidige agrarische landschap (Bloemendalerpolder) en bedrijventerrein (KNSF) wordt heringericht. Het resultaat is een stevig Vechtlandschap met een stedenbouwkundige invulling van allure, waarin de leefbaarheid voor mens, dier en plant centraal staat. Gelijktijdig wordt voorzien in de realisering van een ruimtelijk programma bestaande uit een groene/blauwe inrichting, bereikbaarheid, woningbouw en werkgelegenheid. Realisatie van de groen/blauwe inrichting komt voort uit de rode ontwikkeling als financiële drager, waarbij de groen/blauwe ontwikkeling vooruit loopt op de rode ontwikkeling.

Ruimtelijke opgave

De ruimtelijke opgave betreft in hoofdlijnen de realisering van:

- Realisatie van maximaal 4.500 woningen waarvan op het KNSF terrein in principe 1.350 woningen en maximaal 100.000 m² kantoor (met een inruilmogelijkheid van 25.000 m² voor 125 woningen). Dit is exclusief de woningopgave in Leeuwendeld 4 in de gemeente Weesp die als inbreidingslocatie is aangemerkt. Een verhoging van de woningaantallen kan zich voordoen indien de groen-blauwe taakstelling niet gerealiseerd kan worden en/of de gebiedsontwikkeling economisch onuitvoerbaar blijkt (besluit van GS nodig, gehoord commissie ROG en gemeenten). Het woningbouwprogramma in de Bloemendalerpolder moet bijdragen aan een meer evenwichtige woningvoorraad in Muiden en Weesp.
- De woningen in het plangebied Bloemendalerpolder (exclusief KNSF) worden gerealiseerd in het gebied begrensd door de Papelaan en de Korte Muiderweg en op de Brediuslokatie (zie verder plankaart).
- De genoemde aantallen m² kanoor op KNSF moeten opgevat worden als maximale volumes. Als partijen vinden dat het volume aan kantoren verminderd kan worden, dan is dit een zaak van de partijen zelf.
- Op de Vechtoever tussen de gemeenten Muiden en Weesp wordt ingezet op ruimtelijke kwaliteit. De identiteit van de Vecht moet versterkt worden (de openheid en de diversiteit) als ook de identiteit van de Stelling en de Waterlinie. Zie verder uitwerking Vechtzone.
- Het zuidelijker verleggen en verbreden van de A1 waarbij deze een landschappelijke inpassing krijgt.
- Het uitwerken van één nieuwe centraal gelegen snelwegaansluiting op de A1 inclusief een lokale verbindingsweg richting Muiden / Muiderberg.
- Het realiseren van een eco-aquaduct voor de kruising van de A1 en de Vecht bij Muiden die tenminste het karakter heeft van groene passage (met recreatief medegebruik) als schakel in de groen-blauwe verbinding van Naardermeer naar Noord-Hollandse Waterland;
- Er wordt een brugverbinding gerealiseerd voor lokaal verkeer over de Vecht ,voor de verbinding tussen de A1 en Muiderberg die past in het landschap.
- Aanleg van de Ontsluitingsweg van de A1 langs de randen van het plangebied van de Bloemendalerpolder/Gemeenschapspolder.
- Tweederde groen: tenminste 2/3e deel van het plangebied zal worden ingericht als een recreatief aantrekkelijk groen-blauw raamwerk waardoor een gevarieerd landschap ontstaat met afwisselend water, bos, robuuste natuur, rietland en park. Afhankelijk van de dimensionering en het tracé inclusief ontsluiting van de nieuwe A1 is voor het groen/blauw beperkte overloop mogelijk naar het KNSF-terrein en de Baai van Ballast.
- Het aanleggen van een robuuste groen-blauwe verbinding tussen het Noord-Hollandse Waterland en het Naardermeer.
- Het aanleggen van een kwantitatief en kwalitatief goed, nieuw watersysteem (ruim en *biologisch gezond*).
- Het nieuw te ontwikkelen gebied is qua voorzieningen afgestemd op de kernen van Weesp en Muiden; hiertoe behoren goede fysieke verbindingen tussen de bestaande kernen van deze gemeenten en het gebied.
- De duurzaamheid van het gebied wordt gegarandeerd door passend eigendom, beheer en onderhoud van het groen/blauwe raamwerk.
- De veiligheid van het gebied wordt gegarandeerd door een aansluiting van de sterkte van de boezemkades op de functieveranderingen.
- Door middel van een sluis wordt er een verbinding gerealiseerd tussen de Vecht en het plangebied

- Deze structuurvisie maakt de (uitbreiding) van de jachthaven van Muiden mogelijk indien wordt voldaan aan de wettelijke vereisten van de Natuurbeschermingswet.

Uitwerking Vechtzone

De vechoever tussen de gemeenten Muiden en Weesp maakt deel uit van de Vechtstreek. Dit gebied staat bekend om zijn hoge kwaliteit die in belangrijke mate wordt bepaald door hoge landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden.

Specifiek voor de Vechoever in het plangebied geldt de openheid van het landschap en de ligging binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam. Voor beide nationale landschappen geldt dat het cultuurhistorisch landschap behouden of versterkt moet worden.

Wat betreft de toekomstige ontwikkeling van de vechoever tussen de gemeenten Muiden en Weesp geldt dat wordt ingezet op ruimtelijke kwaliteit. De identiteit van de Vecht moet versterkt worden (de openheid, diversiteit, kleine dorpen) als ook de identiteit van de Stelling en de Waterlinie.

Wij willen dit realiseren door middel van:

1. Het versterken van groen

De vechtzone als oase van rust tussen de verstelijking tussen Amsterdam en Utrecht versterken door natuurwaarden toe te voegen.

2. Gebiedsspecifiek te bouwen

De ligging aan de Vecht biedt de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een zeer bescheiden woningbouwprogramma in een hoogwaardig woonmilieu in de vorm van enkele landgoederen. Binnen de Metropoolregio Amsterdam is behoefte aan nieuwe landelijke milieus in het topsegment (maximaal 5 woningen per hectare). Landgoederen (1 woning per hectare en maximaal aantal wooneenheden per woning / landhuis)) kunnen hier ook onderdeel van uitmaken. Hierbij wordt rekening gehouden met de korrelgrootte, diversiteit, verhouding etc. die kenmerkend is voor typische Vecht woonmilieus.

3. Toegankelijkheid te bevorderen

De belevingswaarde van de zone neemt toe als de toegankelijkheid toeneemt. Dit kan door het toevoegen van fiets- en wandelpaden alsook door de oever onderdeel te laten uitmaken van de nieuwe wijken in de Bloemendalerpolder.

1. Benutten van de kwaliteit

Belangen

Duurzaam ruimtegebruik: Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

De Bloemendalerpolder is – na onderzoek in het kader van het Noordvleugeloverleg – aangewezen als bouwlocatie omdat er geen andere geschikte locaties zijn om de woningbehoefte in de regio Gooi- en Vechtstreek op te vangen. Hierbij is – gezien de druk op de woningmarkt – snelheid van belang.

Ruimtelijke kwaliteit: Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden, behoud en ontwikkeling van groen om de stad

Rollen

De provincie heeft bij de ontwikkeling van de Bloemendalerpolder de rol van uitvoerder, regelgever en aanjager.

Instrumenten

Niet juridische instrumenten: Grondbeleid. Privaatrechtelijke overeenkomst

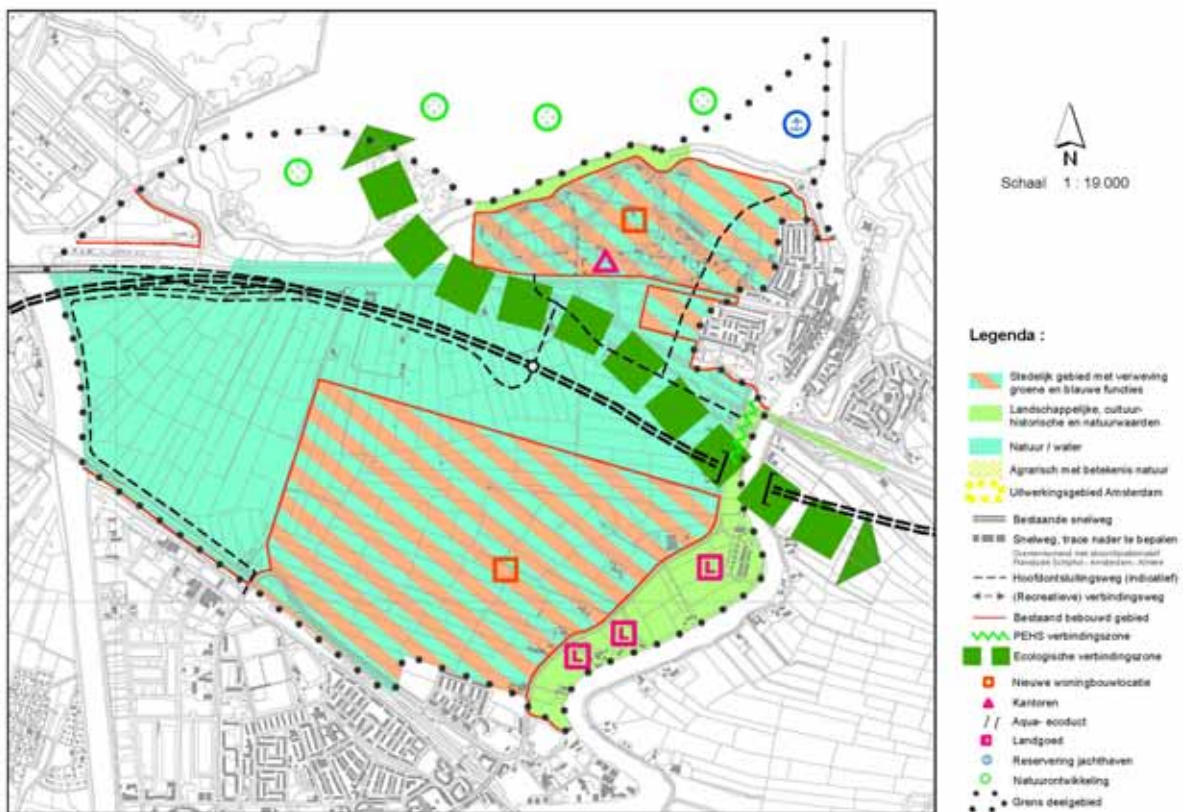
Juridische instrumenten: Inpassingsplan

Planning

Vaststellen Inpassingsplan	2010	
Vaststellen Masterplan		2010
Vaststellen SOK	2010	
Start realisatie	2012	

Partners

Gemeente Weesp
VROM
Hoogheemraadschap Gooi- en Vechtstreek
Private partijen

B1.3. INTEGRALE GEBIEDSONTWIKKELING HAARLEMMERMEER-WESTFLANK

Doel

zoals verwoord in het Randstad Urgent contract met het Rijk uit 2007:

- Het bereiken van een duurzaam waterbeheer voor waterkwaliteit en –kwantiteit waarbij huidige knelpunten en te verwachten knelpunten door klimaatverandering worden opgelost.
- Het versterken van het internationaal vestigingsklimaat rond luchthaven Schiphol door de realisatie van een aantrekkelijk woonmilieu door het combineren van wonen, water en groen/recreatie.

Korte projectomschrijving:

De Metropoolregio Amsterdam heeft een grote behoefte aan woningen in het midden- en hoge segment, een behoefte die binnenstedelijk niet helemaal kan worden opgelost. De Westflank is de laatste grote uitleglocatie in de provincie. In de Westflank liggen de geplande woningen op korte afstand van de grote werklocaties van de Randstad zoals Schiphol en is een goede ontsluiting per auto en (H)OV mogelijk. De Provincie zet in op een kwalitatief hoogwaardig woonmilieu en bijpassende ontsluiting, die tijdig beschikbaar is.

De Westflank moet daarnaast voorzien in het tekort aan recreatiemogelijkheden in de regio, zowel voor bestaande als nieuwe bewoners. Daarmee kan ook de druk op bestaande recreatie- en natuurgebieden, zoals het duingebied, worden verminderd. Voor een goed recreatief gebruik van de recreatiegebieden zijn goede verbindingen nodig, zoals fiets- en indien mogelijk vaarroutes. Deels is dat een bestaand programma, deels is er een nieuw programma nodig om in de behoefte van de toekomstige bewoners te voorzien.

Een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem is daarbij nodig om ook in de toekomst over voldoende en schoon water in de Westflank te kunnen beschikken. Een dergelijk watersysteem beperkt zoveel mogelijk de inlaat van vuil of zilt water en gaat het opkomen van zilt of te voedselrijk kwelwater zoveel mogelijk tegen. Een toekomstbestendig watersysteem is daarom ook een opgave in deze integrale gebiedsontwikkeling.

Ook komt in het plangebied een piekberging voor de boezem van Rijnland. Die is nodig als er incidenteel teveel water is en de dijken dat niet aankunnen. Via een inlaat stroomt het water dan gereguleerd een omdijkt stuk polder in, waar het later weer wordt uitgepompt. Zowel woningen als recreatie vragen om passende infrastructuur. De Provinciale wegen moeten waar nodig opgewaarderd worden en er moeten goede (H)OV-verbindingen worden aangelegd.

Belangen:

Ruimtelijke kwaliteit:

- Behoud en ontwikkeling van groen om de stad

Duurzaam ruimtegebruik:

- Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken
- Voldoende en op de behoefte aansluitend woningaanbod
- Voldoende ruimte voor gedifferentieerde recreatieve en toeristische voorzieningen

Klimaatbestendigheid

- Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
- Voldoende schoon drink- grond- en oppervlaktewater

Rollen:

De provincie is tot aan het Bestuursakkoord (BAK) dat leidt tot uitvoering, trekker van het project. Na dit BAK of een andere overeenkomst zal de rol van de provincie afhangen van de instrumenten die de provincie gebruikt om haar belangen te behartigen. Dit hangt weer af van de inhoud van het bestuursakkoord. Mogelijke rollen zijn dan regelgever, expert, investeerder, uitvoerder.

Instrumenten:

Niet-wettelijk:

- Bestuurlijk overleg
- Bestuursakkoord (BAK)
- Realisatieovereenkomst (ROK)
- Provinciaal grondbeleid

Wettelijk:

- Bestemmingsplan/inpassingsplan (indien aan de orde)
- Wet Voorkeursrecht
- Onteigening
- Exploitatieverordening
- Anterieuere overeenkomsten, exploitatieovereenkomsten

De voorkeur gaat uit naar publiek-publieke samenwerking met bestuurlijk overleg, dat uitmondt in een bestuursakkoord tussen de publieke partijen. In dat BAK moeten de publieke partijen consensus hebben bereikt over programma en plan van de Westflank, de financiering en de wijze van uitvoering. Bij voorkeur zal de gemeente met de geëigende juridische instrumenten deze uitvoering ter hand nemen (bestemmingsplan en structuurvisie). In het BAK zal worden opgenomen in welke omstandigheden de Provincie, ter behartiging van haar provinciale belangen, het provinciaal juridisch instrumentarium (bv inpassingsplan) in zal zetten.

Planning:

Samen met andere publieke partijen wordt een Programma van Eisen (PvE) opgesteld, dat de basis zal vormen voor een Masterplan en vervolgens planologisch zal worden verankerd in een structuurvisie Westflank. Provinciale besluitvorming over het PvE en het Masterplan is voorzien in 2010 en 2011. In 2011 gaat het project de fase van planvorming in en kan de uitvoeringsfase worden voorbereid. De eerste projecten kunnen in 2012 gestart worden. Tijdens de Masterplanfase zal worden samengewerkt met relevante marktpartijen. Publiek-private samenwerkings-/realisatieovereenkomsten zijn voorzien in 2010 en later.

Partners:

- Gemeente Haarlemmermeer.
- Hoogheemraadschap Rijnland
- Rijk (RVOB, VROM, LNV, V&W)

Financieel:

De samenwerkende partijen zullen ieder investeren in de ontwikkeling van het gebied. Hiernaast zijn er ook andere partijen in het gebied die vanuit hun belangen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling, zoals de Stadsregio. Ook zal een deel van de investering verevend kunnen worden met de woningbouw. De provincie zal ten minste investeren in het regionale groen en in noodzakelijke aanpassingen aan provinciale wegen.

B1.4. INTEGRALE GEBIEDSONTWIKKELING AMSTELGROEN

Geïntegreerd realiseren van waterberging en natuur.

Doel

Recreatie om de stad

Korte projectomschrijving

realisatie van 270 ha recreatiegebied en 70 ha waterberging

Belangen

Hoofdbelangen zijn recreatie en waterberging. Deelbelangen zijn landbouw, infrastructuur (N201), natuurcompensatie en Ecologische verbindingen (Groene As)

Rollen

Provincie is initiatiefnemer en opdrachtgever voor het recreatie onderdeel. De provincie draagt ook zorg voor de financiering van de grondverwerving en een belangrijk deel van de inrichting en het recreatiebeheer. Verantwoordelijk voor de realisatie en het beheer van de waterberging is Hoogheemraadschap AGV. Gemeenten dragen zorg voor aanpassing van bestemmingsplan, vergunningverlening en leveren in de meeste gevallen ook een bijdrage aan de inrichting en het beheer. Uitvoerder is vooral DLG.

Instrumenten

bestemmingsplan, actief grondbeleid, waaronder onteigening, ILG, zelfrealisatie, overheid voor overheid, Ruimte voor Ruimte

Planning

afronding grondverwerving in 2011/12. Afronding inrichting in 2013.

Partners

Waternet, Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer, Recreatieschappen, projectbureau N201

Financieel perspectief

Grondverwerving :16-18,2 mln

Inrichting: 12, 1mln voor recreatie en waterberging

Recreatie beheer: 0,5 mln/jaar

Deze bedragen zijn gedekt in de begroting.

B1.5. INTEGRALE GEBIEDSONTWIKKELING WIERINGERRANDMEER

Geïntegreerd realiseren van recreatie, huisvesting en natuur.

Doel

1. *sociaaleconomische aspecten*: een impuls voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de Kop van Noord-Holland;
2. *ecologische aspecten*: de realisatie van een robuuste ecologische verbindingsas van IJsselmeer tot Amstelmeer;
3. *waterhuishoudingsaspecten*: het in stand houden van het goed functionerende waterbeheer in de Kop;

Korte projectomschrijving

Het Wieringerrandmeer voorziet in de aanleg van een nieuw meer in het grensgebied van Wieringen en de Wieringermeer. Tevens worden maximaal 2100 woningen en 664 ha. nieuwe natuur gerealiseerd en krijgt het gebied een recreatieve functie.

Belangen

Ruimtelijke kwaliteit

- Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen
- Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden

Duurzaam ruimtegebruik

- Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting
- Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten
- Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen
- Voldoende borging van het voorzieningenniveau in en om het plangebied

Klimaatbestendigheid

- Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
- Voldoende en schoon drink-, grond- en oppervlakte water

Rollen

1. Uitvoerder

Instrumenten

Inpassingsplan, Medefinanciering

Planning

Medio 2009: Oprichting van een 'Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij' (GEM) en afsluiten contract grondverwerving.

Eind 2009: Vestiging provinciaal voorkeursrecht aansluitend op het reeds gevestigde gemeentelijk voorkeursrecht.

Voorjaar 2010: Vaststelling inpassingsplan door GS en gemeenteraad Wieringermeer.

Partners

Gemeente Wieringen

Gemeente Wieringermeer

Consortium Lago Wirense

- Boskalis
- Volker Wessels Vastgoed

Financieel perspectief

Vanuit de GEM met marktpartijen zal het project worden uitgevoerd. De financiering van het project geschiedt door publieke bijdragen en private opdrachten vanwege woningbouw. Er is door Provinciale Staten een budget van € 29 mln. beschikbaar gesteld, waarvan € 25 mln. voor grondverwerving en € 4 mln. voor voorbereidingskosten. Daarnaast heeft de provincie zich garant gesteld voor de overige publieke bijdragen aan het project.

B1.6. INTEGRALE GEBIEDSONTWIKKELING CRAILO

Geïntegreerd realiseren van huisvesting, werklocaties en natuur.

Doel

De provincie Noord-Holland wil met het project Crailo in de Gooi en Vechtstreek een actieve bijdrage leveren aan het oplossen van het regionale woningtekort en het regionale tekort aan ruimte voor bedrijven en aan de versterking en ontsnippering van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. De provincie geeft samen met de gemeenten Bussum, Hilversum en Laren en het Goois Natuurreservaat (GNR) uitwerking aan de Nota van Uitgangspunten Gebiedsontwikkeling Crailo (november 2006).

Korte projectomschrijving

Crailo bestaat uit de voormalige Palmkazerne (gemeente Bussum), bijbehorend oefenterrein (Middengebied; gemeente Hilversum) en het asielzoekerscentrum (AZC-terrein, gemeente Laren). De ontwikkeling ziet er in hoofdlijnen als volgt uit: *Palmkazerne*: maximaal 270 woningen en 2 ha kleinschalige bedrijvigheid; *Middengebied*: 9 ha netto bedrijventerrein; *AZC terrein*: 3 ha voor kantorenontwikkeling en ca. 15 ha natuurontwikkeling. Tussen de deelgebieden liggen groene bufferzones.

Sinds eind 2005 voert de provincie regie over de gebiedsontwikkeling Crailo. De provincie is tevens eigenaar en beheerder van het gebied. Inmiddels is de Europese aanbesteding gestart. Wat betreft het RO-traject is besloten om een inpassingsplan op te stellen.

Belangen

Ruimtelijke kwaliteit

- Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden

Duurzaam ruimtegebruik

- Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting
- Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten
- Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen

Klimaatbestendigheid

- Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
- Voldoende en schoon drink, grond- en oppervlakte water

Rollen:

Uitvoerder

Instrumenten:

1. Bestuurlijk overleg, 2. Provinciaal grondbeleid, 3. Inpassingsplan

Planning

begin mrt 2010   Voorlopige gunning

Partners

Gemeente Bussum, Gemeente Hilversum, Gemeente Laren, Goois Natuurreservaat

Financiën

Uit de aanbesteding zal het aankoopbedrag, gemaakte plankosten, beheerskosten en bijdragen aan nabijgelegen projecten (verkeersknoop, ecoduct A1) terug moeten komen.

B1.7. FUNCTIEFACILITERING

Doel

Verkennen waar water meer sturend in RO kan zijn en als afwegingsfactor betrokken worden bij besluitvorming over functies op regionaal en lokaal niveau; inzicht verkrijgen in de zoetwaterbehoefte van gebruiksfuncties; kosten waterbeheer/facilitering in beeld brengen; instrument ontwikkelen dat taal van water en RO spreekt;

Korte projectomschrijving

1^e fase: de provincie Noord-Holland stelt samen met de Noord-Hollandse waterschappen functiefaciliteringskaarten op die inzicht geven in waar het waterbeheer met welke inspanning (kostenaspect) gebruiksfuncties van de juiste hoeveelheid en kwaliteit zoet water voorziet. Na vaststelling van gezamenlijk criteria waaraan de kaarten moeten voldoen worden een aantal gebruiksfuncties op het schaalniveau van heel Noord-Holland in kaart gebracht. In 2009 leveren de provincie/waterschappen de eerste dummies op (intern; mogelijk opdracht aan extern bureau). In 2010/2011 zijn kaarten gereed voor heel Noord-Holland en aantal specifieke gebieden / gemeenten. LTO en aantal (grote) gemeenten zijn vroegtijdig betrokken en/of net als de Unie van Waterschappen, IPO (andere provincies), ministerie VenW DG Water actief aangehaakt vanwege respectievelijk de waterbeheerplannen, provinciale waterplannen en Nationaal Waterplan. Bestuurlijke besluitvorming over het gebruik van de kaarten te voorzien in 2010.

2^e fase: met inzet van de opgestelde functiefaciliteringskaarten in 2010/2011 de bestuurlijke discussie voeren in de algemene democratie over de kosten/baten van waterbeheer in relatie tot knelpunten in gebruiksfuncties als landbouw, woningbouw, natuur, recreatie die met de functiefaciliteringskaarten inzichtelijk zijn gemaakt. De discussie leidt tot besluitvorming of er tot functiewijziging moet worden overgegaan en/of de provincie mogelijk gebieden gaat aanwijzen waar functiewijzigingen moeten plaatsvinden. De provincie betreft zelf de functiefaciliteringskaarten bij planvorming over nieuwe locaties en stimuleert gemeenten dit ook te doen.

Belangen

Hoofdbelang: Klimaatbestendigheid, duurzaam ruimtegebruik

Deelbelang: voldoende en schoon drink, grond en oppervlaktewater, voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij, voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

Rollen

Expert, aanjager

Instrumenten

Bestuurlijk overleg, communicatie, verordening

Planning

2009: eerste dummies opleveren (3 gebruiksfuncties);

2010-2011: kaarten (heel Noord-Holland en enkele gebieden)

Partners

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap van Rijnland, IPO, Ministerie van VenW DG Water, Unie van

Waterschappen, gemeenten Noord-Holland, LTO, terreinbeheerders en natuurorganisaties, ontwerpers.

Financieel perspectief

Het project is financieel gedekt voor dit jaar. Voor komende jaren wordt ook op cofinanciering van de waterschappen gerekend.

B1.8. METROPOLITANE LANDSCHAPPEN

(bestaande o.a. uit Bufferzones en Recreatie om de Stad, het reguliere beleid voor deze sectorale onderwerpen wordt hier niet herhaald maar is wel van toepassing)

Doel

Het project Metropolitane landschappen staat vooral voor samenwerking tussen de verschillende (semi-)overheden en met private partijen in het landelijk gebied van de metropoolregio Amsterdam, met als doel versterking, behoud en ontwikkeling van het landschap. Er wordt samenhang aan gebracht in de transitieopgaven (wonen, werken, verkeer, recreatie/natuur/landschap/water) in het landelijk gebied en in relatie tot de steden en stedelijke ontwikkelingen. Dat gebeurt aan de ene kant door het uitvoeren van deelprojecten, aan de andere kant door het vanuit de filosofie van het Metropolitane Landschap beschouwen van andere activiteiten en ontwikkelingen binnen of met effecten op het landelijk gebied (bijvoorbeeld de Schipholdriehoek, de Groene As, Eco Barrier-The Grounds en pilot Waterland) en zo nodig bestuurlijk actie hierop ondernemen.

Korte projectomschrijving

Voor de verschillende landschappen zijn ontwikkelingsperspectieven opgesteld tot 2040. Voor de periode tot 2020 is een actieprogramma opgesteld, dat bestaat uit 18 projecten die fysiek bijdragen aan versterking, behoud en ontwikkeling van het landschap, en 6 projecten die invulling geven aan één van de strategische opgaven (financiering, duurzaam gebiedsgericht beheer, marketing en planologische bescherming). Hieronder vallen ook projecten die binnen het Flevolandse deel van de Metropolitane landschappen vallen. De projecten hebben elk een bestuurlijk trekker, verantwoordelijk voor de uitvoering. Dit kan de provincie zijn, maar ook andere overheden. Zie verder 'rollen'.

Belangen

Ruimtelijke kwaliteit, duurzaam ruimtegebruik, klimaatbestendigheid.

Rollen

De provincie heeft ten aanzien van de Metropolitane landschappen vooral een rol als bewaker, aanjager en expert. Daarnaast is zij uitvoerder van een aantal deelprojecten, met name waar het de realisatie van rijksdoelen betreft (uitvoering grondbeleid –bv onteigeningen ten aanzien van de EHS en RodS). In de ruimtelijke verordening regelt de provincie de planologische bescherming voor de Metropolitane landschappen. Samen met Amsterdam en de provincie Flevoland coördineert de provincie de acties binnen en rondom het project.

Instrumenten

Ruimtelijke verordening

Ontwikkelingsstrategieën (bijvoorbeeld voor de rijksbufferzones, zoals voor de Amstelscheg)

Visieontwikkeling en pilotprojecten

Subsidies

Planning en financieel perspectief

Het project Metropolitane landschappen is één van de impulsen van de MRA, met een doorlooptijd tot 2040. De voortgang van het project wordt gemonitord door de Bestuurlijke Kerngroep van de MRA. De 2e MRA-conferentie is voorzien eind 2010. De afzonderlijke

projecten kennen elk hun eigen planning en hun financiële paragraaf. De totale investering tot 2020 wordt geraamd op 1,3 miljard.

Partners: Gewesten, gemeenten, waterschappen, recreatie- en natuurbeheerders, rijk, maatschappelijke organisaties en marktpartijen.

B1.9. PROGRAMMA 'S NATIONALE LANDSCHAPPEN

Doel

De drie Groene Hart provincies hebben zich - met in achtneming van de kernkwaliteiten van het Groene Hart ten doel gesteld:

1. behoud, herstel en ontwikkeling van de landschappelijke diversiteit en
2. behoud, herstel en ontwikkeling van de waardevolle en unieke (veen-)weidegebieden.

Korte projectomschrijving

1. Behoud, herstel en ontwikkeling van de landschappelijke diversiteit, de eerste opgave, vraagt om een gebiedsgerichte benadering van de kernkwaliteiten. Er zijn 5

deelgebiedsstrategiën:

- De Waarden en de Venen: behoud, herstel en ontwikkeling van de karakteristieke veenweidelandschappen;
- De Groene Ruggengraat: behoud en ontwikkeling van de natuur, recreatie en robuuste watersystemen;
- De droogmakerijen: urgente wateropgaven;
- Metropolitane landschappen: behoud en ontwikkeling van de landschappelijke diversiteit en van het groen-blauwe karakter en behoud en versteviging van de stad-land relatie;
- Transformatiezones: zoekgebieden voor verstedelijking in combinatie met versterking van de landschapsstructuur.

2. De tweede opgave is het behoud, herstel en de ontwikkeling van de waardevolle en unieke (veen)weidegebieden inzake het veenweidekarakter, de grote mate aan openheid en rust & stilte. Inzet is hier uit te gaan van een duurzame landbouw als drager en beheerder van deze kernkwaliteiten.

Kwaliteitsatlas

Bij behoud en ontwikkeling van het Groene Hart wordt gebruik gemaakt van de Kwaliteitsatlas (www.kwaliteitsatlas.nl). Ten behoeve van de ruimtelijke inrichting en/of opstellen van bestemmingsplannen zijn de kernkwaliteiten in woord en beeld aan de hand van concrete voorbeelden verder uitgewerkt in inrichtingsprincipes. Op deze manier werkt de atlas als inspiratiebron voor burgers, organisaties en overheden bij planontwikkeling inzake wonen, werken, natuurontwikkeling en recreëren in het Groene Hart.

De atlas is geen planologisch-juridisch bindend instrument. De planologische doorwerking en uitwerking vindt plaats in de provinciale Verordening Ruimte Noord-Holland 2010.

De atlas is voortdurend in ontwikkeling in bijvoorbeeld ontwerpstudio's, waarbij ook inzet mogelijk is van het Kwaliteitsteam Groene Hart.

Icoonprojecten

Acht van elf de zogeheten icoonprojecten zijn in uitvoering

Voor Noord-Holland zijn dat:

- De Groene Uitweg en Horstermeer (samengevoegd)
- Groene Ruggengraat
- Recreatief Route netwerk

Monitor Woningbouw en Bedrijventerreinen Groene Hart

Elk jaar zullen de Groene Hart-provincies de voortgang van de woningbouw en bedrijventerreinen bewaken.

In Noord-Holland gaat het alleen over voortgangsbewaking van de woningbouw.

Steeds wordt bezien in welke mate de woningbouw past binnen het migratie-saldo-nul van 35.700 woningen.

Inhoudelijke acties (aantal acties kunnen ook samenvallen met andere projecten. Dan moet er over en weer een koppeling gemaakt worden. Bijvoorbeeld: Laag-Holland, De Uitweg/Horstermeer, recreatie om de stad, Groene Ruggengraat)

Afremmen bodemdaling:

Vertrekpunt:

Substantieel afremmen van de bodemdaling binnen een robuust en klimaatbestendig watersysteem, zodanig dat het op lange termijn goed betaalbaar en beheersbaar is en dat rekening wordt gehouden met behoud en ontwikkeling van de landschappelijke kernkwaliteiten.

Prioritering en aanpak:

Prioritaire gebieden: dit zijn de gebieden waarvoor recent (2008) gebiedsprojecten zijn ingediend voor de Nota Ruimte-middelen onder de noemer 'Programma Westelijke Veenweiden' en de gebieden die zijn of worden aangewezen als Natura 2000-gebied, Top-gebied (verdrogingsbestrijding) en Groene Ruggengraat. De provincies gaan hier de doelen en ambities via integrale gebiedsprocessen en met betrokkenheid en draagvlak van de streek realiseren. Door de thematiek te analyseren vanuit een groter gebied, zullen robuustere oplossingen voor het gehele gebied gevonden kunnen worden.

Niet-prioritaire gebieden: Dit zijn de gebieden daarbuiten waar eveneens een opgave ligt op het gebied van afremmen bodemdaling en realiseren robuust waterbeheer. Realisatie van afremmen bodemdaling en robuuste watersystemen zullen hier vooralsnog worden ingezet via de reguliere lijnen van de ruimtelijke ordening en van de peilbesluiten.

Overige gebieden: geen aanvullende maatregelen nodig.

In veenweidegebieden die kwetsbaar zijn voor oxidatie bij bodembewerking wordt de mogelijkheid van ruwvoerteelten die gepaard gaan met bodembewerking, zoals maïsteelt, uitgesloten.

De provincies starten pilots om ervaring op te doen met onderwaterdrainage.

Robuust en klimaatbestendig waterbeheer

- *Tegengaan wateroverlast*: Wateroverlast in het landelijke gebied lokaal oplossen vanuit het principe 'vasthouden-bergen-afvoeren'. In een enkel geval is een grootschalige ruimtelijke oplossing nodig. In diepe droogmakerijen kan waterberging veelal meekoppelen met andere doeleinden. Voldoende ruimte voor piekberging binnenstedelijk creëren of direct langs de rand van de stad (in combinatie met groenopgaven).
- *Voldoende zoetwateraanvoer*: Zuinig zijn met water is een belangrijke no-regret-maatregel. Samen met het rijk en de waterschappen een langetermijnvisie op stellen voor de zoetwatervoorziening van het Groene Hart, binnen de context van een landelijke visie hierover.
- *Grote peilvakken*: Vooral in de gebieden die kwetsbaar zijn voor bodemdaling is het beleid gericht op het robuuster maken van het watersysteem. Grote peilvakken vormen hier een essentieel onderdeel van. Concretisering via maatwerk per gebied.
- *Diepe droogmakerijen*: In diepe droogmakerijen met een urgente wateropgave streven naar vernatting al dan niet in combinatie met functieverandering.
- *Waterveiligheid*: besluitvorming hierover vindt vooral plaats op landelijk niveau.

Landbouw

Omdat landbouw de belangrijkste drager is van het open veenweidelandschap, is een blijvend economisch perspectief voor de landbouw noodzakelijk. Dit betekent ruimte bieden voor schaalvergroting, lokaal extensivering, innovatie en verbreding. Dit moet plaatsvinden binnen de randvoorwaarden van behoud van kernkwaliteiten en afremmen van de bodemdaling.

Natuurontwikkeling

Groene Ruggengraat:

- het ruimtelijk beleid van de drie provincies richt zich op het realiseren van een Groene Ruggengraat met een integrale inrichting conform de doelen in Randstad Urgent
  - Voor de natuurdoelen is dit beleid gericht op een aansluitend tracé, waarbij gebieden die zeer kwetsbaar zijn voor bodemdaling zoveel mogelijk binnen de begrenzing worden opgenomen;
  - na lokalisering wordt de natuurfunctie vastgelegd in de provinciale structuurvisie;
  - bij de inrichting van het tracé worden de kernkwaliteiten gerespecteerd.
- Voor de overige delen van het Groene Hart wordt het bestaande beleid voor natuurontwikkeling voortgezet.

Wonen

- Bij verstedelijking staat de kwaliteit voorop. Ruimtelijke ontwikkelingen voor wonen zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of versterkt (ja, mits-principe). Inzet van de kwaliteitsatlas en kwaliteitsteam (facultatief). Toepassing Verordening.
- Ter ondersteuning van de sturing op kwaliteit vindt ook sturing op kwantiteit plaats via migratiesaldo nul voor het totaal van het Groene Hart (35.700 woningen tot 2020).
- De woningbouwmogelijkheden worden primair ingezet binnen het bestaand bebouwd gebied. Transformatie van gebieden buiten het bestaand bebouwd gebied is onder stringente voorwaarden (Verordening) mogelijk.
- Een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van woningen moet bevorderd worden.
- Jaarlijkse monitoring in relatie tot het totaal migratie-saldo-nul voor het gehele Groene Hart (35.700)

Werken

- Herstructurering van bestaande bedrijventerreinen heeft het primaat.
- Enig groeiperspectief voor bestaande bedrijven en enige ruimte voor vernieuwing.
- Actief streven naar verplaatsen verspreid liggende bedrijven die niet passen in het landschap vanuit de kernkwaliteiten.
- Geen nieuwe bedrijventerreinen in Noord-Hollands deel van het Groene Hart.
- Geen nieuwe kantoorlocaties in Noord-Hollands deel van het Groene Hart.

Recreatie en stad-landverbindingen

- Behouden en benutten van de potenties van het Groene Hart als recreatief-toeristisch bijzonder aantrekkelijk gebied. Het gaat hierbij vooral om kwaliteiten als openheid, diversiteit, oorspronkelijkheid, herkenbare cultuurhistorie, natuur en water.
- Het realiseren van het icoonproject recreatief routenetwerk en het realiseren van verbindingen met de bredere omgeving van het Groene Hart.
- Afronden RodS-opgave nabij de steden.

Cultuurhistorie

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het Groene Hart moet rekening worden gehouden met de cultuurhistorische waarden.
- Bij het toekennen van nieuwe functies aan vrijkomende boerderijen en andere beeldbepalende panden is het karakteristieke van de bebouwingslinten richtinggevend.

Belangen

Ruimtelijke kwaliteit, behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen, behoud en ontwikkeling van natuurgebieden, behoud en ontwikkeling van groen om de stad, duurzaam ruimtegebruik, voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting, voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij, voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen, klimaatbestendigheid, voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast, voldoende en schoon drink, grond- en oppervlaktewater.

Planning

Continu

Voor Icoonprojecten: zie Uitvoeringsprogramma Groene hart 2007 - 2013

Rollen

Regelgever: regelgeving opstellen over normen

Instrumenten

De provinciale Verordening Ruimte 2010 bevat algemene regels over ontwikkelingen in het gebied buiten het bestaand bebouwd gebied en specifieke regels over ontwikkelingen in het Groene Hart (kernkwaliteiten en inrichtingsprincipes).

Bewaker.

Door middel van de jaarlijkse Voortgangsrapportage en Monitor Woningbouw en Bedrijventerreinen Groene Hart worden de ruimtelijke ontwikkelingen en de uitvoering icoonprojecten gevolgd. Indien volgen hieruit acties richting beleid of uitvoering.

Aanjager:

Veel activiteiten worden namens de drie GH-provincies in gang gezet door het Programmabureau Groene Hart.

Er wordt een Kwaliteitsteam Groene Hart door de drie provincies ingesteld. Dit team stimuleert gemeenten, particuliere organisaties om in het Groene Hart projecten met ruimtelijke kwaliteit te ontwikkelen.

[Link](#) met Adviescommissie voor Ruimtelijke Ontwikkelingen

Provincie Noord-Holland levert jaarlijks financiële bijdrage aan het Programmabureau Groene Hart.

Partners

Provincie Zuid-Holland

Provincie Utrecht

Woerdens Beraad (De Groene Hart gemeenten)

Programmabureau Groene Hart

Diverse maatschappelijke organisaties

VROM

LNV

Nationaal Landschap Laag-Holland

Doel

Het Nationaal Landschap Laag Holland is het oer-hollandse agrarisch cultuurlandschap tussen Amsterdam, Hoorn, Alkmaar en Zaanstad met zijn veenweidegebieden, droogmakerijen en zijn karakteristieke dijk- en lintdorpen. Het is de voortuin van de metropoolregio, en daarmee de plek waar stad en land elkaar ontmoeten (beleving van rust, ruimte en groen, recreatie, verbrede landbouw, streekproducten). De provincie voert de regie over het behoud, duurzaam beheer en waar mogelijk versterking van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kernkwaliteiten van dit gebied.

Deze kernkwaliteiten zijn:

- Het behoud en de ontwikkeling van de openheid van het landschap;
- Het behoud van de rijkdom aan weide- en moerasvogels;
- Het behoud van het oude geometrische inrichtingspatroon in de droogmakerijen;
- Het behoud van het veenpakket;
- Het behoud van de middeleeuwse strokenverkavelingen en de historische watergangen in het veenweidegebied;
- Het behoud van een groot aantal archeologische locaties;
- Het behoud en de ontwikkeling van karakteristieke dijk- en lintdorpen.

Om deze kernkwaliteiten te kunnen behouden en ontwikkelen, wordt tevens regie gevoerd op de volgende hiervan afgeleide doelen:

- Het behoud en de ontwikkeling van de landbouw als economische drager van het open landschap;
- Het verkrijgen van een robuust watersysteem met een goede waterkwaliteit;
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van het gebied voor recreatie en toerisme;
- Een op de burger gerichte communicatie over het Nationaal Landschap.

Provinciaal belang

Ruimtelijke kwaliteit, Groen om de Stad

Nederland kent 20 Nationale Landschappen met een bijzondere belevingswaarde. Laag Holland is er één van. Het rijk heeft de provincies gevraagd hierop regie te voeren volgens het principe "behoud door ontwikkeling". De provincie wil de identiteit van het gebied behouden. Het betreft het open landschap met haar veenweidegebieden en droogmakerijen. Het is tevens een belangrijk weidevogelgebied. De ruimtelijke kwaliteit van Nationaal Landschap Laag Holland heeft een extra dimensie omdat het groen en het landschap een belangrijke (inter)nationale vestigingsfactor is om te willen wonen en werken in de metropoolregio.

Rollen provincie

- Uitvoerder
- Regelgever
- Bewaker
- Expert
- Aanjager

Instrumenten

Visievorming

- Visiedocument Laag Holland 2006-2013
- Recreatieplan Laag Holland en Meerjarig uitvoeringsprogramma 2008-2013

Integrale gebiedsprocessen

- Nota Ruimte Project Westelijke Veenweiden

Bestuurlijk overleg

- Stuurgroep Nationaal Landschap Laag Holland

Bestuursakkoorden

- Samenwerkingsovereenkomst (najaar 2009)
- Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Laag Holland 2007-2013

Vooroverleg bestemmingsplannen

Subsidies

- ILG Nationaal Landschap Laag Holland
- Uitvoeringsregeling Nationaal Landschap Laag Holland (augustus 2009)

Verordening

- Verordening Ruimtelijke Kwaliteit (getrapte Amvb Nota Ruimte, najaar 2009)

Toelichting op rol en instrumenten

De provincie is de uitvoerder van het communicatie en marketingplan van het Nationaal Landschap Laag Holland. De provincie stelt als regelgever een verordening vast, die de gemeenten in het Nationaal Landschap verplicht de kernkwaliteiten van het gebied in stand te houden. De provincie bewaakt of ontwikkelingen passen in het Visiedocument Laag Holland en het Recreatieplan Laag Holland.

De provincie zet haar expertise in om de aantallen weidevogels in Laag Holland op peil te houden en zo mogelijk te vergroten. Om in Europa zeldzame habitats en soorten dieren en planten te behouden worden in Laag Holland vijf beheersplannen opgesteld (Natura 2000 project).

De provincie jaagt projecten aan vanuit haar netwerk en met behulp van haar subsidie-instrumentarium. Zij beschikt daartoe over ILG-geldmiddelen en een ILG-uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Laag Holland. Voor kleine subsidies bestaat een Uitvoeringsregeling. Met het rijk wordt overleg gevoerd om circa € 40 miljoen aan Nota Ruimtegeden beschikbaar te krijgen om de bodemdaling van het veenweidegebied tegen te gaan, de waterkwaliteit te verbeteren en het watersysteem robuuster te maken.

Partners

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Beemster, Castricum, Edam-Volendam, Graft de Rijk, Oostzaan, Schermer, Landsmeer, Purmerend, Waterland, Wormerland,, Zeevang, stadsdeel Amsterdam-Noord, Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland, LTO-Noord, Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken, Vereniging Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland en Milieufederatie Noord-Holland.

Meer informatie

Meer info over Laag Holland en onze regionale partners is te vinden op www.laagholland.nl.

Nationaal Landschap de Stelling van Amsterdam

Doel

Het behouden, duurzaam beheren, versterken en ontwikkelen van de cultuurhistorische en landschappelijke kernkwaliteiten van het UNESCO-werelderfgoed en Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam.

Korte projectomschrijving

Het Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam is een uit de periode 1880-1920 daterende verdedigingsgordel rondom de stad Amsterdam, bestaande uit 42 forten, vele dijken, inlaatsluizen, inundatievelden e.d. Het Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam is in totaal 135 kilometer lang. In breedte varieert dit landschap tussen de 250 meter en circa 5 kilometer.

De Stelling van Amsterdam is sinds 1996 Unesco-werelderfgoed vanwege de unieke wijze waarop, met gebruikmaking van de karakteristieken van het omringende landschap en door middel van inundatie (onder water zetten van land), de verdediging werd vormgegeven.

Doel van het Nationaal Landschap en UNESCO-werelderfgoed Stelling van Amsterdam is het behouden, duurzaam beheren, versterken en ontwikkelen van de kernkwaliteiten van dit gebied.

Deze kernkwaliteiten zijn:

- Een samenhangend systeem van forten, dijken, kanalen en inundatiekommen;
- Een groene en relatief stille ring rond Amsterdam;
- Relatief grote openheid.

Het Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam loopt over het grondgebied van 24 gemeenten, twee provincies en 3 waterschappen.

De coördinatie en regie op dit Nationaal Landschap en UNESCO-werelderfgoed vindt plaats vanuit de provincie Noord-Holland (programmabureau Stelling van Amsterdam).

Vanwege de status van de Stelling van Amsterdam als UNESCO-werelderfgoed is de provincie door UNESCO Parijs aangewezen als verantwoordelijke ('site-holder') voor dit werelderfgoed.

Als 'site-holder' van het Unesco-werelderfgoed dient de provincie:

- 'de uitzonderlijke en universele waarde' van de Stelling van Amsterdam te behouden en daarmee uitvoering geven aan het Werelderfgoedverdrag van UNESCO (Parijs, 1972);
- Regie te voeren over 'de identificatie, de bescherming, het behoud, het toegankelijk maken en het overdragen aan komende generaties' van dit werelderfgoed;
- Uitvoering te geven aan bovengenoemde taken en de uitvoering van de 'Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention' (2005).

Om zowel uiting te geven aan de verantwoordelijkheid als 'site-holder' van het UNESCO-werelderfgoed als om de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam te kunnen behouden, beheren, versterken en ontwikkelen, wordt door de provincie Noord-Holland regie gevoerd op de volgende hiervan afgeleide doelen:

- Restauratie en behoud van de Stelling van Amsterdam;
- Vergroten publieke toegankelijkheid, recreatie en toerisme;
- Het behouden c.q. versterken van de ruimtelijke samenhang en landschappelijke herkenbaarheid;
- Het zorgdragen voor economische benutting van de forten;
- Een op de recreant/toerist/burger gerichte communicatie en marketing over het Nationaal Landschap en Unesco werelderfgoed Stelling van Amsterdam.

Voor de jaren 2009-2013 is het door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgestelde 'Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam 2009-2013' leidend bij de uitvoering van projecten die bijdragen aan bovengenoemde doelen.

Bij het behoud c.q. de versterking van de ruimtelijke samenhang en landschappelijke herkenbaar van de Stelling Amsterdam, is het Provinciaal Beeldkwaliteitsplan en Ruimtelijk Beleidskader Stelling van Amsterdam richtinggevend. Het Ruimtelijk Beleidskader maakt onderscheid in 3 zoneringen binnen het Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam met ieder hun eigen beleidsregime (Stellingzone, kernzone en monumentenzone). Dit ruimtelijk beleidsregime is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS).

Voor wat betreft het zuidelijk deel van het Nationaal Landschap Stelling van Amsterdam, dat op grondgebied van de provincie Utrecht ligt, voert de provincie Utrecht (in overleg met de provincie Noord-Holland) de regie.

De objecten van de Stelling van Amsterdam zijn veelal beschermd als rijks- of provinciaal monument.

De Stelling van Amsterdam fungeert als groene en stille ring rondom de hoofdstad (beleving van rust, ruimte en groen, recreatiemogelijkheden en cultuurhistorie).

Belangen

Hoofdbelang: Ruimtelijke kwaliteit.

Deelbelangen:

- Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen;
- Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden;
- Behoud en ontwikkeling van groen om de stad.

Rollen

- Uitvoerder;
- Regelgever;
- Bewaker;
- Expert;
- Aanjager.

Instrumenten

Verordening:

- 'Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie' (PRVS), najaar 2009;

Bestuurlijk overleg:

Wanneer van toepassing.

Bestuursakkoord/convenant:

- 'Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam 2009-2013', 2009;
- 'Provinciaal Beeldkwaliteitsplan Stelling van Amsterdam' en 'Ruimtelijk Beleidskader Stelling van Amsterdam' 2008;
- partiele herziening streekplan Noord-Holland Zuid, 2007;
- 'Gebiedsdocument Stelling van Amsterdam Unesco' 2008.

Subsidies:

- Rijksbijdrage ILG Stelling van Amsterdam;
- EXIN-H en TWIN-H-gelden voor de Stelling van Amsterdam;
- Gelden Groene Investeringsimpuls;
- Groene Uitweg-middelen welke zijn gelabeld voor Stelling van Amsterdam-projecten binnen het gebied van de Groene Uitweg.

Bovenstaande subsidiestromen zijn ten behoeve van de subsidiering van projecten m.b.t. de Stelling van Amsterdam gebundeld in:

1. ILG-subsidieregeling Stelling van Amsterdam;
2. Uitvoeringsregeling Stelling van Amsterdam.

(Voor)overleggen

Wanneer van toepassing

Planning

De doelen en daarvan afgeleide projecten welke zijn benoemd in het 'Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam 2009-2013', zullen in de periode tot en met 2013 worden vormgegeven.

Partners

Rijk (ministerie van LNV, OCW, VROM, Defensie, VWS)

Provincie Utrecht

Gemeenten Amsterdam, Edam-Volendam, Zeevang, Wormerland, Purmerend, Beemster, Graft-De Rijk, Uitgeest, Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Zaanstad, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlem, Haarlemmermeer, Aalsmeer, Uithoorn, Ronde Venen, Abcoude, Loenen, Wijdemeren, Weesp, Muiden en Diemen.

De Hoogheemraadschappen Hollands Noorderkwartier, Rijnland en Amstel, Gooi en Vecht LTO-Noord

Natuurmonumenten

Staatsbosbeheer

Stichting Landschap Noord-Holland

Stichting Recreatieschappen

De Nationale Landschappen Laag Holland, Groene Hart en Nieuwe Hollandse Waterlinie

De overige UNESCO-werelderfgoederen binnen Nederland

Meer informatie

Meer informatie over de Stelling van Amsterdam is te vinden op de provinciale website www.noord-holland.nl of de website www.stellingvanamsterdam.nl

Nationaal Landschap de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Doel

Het behouden en ontwikkelen van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Korte projectomschrijving

Het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie is een uit 1815 daterende verdedigingslinie van 85 kilometer lengte, welke loopt vanaf Muiden tot aan de Biesbosch. De Nieuwe Hollandse Waterlinie bestaat uit vele forten, dijken, inlaatsluizen, inundatievelden e.d. Doel van het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie is het behouden en ontwikkelen van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Deze kernkwaliteiten zijn:

- Een samenhangend systeem van forten, dijken, kanalen en inundatiekommen;
- Een groene en overwegend rustig karakter;
- openheid.

Het Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie is verdeeld over 5 provincies, 25 gemeenten en 5 waterschappen.

De organisatie van dit Nationaal Landschap wordt gecoördineerd vanuit een nationaal projectbureau in Utrecht. De regie op de deelgebieden (enveloppen) is ondergebracht bij de provincies. De regie over het noordelijk deelgebied (enveloppe Vechtstreek-Noord) is ondergebracht bij de provincie Noord-Holland. De provincie Noord-Holland voert, door middel van een bestuurlijke enveloppecommissie, regie op het behoud, duurzaam beheer en versterking en ontwikkeling van de cultuurhistorische en landschappelijke kernkwaliteiten van de enveloppe Vechtstreek-Noord. Hiertoe is in 2006, in gezamenlijkheid met alle belanghebbenden, een 'Uitvoeringsprogramma Nieuwe Hollandse Waterlinie in de Vechtstreek-Noord' opgesteld.

In 2008 zijn in het Pact van Rijnauwen (een bestuursovereenkomst tussen Rijk en provincies) de prioritaire projecten voor de periode tot en met 2011 benoemd.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie fungeert als groene en relatief open buffer aan de oostrand van de Randstad (beleving van rust, ruimte en groen, recreatiemogelijkheden en cultuurhistorie).

Belangen

Hoofdbelang: Ruimtelijke kwaliteit.

Deelbelangen:

- Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen;
- Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden;
- Behoud en ontwikkeling van groen om de stad.

Rollen

- Uitvoerder;
- Regelgever;
- Bewaker;
- Expert;
- Aanjager.

Instrumenten

Verordening:

- 'Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie' (PRVS), najaar 2009;

Bestuurlijk overleg:

- 'Enveloppecommissie Vechtstreek-Noord' en 'Liniecommissie';

Bestuursakkoord/convenant:

- 'Bestuursovereenkomst Nieuwe Hollandse Waterlinie', 2005;
- 'Uitvoeringsprogramma Nieuwe Hollandse Waterlinie in de Vechtstreek-Noord', 2006;
- 'Pact van Rijnauwen', 2008.

Subsidies:

- Rijksbijdrage ILG Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- Gelden Groene Investeringsimpuls;
- Groene Uitweg-middelen welke zijn gelabeld voor projecten binnen de enveloppe Vechtstreek-Noord.

Bovenstaande subsidiestromen zijn ten behoeve van de subsidiering van projecten m.b.t. de Nieuwe Hollandse Waterlinie gebundeld in:

- ILG-subsidieregeling Stelling van Amsterdam.

Planning

Projecten welke zijn benoemd in Pact van Rijnauwen zullen uiterlijk 2011 opgestart zijn; Projecten welke zijn benoemd in 'Uitvoeringsprogramma Nieuwe Hollandse Waterlinie' in de Vechtstreek-Noord' lopen door tot uiterlijk 2020.

Partners

Rijk (ministerie van LNV, OCW, VROM, Defensie, VWS)
Projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie
Gemeenten Muiden, Weesp, Bussum, Naarden en Wijdemeren
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
LTO-Noord
Gewest Gooi- en Vechtstreek
Natuurmonumenten
De Nationale Landschappen Groene Hart en Stelling van Amsterdam

Meer informatie

www.hollandsewaterlinie.nl

B1.10. BEHOEFTERAMING WERKLOCATIES NOORD-HOLLAND ZUID

Doel

Bepalen van de behoefte aan werklocaties (bedrijventerreinen en kantoren) in Noord-Holland Zuid als basis voor (het bijstellen van) de programmering van werklocaties door het regionale samenwerkingsverband Plabeka en het monitoren daarvan.

Korte projectomschrijving

In samenwerking met gemeenten wordt opdracht gegeven aan een adviesbureau voor het verrichten van een kwantitatieve en kwalitatieve raming van de behoefte aan werklocaties. Daarbij wordt expliciet rekening gehouden met de mogelijkheden voor ruimtewinst op bestaande terreinen en de mogelijkheden voor het mengen van wonen en werken in het bestaand stedelijk gebied

Belangen

Hoofdbelang: Duurzaam ruimtegebruik

Deelbelang: Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

Rollen

Bewaker

Instrumenten

- Bestuurlijk Overleg, Convenanten, bestuursakkoorden
- Stimuleringsprogramma's, communicatie, monitoren, faciliteren

Planning

- Juni 2009 programma van eisen gereed
- Augustus 2009 aanbesteding
- Oktober 2009 eindrapport behoefteaming gereed
- April 2010 bijgesteld Uitvoeringsprogramma Plabeka vastgesteld

Partners

- Gemeenten in Noord-Holland Zuid
- Stadsregio Amsterdam
- Gewest Gooi en Vechtstreek
- Provincie Flevoland

B1.11. SCHIPHOLDRIEHOEK

Doel

Door de omvang en locatie is de Schipholdriehoek de komende decennia van strategisch belang voor de Metropoolregio Amsterdam en de luchthaven Schiphol. De Schipholdriehoek moet zich ontwikkelen tot een internationaal concurrerend en hoogwaardig vestigingsmilieu passend binnen metropolitane strategie van de Metropoolregio.

Korte projectomschrijving

Er wordt een integrale gebiedsvisie met een daaraan verbonden ontwikkelstrategie opgesteld. De planvorming zal plaatsvinden binnen het vastgesteld 'publiek kader gebiedsvisie Schipholdriehoek' (GS-besluit 21-04-09).

Belangen

o Duurzaam ruimtegebruik

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

Bedrijvigheid : De opgave binnen de Schipholdriehoek betreft het bepalen van de omvang, aard, intensiteit, fasering en locatie van het programma van ontwikkellocaties in het gebied, waaronder in ieder geval het planologisch mogelijk maken van een bedrijventerrein in Badhoevedorp-Zuid. *(In het Streekplan Noord-Holland Zuid (2003) is vermeld dat op de provincie jegens TeleVerde BV een inspanningsverplichting berust om in Badhoevedorp-Zuid binnen de randvoorwaarden, een bedrijventerrein planologisch mogelijk te maken.)*

Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken

De A9 bij Badhoevedorp wordt omgelegd en verbreed op basis van een door de rijksoverheid te nemen tracébesluit.

De auto-ontsluiting van de driehoek op het (regionale) autonetwerk geschiedt via een in relatie tot de locatieontwikkelingen te ontwikkelen interne ontsluitingsstructuur op de (omgelegde) Schipholweg en op de A9 en A5. Ook kan aansluiting worden gezocht met het interne wegennet van Schiphol aan de westzijde van de A4 .

De kwaliteit van het te ontwikkelen openbaar vervoer in en door het gebied en de positie van dat openbaar vervoer binnen het regionale en nationale OV-netwerk is randvoorwaardelijk voor de omvang, aard, intensiteit, fasering en locatie van het programma van ontwikkellocaties. Omgekeerd vormen de potenties van de ontwikkellocaties input voor de Planstudie SAAL en studie naar het regionale HOV-netwerk in de Westflank van de Metropoolregio.

o Ruimtelijke kwaliteit

Behoud en ontwikkeling van groen om de stad

De Schipholdriehoek maakt onderdeel uit van de Metropolitane landschappen rondom de metropoolregio Amsterdam. De Schipholdriehoek valt deels binnen de rijksbufferzone. Er wordt uitvoering gegeven aan het Groene Carré Noord (volgens Convenant Mainport en Groen) en er wordt onderzoek gedaan naar de realisatie van een bypass van de Groene AS.

Rollen

Uitvoerder, regelgever, expert, aanjager

Instrumenten

Bestuurlijk overleg, convenanten, bestuursakkoorden, verordening (mogelijk gevolgd door inpassingsplan)

Planning

Gebiedsvisie en ontwikkelstrategie in 2009/2010

Partners

Publieke partijen (beslissende stuurgroep: PNH, gemeente Haarlemmermeer, Hoogheemraadschap Rijnland en RWS) en private partijen (vrijblijvende advisering bij het opstellen van de visie- en ontwikkelstrategie).

Financieel perspectief

Plankosten gedekt door PNH en gemeente Haarlemmermeer.

B1.12. ACT

Doel

ACT wil een bijdrage leveren aan het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam door het realiseren van een duurzame, hoogwaardige multimodaal logistiek knooppunt ten zuiden van Schiphol.

Korte projectomschrijving

ACT is een overkoepelende organisatie die deelprojecten realiseert of erop toeziet dat diverse deelprojecten worden gerealiseerd conform de uitgangspunten van het Masterplan ACT. Daarnaast zorgt ACT er voor dat er afstemming is in de regio met ruimtelijke ontwikkelingen die een relatie hebben of kunnen hebben met ACT. In hoofdlijnen richt het project zich op de volgende onderdelen:

- Het ontwikkelen van duurzame bedrijventerreinen voor Schipholgebonden logistieke activiteiten. Het gaat om drie terreinen: Schiphol Zuidoost, Schiphol Logistics Park, en de A4 Zone West. Wat betreft duurzaamheid gaat het om een efficiënte inrichting van de ruimte en de gebouwen, energiegebruik, en mobiliteit.
- Het ontwikkelen van multimodaal goederenvervoer. Het betreft het realiseren van terminals voor vier vervoersmodaliteiten: lucht (een air terminal), weg (een truckterminal), spoor (een HST-Cargo terminal) en water (een waterterminal). Deze terminals moeten intern ontsloten worden via een Ongestoorde Logistieke Verbinding (OLV), een dedicated vrachtbaan voor logistiek.
- Het versterken en innoveren van de logistieke ketens door het koppelen van de 'hardware' (de infrastructuur) aan de 'software' (de faciliteiten, de bedrijfsprocessen en de logistieke concepten). Dit moet resulteren in innovatieve vastgoedconcepten en vlotte ketenafhandeling door bijvoorbeeld douanevrije zones.

Belangen

Duurzaam ruimtegebruik

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

Rollen

Bewaker, regelgever, expert en aanjager

Instrumenten

Regionale bedrijventerreinvisie, ruimtelijke normeringen, monitor voor kantoor- en bedrijventerreinen, visieontwikkeling, samenwerking en overleg, subsidies, procesfinanciering, intentieovereenkomsten en samenwerkingsovereenkomsten.

Planning

- Business case OLV: december 2010
- Business case HST-Cargo: december 2010
- Business case truckterminal: December 2010
- Ontwikkeling Schiphol Zuidoost: heden tot ± 2016
- Ontwikkeling SLP: 2010-2020
- Ontwikkeling A4 Zone: vanaf 2012
- Realisatie HST-Cargo: pm
- Realisatie OLV: pm

Partners

De 'cockpit ACT' (opdrachtgevend):

- Gemeente Haarlemmermeer
- Schiphol Group

- Schiphol Area Development Company
- AM
- Hoogheemraadschap Rijnland
- Provincie Noord-Holland

Overige betrokken partijen

Stadsregio Amsterdam, gemeente Amsterdam, ministerie EZ, Greenport Aalsmeer, Flora Holland, Primaviera, Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland, Greenpark Aalsmeer, KLM, Nederland Distributieland, Air Cargo Netherlands, Euro Carex, Prorail, Stelling van Amsterdam, projectbureau N201, e.a.

B1.13. NETWERKVERBETERINGEN OV

Doel

Versterking van het (hoogwaardig) openbaarvervoernetwerk

Korte projectomschrijving

Provincie Noord-Holland verbetert samen met andere overheden het netwerk van openbaarvervoerverbindingen. Samen met de regionale partners wordt onder leiding van Provincie Noord-Holland een gemeenschappelijke visie opgesteld over het hoogwaardig OV-netwerk in de Metropoolregio Amsterdam. Deze visie vormt de basis voor de uitbouw van het hoogwaardig OV-netwerk.

Lopende projecten waarvan Provincie Noord-Holland initiatiefnemer is, zijn hoogwaardig OV tussen Huizen en Hilversum, hoogwaardig OV in het westen van de Metropoolregio (Haarlem, IJmond, Haarlemmermeer) en hoogwaardig OV tussen Uithoorn en Amstelveen. Daarnaast investeert Provincie Noord-Holland in OV-infrastructuur die wordt aangelegd in het kader van de verbreding van de A1-A6.

Goed openbaar vervoer op de corridor Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad is van groot belang voor de regionale ontwikkeling. Aansluitend bij de metropolitane woningbouwbehoefte, te weten verdere verstedelijking aan de westzijde van Almere, onderschrijft de Provincie Noord-Holland de noodzaak van de verbetering van de verbinding tussen Noord-Holland en Flevoland, bij voorkeur ondergronds door het IJmeer.

Provincie Noord-Holland werkt daarnaast ook met regionale en landelijke partijen aan de ontwikkeling van het bestaande spoornetwerk. Provincie participeert in studies die de mogelijkheden voor hogere frequenties op het spoor en nieuwe stations onderzoeken.

Belangen

- Duurzaam ruimtegebruik
  - Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken

Rollen

- Uitvoerder (realisatie en wegbeheer)
- Expert
- Aanjager

Instrumenten

- Onderzoek, studie, visievorming
- Bestuurlijk overleg
- Subsidies/financiering
- Formele planologische bevoegdheden (inpassingsplan)

Planning

Verschilt per project.

Partners

Gemeenten, Stadsregio Amsterdam, Prorail, NS, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Provincie Zuid-Holland, Provincie Flevoland, Provincie Utrecht, Samenwerkingsverband Holland Rijnland

B1.14. INFRASTRUCTURELE AANPASSINGEN

Doel

Behoud en ontwikkeling van het regionale wegennet.

Korte projectomschrijving

Provincie Noord-Holland werkt aan de versterking van het regionale wegennet. Zij heeft hierbij verschillende rollen. Provincie Noord-Holland is wegbeheerder en werkt als zodanig aan de verbetering van haar eigen wegennet. Deze werkzaamheden vinden plaats op basis van het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan en het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur. Voorbeelden hiervan zijn de verdubbeling van de N244, de realisatie van de nieuwe N201 en de aanpassingen aan provinciale wegen in Haarlemmermeer.

Daarnaast werkt Provincie Noord-Holland aan nieuwe schakels in het infrastructuurnetwerk. Ter verbetering van de oost-westverbindingen in de noordelijke helft van de provincie, is Provincie Noord-Holland initiatiefnemer van de Westfrisiaweg en de A8-A9 verbinding.

Tot slot participeert Provincie Noord-Holland in wegenprojecten van het Rijk en andere overheden. De Provincie behartigt hierbij het regionale belang. Zij stimuleert de versterking van het regionale wegennet, een goede inpassing van de infrastructuur en waar mogelijk en nodig de realisatie van weginfrastructuur voor openbaar vervoer. Voorbeelden van deze projecten zijn de planstudie Schiphol-Amsterdam-Almere, de omlegging van de A9 bij Badhoevedorp, de uitbreiding van de A4 bij Schiphol en de realisatie van busvoorzieningen langs rijkswegen.

Belangen

- Duurzaam ruimtegebruik
  - Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken

Rollen

- Uitvoerder
- Expert
- Aanjager

Instrumenten

- Onderzoek, studie, visievorming
- Bestuurlijk overleg
- Subsidies/financiering
- Formele planologische bevoegdheden: inpassingsplan

Planning

Verschilt per project.

Partners

Gemeenten, Stadsregio Amsterdam, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Provincie Zuid-Holland, Provincie Flevoland, Samenwerkingsverband Holland Rijnland

B1.15. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN TRANSPORTNETWERKEN

Doel

Groei van het goederenvervoer op een duurzame manier faciliteren, met name door het stimuleren van de binnenvaart, omwille van bereikbaarheid, duurzaamheid en economie.

Korte projectomschrijving

In de Netwerkstrategie Vaarwegen en Binnenhavens staat beschreven op welke manier de provincie de binnenvaart in Noord-Holland wil stimuleren. Op de eerste plaats streeft de Provincie Noord-Holland naar betrouwbare en bevaarbare scheepvaartwegen op de slagaders van het basisnet beroepsvaart. Betrouwbaar betekent een acceptabele en betrouwbare reistijd voor beroepsvaart. Om dit te bereiken zal de provincie op de slagaders beroepsvaart centrale brugbediening instellen – mogelijk met 24-uursbediening. Voor het bevaarbaar maken streeft de provincie ernaar het beheer en eigendom van de slagaders in eigen hand te nemen. Hiermee neemt de provincie haar verantwoordelijkheid en kan ze het beheer, onderhoud en bediening van de vaarwegen optimaal vormgeven. Provincie Noord-Holland werkt samen met andere vaarwegbeheerders, havenbeheerders en brugbedieners middels routeoverleggen.

Op de tweede plaats streeft Provincie Noord-Holland naar voldoende ruimte voor overslag, het behoud van bestaande overslaglocaties en het ondersteunen van nieuwe ontwikkelingen vanuit gemeenten, havenbeheerder en bedrijfsleven. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het behouden van de overslagfunctie van bestaande publieke terreinen. De provincie vraagt gemeenten toe te zien op behoud van de overslagfunctie. De provincie heeft instrumenten om de revitalisering van bestaande natte bedrijventerreinen en ontwikkeling van nieuwe kades te ondersteunen. Eén van de instrumenten is het stimuleringsprogramma Water als Economische Drager (2008-2011). Daarnaast zorgt de provincie voor het verzamelen, beoordelen en indienen van gemeentelijke aanvragen voor rijkssubsidie in het kader van de tijdelijke regeling Quick Wins binnenvaart (2008-2013). Indien blijkt dat er te weinig ruimte is voor overslag in Noord-Holland – of bestaande functies verdwijnen - zal de provincie actief gaan sturen met haar ruimtelijke en juridische instrumenten.

Voor het goederenvervoer per spoor treedt de Provincie Noord-Holland in overleg met de regionale partners. Voor de onderbouwing van besluitvorming over de Weststrandrail is onderzoek naar de capaciteitsbehoefte en veiligheidsrisico's nodig.

Belangen

- Duurzaam ruimtegebruik
  - Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken

Rollen

- Uitvoerder:
  - eigenaar en beheerder van vaarwegen, oevers en kunstwerken.
- Expert, Aanjager:
  - Ondersteunen van bestaande natte bedrijventerreinen, en ontwikkeling nieuwe kades (via subsidies);
- Juridisch:
  - Vergunningverlener voor aanleggen bruggen en sluizen in provinciale vaarwegen;
  - Aanwijzer van vaarwegbeheerders (onderhoudsplichtige) voor alle vaarwegen in Noord-Holland;
  - Bepalen van de onderhoudsplicht ten aanzien van scheepvaartwegen, vaargeulen en kunstwerken voor de vaarwegbeheerders in Noord-Holland (via scheepvaartwegenverordening)

Instrumenten

- Onderzoek, studie, visievorming
- Bestuurlijk overleg, waaronder “routeoverleggen” met beheerders
- Juridische instrumenten:
  - Scheepvaartwegenverordening
  - Waterwet
- Subsidies/financiering voor de ontwikkeling overslaglocaties/natte bedrijventerreinen (Water als Economische Drager)

Planning

Uitvoering Netwerkstrategie Vaarwegen en Binnenhavens Noord-Holland (vanaf 2008);
Uitvoering Quick Win projecten (2008-2013)
Programma Water als Economische Drager (2008-2011).

Partners

Overheden, waterschappen, havenbeheerders en private partijen.

B1.16. BOUWEN MET IDENTITEIT, BIJVOORBEELD WATERLANDS WONEN

Doel

Doel van de pilot Waterland is het versterken van de groene en (dag)recreatieve kwaliteit van de Rijksbufferzone Amsterdam-Purmerend door middel van gestuurde rode ontwikkelingen.

Korte Projectomschrijving

Waterlands Wonen is het woningbouwprogramma voor de regio Waterland waarin behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit, met inachtneming van landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden centraal staat. Van het totaal aantal woningen binnen het woningbouwprogramma Waterlands Wonen (6.000) zijn 1.710 woningen binnen de Rijksbufferzone geprojecteerd. Centraal in het beleid voor de rijksbufferzones staat dat de bufferzones zich verder kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige, groene gebieden met diverse mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie en zijn zij gevrijwaard blijven van verdere ontwikkeling. Hiermee is de Rijksbufferzone Amsterdam-Purmerend binnen Waterlands een gebied waar extra aandacht voor nodig is. Het rijk en de provincie hebben eind 2008 besloten in de rijksbufferzone een pilot Waterland uit te voeren. Met de pilot Waterland wordt de mogelijkheid benut om gefaseerd en onder voorwaarden ervaring op te doen in het benutten van gestuurde rode ontwikkelingen ten behoeve van versterking van de recreatieve functie.

Om het doel te bereiken is het nodig dat alle betrokken partijen (Provincie Noord-Holland, VROM, gemeenten, natuurbeschermingsorganisaties, boeren, ontwikkelaars etc.) gezamenlijk een toekomstvisie en uitvoeringsprogramma gaan opstellen. Een beschermings- en ontwikkelregime, beheersafspraken, wijze van evalueren en een financieringsconstructie zullen hier onderdeel van uitmaken. Het gaat om één exploitatiegebied, waarbij een deel van de opbrengsten uit rood (afdrachten) en de uitgaven van groen en de recreatieve opgave (kosten uitvoeringsprogramma) door middel van een regionaal Fonds worden gefaciliteerd. Onderdeel van het akkoord tussen het Rijk en de Provincie is dat de rode ontwikkelingen minimaal 10 miljoen euro opbrengt voor de groene en recreatieve opgaven. De precieze afdracht per woning zal nader worden uitgewerkt in relatie tot het uitvoeringsprogramma. Verder moet de kwaliteit van de ontwikkelingen gewaarborgd worden en moet de meerwaarde voor de transformatieopgave van de bufferzone (verbetering van de groene en recreatieve kwaliteiten in het gebied) worden geëvalueerd.

De locaties de Lange Weeren (ca. 740 woningen), de Bennenwerf (ca. 35 woningen) en nog ca.100 nader te bepalen woningen maken deel uit van de pilot.

Belangen

Duurzaam ruimtegebruik: voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting

Ruimtelijke kwaliteit: behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen

Rollen

Provincie heeft in eerste instantie de rol van regelgever, bewaker en aanjager aangezien de regio aan zet is voor de integrale gebiedsontwikkeling. Indien nodig zal de provincie ook de rol van uitvoerder oppakken en de (gebieds)ontwikkeling in eigen hand nemen.

Instrumenten

Zoals bij de rollen beschreven zal de provincie eerst inzetten op samenwerking waarbij de regio – onder regie van de provincie- aan zet is. Indien nodig zal de provincie de rol van uitvoerder oppakken en hiervoor het instrument inpassingsplan inzetten.

Na één jaar zal er een evaluatie worden uitgevoerd. Tijdens deze evaluatie wordt bekeken of er binnen het proces van de gezamenlijke aanpak met alle betrokken partijen voldoende voortgang geboekt is. Op basis van deze uitkomst wordt eventueel de rol van de provincie bijgesteld.

Planning

Akkoord procesaanpak (september 2009), Start gebiedsproces/uitwerken voorwaarden pilot (oktober 2009) Start realisatie (2011)

Partners

Gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zeevang, VROM/LNV, ISW, Staatsbosbeheer, Recreatieschap Noord-Holland, Milieufederatie Noord-Holland en Private partijen

Financiering

Realisatie van de groene en recreatieve opgaven komt voort uit de rode ontwikkeling als financiële drager. Daarnaast wordt voor de opgaven in het gebieden gekeken naar de bestaande financieringsvormen.

B1.17. GLASDRIEHOEK

Doel

Voldoende ruimte voor primaire glasproductie als belangrijke economische pijler van het gebied voor grootschalige landbouw.

Korte projectomschrijving

Herstructurering Alton gebied en aanwijzen van extra ruimte voor ca 1000 ha glas en ruimte voor integrale activiteiten in combinatie met glasopstanden.

Belangen

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij
Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten
Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie

Rollen

Uitvoerder, bewaker, aanjager

Instrumenten

Inpassingsplan, Glasvisie, subsidies, regelgeving

Planning

2020

Partners

Agriboard, Greenports NL, NW8, LTO Noord, Begeleidingsgroep Glasdriehoek, Alton Stichting, Agriport A7 Grootslag BV.

Financieel perspectief

De glasdriehoek valt onder de Agenda Landbouw en Visserij 2008-2011. Het is grotendeels een p.m. post die per deelproject om instemming van GS en PS vraagt. De herstructurering van het Grootslag was gedekt door FINH gelden maar dat is dit jaar afgelopen. Via de inmiddels opgerichte Agriboard zullen ook projecten worden gegenereerd. Tot 2011 is daarvoor geld gereserveerd vanuit het landbouwbudget dat verder voor het grootste deel wordt aangevuld met geld van derden. Voor de Alton regio hopen we dat we een pilot project worden van VROM zodat er gelden worden vrijkomen voor de herstructurering gekoppeld aan de aanpak van verspreid glas. Voor de rest kunnen we nu de financiële consequenties nog niet overzien.

B1.18. AGRIPORT

Doel

Ruimtelijke ontwikkeling agrocommunity

Korte projectomschrijving

Gebied verder laten ontwikkelen tot agrocommunity met logistieke draaischijf

Belangen

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij

Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten

Rollen

Aanjager

Instrumenten

Subsidies

Overleg

Planning

Start september 2009 tot 2040

Partners

Transforum, Innovatienetwerk Agro, Min LNV, Agriboard, LTO Noord, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Agriport A7

B1.19. MOTORCROSSTERREIN

Doel

Realisatie van een permanent motorcrossterrein in de Kop van Noord Holland.
Bij voorkeur in combinatie met andere geluidssporten zoals 4x4 en MLA.

Projectomschrijving

De provincie is sinds 2005 actief betrokken bij dit Nimby-project.

De NHMF is initiatiefnemer en heeft in samenwerking met andere partijen een breed initiatief uitgewerkt. Dit initiatief bestaat naast motorcross ook uit trial, karten, hondensport, MLA (Micro Light Aircraft) en 4x4 terreinrijden. Hierdoor is sprake van duurzaam ruimtegebruik en van een betere exploitatie dan als er sprake is van louter een motorcrossterrein.

Het college van B&W van de gemeente Wieringermeer heeft het plan van aanpak Motorcross vastgesteld en is akkoord met het initiatief van de NHMF. De commissie grondgebiedzaken van de gemeente Wieringermeer is akkoord met het uitvoeren van vervolgonderzoek. De NHMF is bezig met de voorbereidingen van de MER.

Belangen

Duurzaam ruimtegebruik.

1. Milieurandvoorwaarden gesteld aan geluidssporten: combineren van geluidssporten
2. Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten: bijdrage aan de economische versterking van de Kop van Noord-Holland
3. Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen: de wens van 600 motorcrossers, verenigd in de NHMF (Noord Hollandse Motorsport Federatie), om een permanente locatie te vinden waar zij hun sport kunnen beoefenen bestaat ruim 30 jaar.

Aanleiding voor de provinciale betrokkenheid is motie 2-1 (gewijzigd) die Provinciale Staten op 4 juli 2005 heeft aangenomen. Hierin dragen zij Gedeputeerde Staten op om alles in het werk te stellen om tot realisering van een permanente locatie voor motorcross in het streekplan Noord-Holland Noord buiten Texel te bewerkstelligen, inclusief zo nodig een streekplanwijziging.

Hierbij heeft een keuze tussen de eerder in beeld zijnde twee locaties in Wieringermeer sterk de voorkeur.

Belangrijk in de overwegingen is dat sinds de vaststelling van het Ontwikkelingsbeeld N-H Noord van een blijvende oplossing voor een motorcrossterrein in dit streekplangebied buiten Texel geen sprake is.

Rollen

De provincie vervult op dit moment de rol van aanjager. De inzet van de provincie bestaat vooral uit actief procesmanagement (overleg en beïnvloeden van de besluitvormingsprocessen) om zo de gewenste ontwikkeling te stimuleren. Ook het grondinstrument is actief ingezet door de NC-10 locatie te verwerven.

Op dit moment vinden wij deze bestuurlijke rol t.o.v. de gemeente voldoende om ons provinciaal belang in samenwerking met de gemeente te realiseren.

Gelet echter op onze sturingsfilosofie als het gaat om het borgen van onze provinciale belangen kan het noodzakelijk blijken ook juridische instrumenten in te zetten en een sterkere uitvoerende rol op te pakken als dit uit een oogpunt van efficiency en planning noodzakelijk is. Half jaarlijks wordt aan de hand van voortgangsrapportages aangegeven of dit nodig is.

Instrumenten

Zoals aangegeven bij rollen zetten wij vooralsnog in op niet juridische instrumenten en zetten de juridische instrumenten pas in als wij een uitvoerende rol noodzakelijk vinden.

Gelet op de hiervoor vermelde opdracht van Provinciale Staten zullen wij dan – uiteraard in nauw overleg- met de gemeente en aan de hand van de voortgangsrapportages – inzetten op het ontwikkelen van een provinciaal inpassingsplan. Hiermee nemen wij onze bestuurlijke en juridische verantwoordelijkheid voor deze voorziening van regionaal belang op ons. Planologische dekking, benodigde (juridische en inspraak-)procedures worden aldus uniform en gecombineerd verzorgd hetgeen de snelheid van de ontwikkeling positief beïnvloed. Mocht evenwel de gemeente bereid zijn zelf de uitvoering – onder gelijkblijvende provinciale condities – ter hand te nemen dan is dit bespreekbaar. Nader overleg over de provinciale en gemeentelijke verantwoordelijkheden is dan noodzakelijk.

Planning

De periode 2009 tot medio 2011 is nodig voor MER en bestemmingsplan.

In 2011 kan de provincie de milieuvergunning afgeven en realisatie plaatsvinden.

Partners

De gemeente Wieringermeer, Milieufederatie Noord-Holland.

B1.20. GREENPORT AALSMEER

Doel:

Behoud en versterking van het glastuinbouwcomplex rond Aalsmeer

Korte projectomschrijving:

Reconstructie van verouderde glastuinbouwlocaties e verbetering van het functioneren van de marktplaats voor bloemen en planten

Belangen:

- behoud en groei van werkgelegenheid
- verbetering van de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied

Rollen: aanjager (mede(financier

Instrumenten: subsidie en overleg

Planning: start in 2007 tot 2025

Partners: gemeenten Aalsmeer, Uithoorn, Haarlemmermeer, Amstelveen, Flora Holland, KvK, LTO, VGB (Vereniging groothandel in bloeimesterijproducten), FMA (FlowerMainport Aalsmeer, verenigde ondernemers).

BIJLAGE 2   INFORMATIE GREXWET

B2.1 GREXWET

B2.1.1.   Inleiding

Per 1 juli 2008 is de grondexploitatiewet in werking getreden als onderdeel van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (hierna: Wro). Inzet van de wetwijziging is het versterken van de regiefunctie van de gemeente en het maximaliseren van de mogelijkheden van kostenverhaal.

Uitgangspunt in de nieuwe wet is dat de gemeente gehouden is om voor gebieden waarin zich ontwikkelingen gaan voordoen, een exploitatieplan vast te stellen.

De wet kent geen beleidsmatig doch een dwingend karakter dat hieronder zoveel mogelijk zal worden verduidelijkt.

B2.1.2.   Rol provincie

De provincie heeft dankzij de Wro nu ook instrumenten gekregen om daar op te sturen. Zij kan zelf een inpassingplan vaststellen en zelf de inhoud van de bijbehorende exploitatieplan bepalen. De provincie kan dan door middel van het grondexploitatieplan provinciale 'groene' en 'blauwe' doelen financieren. Voorwaarde daarbij is wel dat er ook sprake is van 'rode' ontwikkeling.

In het merendeel van de gevallen zal de gemeente echter het voortouw nemen. Hoe kan de provincie dan de financiering van haar doelen afdwingen die te typeren zijn als bovenwijkse voorzieningen? Door deze in de eerste plaats op te nemen in de structuurvisie van de gemeenten en deze kosten bij de gemeente neer te leggen. De gemeenten dienen daar in eerste instantie voor zorg te dragen. Wat kan de provincie nu effectief doen? Dankzij de Wro kan de provincie zienswijzen indienen tijdens de ter inzage legging van het gemeentelijk grondexploitatieplan. Er kan desnoods een proactieve/reactieve aanwijzing geven die meegenomen dient te worden in het exploitatieplan.

B2.1.3.   Bedoeling wetgever

Het publiekrechtelijk instrument voor het kostenverhaal is aanvullend op privaatrechtelijke afspraken en werkt als stok achter de deur. Als een gemeente in eerste instantie niet in geslaagd is met alle particuliere eigenaren in een gebied een overeenkomst te sluiten over grondexploitatie, moet de gemeente publiekrechtelijke kosten verhalen bij partijen waarmee niet gecontracteerd is. Hierin heeft zij dus geen beleidsvrijheid. Om als de provincie haar doelen in het privaatrechtelijke spoor veilig te stellen moet zij partij worden in overeenkomsten tussen gemeenten en particuliere personen/bedrijven.

B2.1.4.   Verplichting

De wet maakt het vaststellen van een exploitatieplan verplicht voor een aantal bouwactiviteiten, wanneer de bouw planologisch mogelijk wordt gemaakt in een bestemmingsplan, wijziging van een bestemmingsplan, projectbesluit of projectafwijkingsbesluit. De bouwplannen waarbij een exploitatieplan verplicht is, staan in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

B2.1.5.   Geen verplichting

Om te voorkomen dat de gemeente ook bij kleine functiewijzigingen in de vorm van de verbouwing van een bestaand gebouw een exploitatieplan zal of moet opstellen, heeft de wetgever voor functiewijzigingen een ondergrens gesteld van 1000 m² bruto vloeroppervlak

voor kantoor en horeca en een aantal van tien voor woningen. Voor bouwplannen met functiewijzigingen onder deze grens is de wettelijke verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan niet van toepassing. Een gemeente kan in zo'n geval wel afspraken maken in een overeenkomst over grondexploitatie, maar geen exploitatieplan vaststellen. Dat laatste zou in strijd zijn met het dwingende karakter van de wet.

Hoewel het systeem er dus uitziet of voor elk bouwplan een exploitatieplan gemaakt moet worden gemaakt zal dit in de praktijk niet het geval zijn. De wet biedt namelijk voor veel gevallen een ontsnappingsroute. Een gemeente behoeft geen exploitatieplan op te stellen indien het kostenverhaal al op een andere manier geregeld is ('anderszins verzekerd') en tevens locatie-eisen en regels voor woningbouwcategorieën niet nodig zijn. Die laatste situatie kan zich voordoen wanneer met alle eigenaren een overeenkomst is gesloten waarin de inrichting van de locatie en de woningbouwcategorieën afdoende zijn geregeld.

Als een exploitatieplan niet nodig is, moet de gemeenteraad bij het vast stellen van het ruimtelijk besluit wel expliciet het besluit nemen om geen exploitatieplan vast te stellen (artikel 6.12, tweede lid Wro).

Het is overigens nuttig hoe dan ook een exploitatieplan vast te stellen. Bijvoorbeeld in het geval dat het ruimtelijk besluit later wezenlijk afwijkt van hetgeen is afgesproken. Ook is het veilig als teruggevallen kan worden op een exploitatieplan in het geval de wederpartij de overeenkomst niet nakomt of een vordering op grond van onverschuldigde betaling start. Wanneer na vaststelling van een bestemmingsplan zonder exploitatieplan contractuele afspraken toch niet nagekomen worden, is vaststelling van een exploitatieplan niet meer mogelijk.

B2.1.6. Anterieure overeenkomst

Zoals bekend kunnen de provincies onder de nieuwe Wro een inpassingsplan vaststellen. Een inpassingsplan is de benaming van een door een provincie vastgesteld bestemmingsplan. Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten treden na de vaststelling van de planologische maatregel in de plaats van de gemeenteraad en B&W voor de toepassing van de in afdeling 6.4 van de Wro neergelegde bevoegdheden over de grondexploitatie. De provincie dient in dat geval dus ook gelijktijdig met het inpassingsplan een exploitatieplan op te stellen.

BIJLAGE 3 BEHOEFTERAMINGEN BEDRIJVENTERREINEN.

Voor de zorgvuldige planning van bedrijventerreinen voert de provincie samen met de gemeenten behoefte-ramingen uit waarin het aanbod aan bedrijventerreinen wordt afgestemd op de geraamde vraag.

De themakaart voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten is een resultante van afspraken over bedrijventerreinen en kantoren op de 6^e Noordvleugelconferentie van 16 februari 2007, een weergave van de werklocaties in de Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio 2009-2030 (REVS; vastgesteld op 21 april 2009) en de recente behoefte-ramingen bedrijventerreinen Noord-Holland Noord tot 2020 (vastgesteld op 3 februari 2009). Voor Noord-Holland Zuid worden in 2010 nieuwe behoefte-ramingen vastgesteld (uitvoeringsprogramma B1.11).

De planningsopgave voor Noord-Holland Noord bestaat uit harde plannen (vastgesteld bestemmingsplan), zachte plannen (bestemmingsplan per 10 maart 2009 nog niet vastgesteld) en strategische reserves (bedrijventerrein waarvan behoefte nader moet worden onderbouwd).

Planningsopgave Noord-Holland Noord

Tabel harde plannen

Gemeente	Terrein	Netto ha
Noord-Kennemerland		
Alkmaar	Boekelermeer Zuid fase 1 en 2	110,0
Heerhugowaard	Beveland	2,0
Heerhugowaard	De Vork	70,0
Heerhugowaard	Broekhorn	4,5
Heiloo	Boekelermeer Zuid fase 3	13,0
Langedijk	Breekland	25,0
Langedijk	De Mossel II	0,5
Totaal Noord-Kennemerland		225,0
Kop van Noord-Holland		
Anna Paulowna	Kruiswijk II	1,0
Den Helder	Kooypunt	39,9
Den Helder	Dirksz Admiraal	1,4
Harenkarspel	Oudevaart Zuid	0,3
Niedorp	Winkelerzand II, fase 5	2,5
Schagen	Lagedijk	6,6
Schagen	Witte Paal	0,6
Texel	Oudeschild II uitbreiding	2,7
Texel	Oudeschild II	0,3
Texel	De Koog	0,2
Wieringen	Den Oever Zuid	0,7
Wieringermeer	Agriport A7	53,5
Wieringermeer	Hoornseweg Middenmeer	0,7
Wieringermeer	Industrieweg Middenmeer	2,0
Wieringermeer	Regionaal bedrijvenpark Robbenplaat	22,5
Totaal Kop van Noord-Holland		134,9
West-Friesland		
Drechterland	Zuiderkogge	7,4

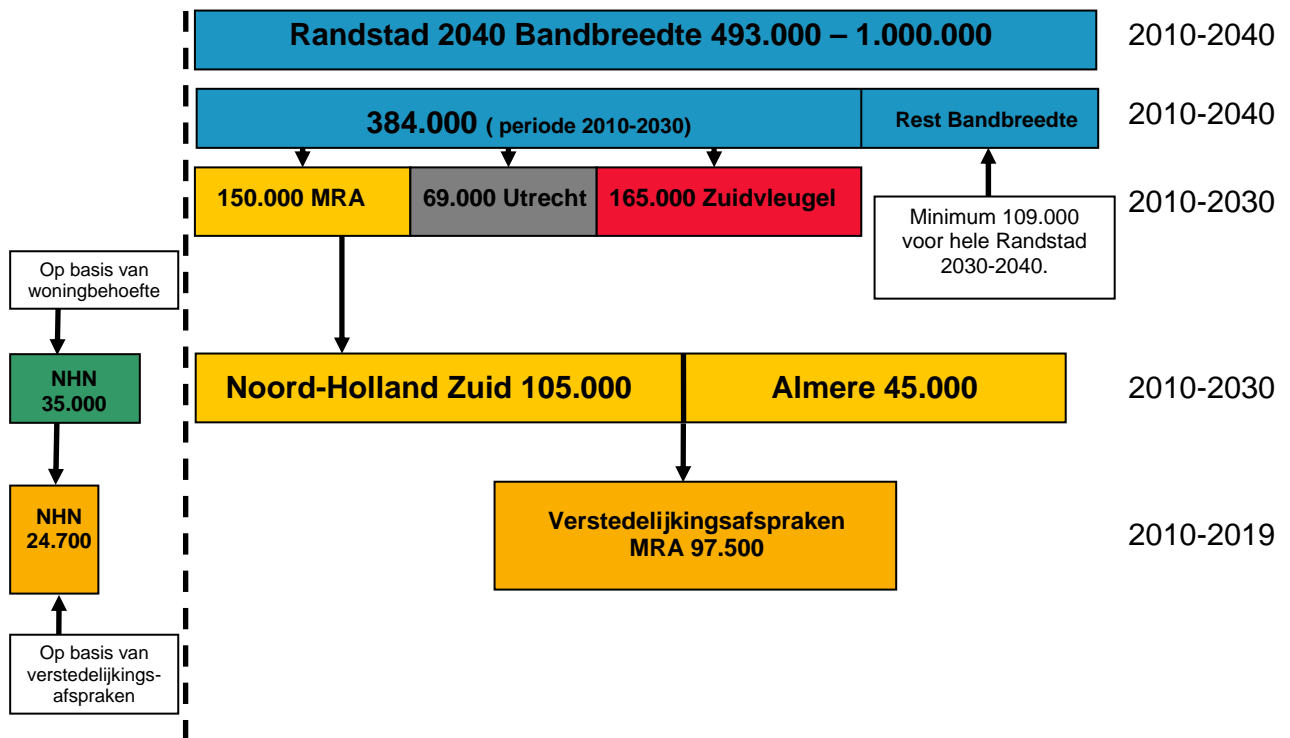
Koggenland	Hofland II	1,9
Koggenland	De Braken (I, II, III)	1,0
Koggenland	Vredemaker Oost	4,2
Medemblik	Unda Maris II	2,0
Wervershoof	WFO West	1,5
Opmeer	De Veken (1, 2, 3)	0,2
Totaal West-Friesland		18,2
Totaal Noord-Holland		378,1

Tabel zachte plannen

Betreft plannen waarvan bestemmingsplan per 10 maart 2009 niet was vastgesteld. In rood gemarkeerd staan de strategische reserves bedrijventerreinen.

Gemeente	Terrein	Te ontwikkelen tot en met 2020	Te ontwikkelen na 2020
Noord-Kennemerland			
Castricum	Nieuwelaan Oost	2,0	
Totaal Noord-Kennemerland		2,0	
Kop van Noord-Holland			
Anna Paulowna	Kruiswijk III	3,5	
Anna Paulowna	Reg. havengebonden bedrijventerrein	60,0	
Den Helder	Dirksz Admiraal	3,0	
Harenkarspel	Uitbreiding Oudevaart Zuid en De Groet II	10,0	4,0
Niedorp	Winkelerzand III	3,5	
Niedorp	Zijtwende	13,0	
Schagen	Witte Paal (Zijtwende)	7,0	
Texel	Oosterend		1,2
Wieringermeer	<i>Regionaal bedrijvenpark Robbenplaat</i>		<i>64,5</i>
Zijpe	't Zand Kolksluis	5,0	
Totaal Kop van Noord-Holland		105,0	69,7
West-Friesland			
Andijk	Andijk-Zuid	10,0	
Enkhuizen	Schepenwijk 2	20,0	
Hoorn	't Zevenhuis	38,5	16,5
Koggenland	Distriport NH	54,6	23,4
Medemblik	Overspoor Oost	8,2	
Opmeer	Veken 3+	6,2	
Opmeer	<i>Veken 4</i>	5,2	<i>14,8</i>
Totaal West-Friesland		142,7	54,7
Totaal Noord-Holland		249,7	124,4

BIJLAGE 4 SCHEMATISCH OVERZICHT WONINGBOUWBEHOEFTE.

Nota Bene 1

Van de *minimale* opgave uit Randstad 2040 van 493.000 woningen tussen 2010 en 2040 (bovenste blauwe balk) heeft de Metropoolregio reeds 150.000 woningen tussen 2010 en 2030 bestuurlijk geregeld (in Noordvleugelverband); De opgave van de Metropoolregio van 150.000 woningen tussen 2010 en 2030 bevat de opgave voor Noord-Holland Zuid van 105.000 woningen en de opgave voor Almere van 45.000 woningen tussen 2010 en 2030; De opgave voor Noord-Holland Zuid van 105.000 woningen tussen 2010 en 2030 bevat de opgave voor de Metropoolregio Amsterdam van 97.500 woningen zoals die is vastgelegd in de verstedelijkingsafspraken MRA 2010-2019 (daarmee blijft een restant van 52.500 over voor de metropoolregio voor de periode 2020-2030).

Nota Bene 2

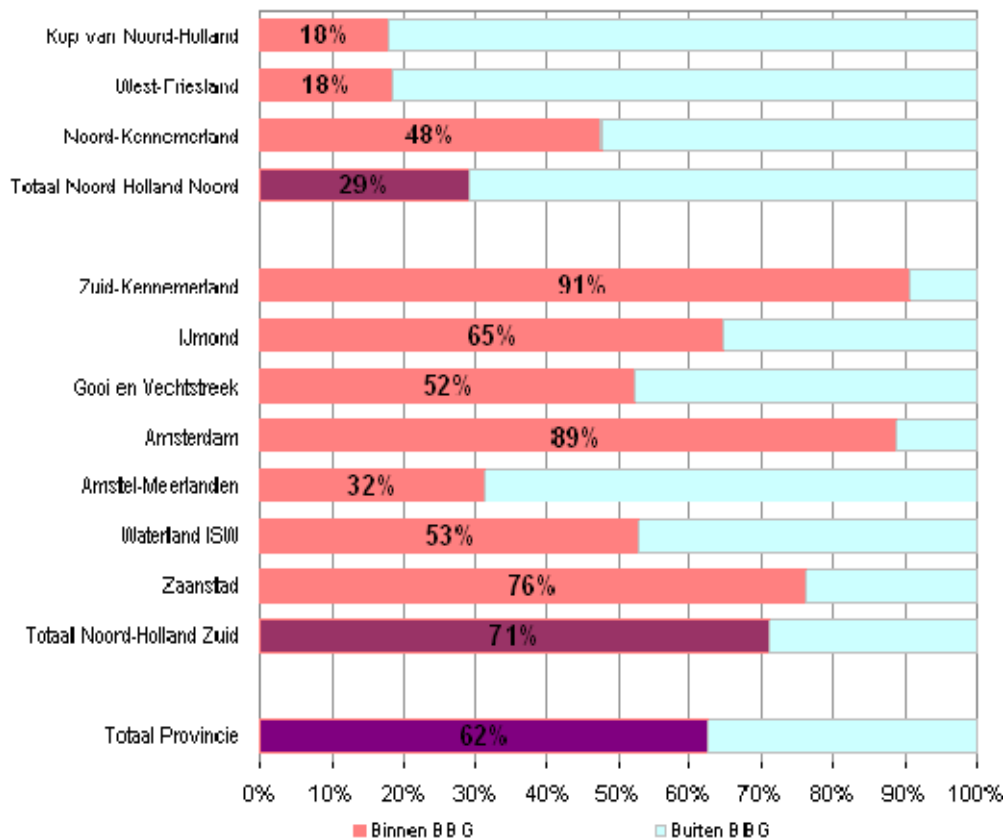
Het minimum (door het Rijk gesteld in Randstad 2040) van 493.000 woningen laat een herverdelingsopgave over van 109.000 woningen tussen zowel Noordelijke en Zuidelijke Randstad, en daarnaast binnen de Noordelijke Randstad (provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland)

Nota Bene 3

Mogelijkheden Binnenstedelijk bouwen; In het overzicht hieronder is de plancapaciteit (cijfers 2009) zoals opgegeven door gemeenten schematisch weergegeven.

Hierbij is de grens van Bestaand Bebouwd Gebied getrokken in navolging van VROM (Nota ruimte) Bestaand Bebouwd Gebied kaart 2000. De plancapaciteit binnen het Bestaand Bebouwd Gebied zoals gedefinieerd in de structuurvisie ligt hoger omdat dit een groter gebied betreft, en kan berekend worden zodra de kaart Bestaand Bebouwd Gebied is afgerond en vastgesteld.

De mogelijkheden van Amsterdam bepalen in sterke mate de totale mogelijkheden voor binnenstedelijk bouwen. Omgekeerd zou gesteld kunnen worden dat andere gemeenten de ambitie van Amsterdam als voorbeeld voor hun mogelijkheden zouden kunnen nemen.

	Binnen BBG	Buiten BBG	Totaal
Kop van Noord-Holland	3.034	13.968	17.002
West-Friesland	2.531	11.207	13.738
Noord-Kennemerland	8.538	9.434	17.972
Totaal Noord-Holland Noord	14.103	34.609	48.712
Zuid-Kennemerland	14.224	1.471	15.695
IJmond	4.521	2.472	6.993
Gooi en Vechtstreek	5.756	5.256	11.012
Amsterdam	84.200	10.800	95.000
Amstel-Meerlanden	12.830	27.787	40.617
Waterland	5.394	4.808	10.202
Zaanstad	9.032	2.838	11.870
Totaal Noord-Holland Zuid	135.957	55.432	191.389
Totaal Provincie	150.060	90.041	240.101

